

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2011

Τεύχος 142

Έτος 31ο € 3,50

Μπορούμε να ορίσουμε το θεό;

Τι είναι η δικαιοσύνη;

Η πολεμική τακτική των Αζτέκων

Jim Morrison, ο ποιητής και τρελός του ροκ

ακρόπολη, ετυμολογικά: άκρο + πόλη, οχυρή τοποθεσία στο ψηλότερο σημείο της πόλης. Ιερός τόπος κατά την αρχαιότητα, με ναούς αφιερωμένους στους προστάτες θεούς της πόλης, σημείο σύνδεσης του ουρανού με τη γη, του πνεύματος με την ύλη.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έκδοση του περιοδικού Νέα Ακρόπολη είναι αποτέλεσμα μη αμοιβόμενης εργασίας. Αποτελεί μία εθελοντική προσφορά τόσο από πλευράς αρθρογράφων όσο και των υπολοίπων συνεργατών σε τεχνικά θέματα. Τα άρθρα που δημοσιεύονται είναι προϊόν έρευνας στους χώρους της επιστήμης, της τέχνης, της φιλοσοφίας και της μεταφυσικής. Τα έσοδα από τις πωλήσεις καλύπτουν το κόστος της έκδοσής του.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 210 8810830
e-mail:books@nea-acropoli.gr
Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 31°, ΤΕΥΧΟΣ 142
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

Εκδότης - Ιδιοκτήτης

Γ.Α. Πλάνας
Διευθύντρια Σύνταξης & Υπεύθυνη Ύλης
Φρίντα Θεοδωρίδου
Ατελιέ
Γ. Βαρελάς, Δ. Γακηλάζος
Στοιχειοθεσία - Διόρθωση
Δ. Κόκλα, Σ. Κουντουρά
Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση
Π. Βεκρής
Μεταφράσεις
Γ. Πλάνας, Ι. Μούστρον
Συνεργάτες
Σ. Παττακός, Γ. Βενέτης,
Κ.Φραντζικινάκης, Α. Χατζημπαλάση
Εκτύπωση
Μ. Κατίνας, Η. Μελετιάδης

ISSN 1105-812901
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2645

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

α. μόνιμες στήλες

5. Από τον εκδότη
6. Κινηματογράφος: The Eye
20. Η σελίδα της Υγείας: Φυσική υγιεινή
26. Η σελίδα του Ερμή: Αίγυπτος, δορυφορικές εικόνες αποκαλύπτουν 17 άγνωστες πυραμίδες
29. Δράση, δραστηριότητες και πολιτιστική ατζέντα της Νέας Ακρόπολης
46. Η σελίδα του Bodhidharma: Μουσικές διατάσεις και πολεμικές τέχνες
53. Βιβλίων παρουσίαση
58. Στο επόμενο τεύχος

β. άρθρα

10. Μπορούμε να ορίσουμε τον Θεό
14. Οικοδόμημα, το αρχαιοελληνικό Φενγκ-Σούι

34. Η μαγεία και οι μάγοι (3^ο Μέρος)
38. Ο «βρώμικος» ρόλος του Ήλιου
42. Η πολεμική τακτική των Ατζέκων

50. Παιχνίδια στον καθρέφτη: Η δικαιοσύνη
54. Jim Morrison: Ο ποιητής και τρελός του ροκ

Η κρίση, στην οποία βρίσκεται βυθισμένη η Ελλάδα και ο υπόλοιπος κόσμος, έδωσε αφορμή για να γραφτούν χιλιάδες άρθρα σε περιοδικά και εφημερίδες.

Δεν μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια μας μπροστά στις κοινωνικές, οικονομικές και οικολογικές δυσκολίες, αλλά ούτε να αφήσουμε τον τρόπο και την απελπισία να μας κυριεύσουν.

Τι στάση πρέπει λοιπόν να κρατήσουμε;

Ως φιλόσοφοι οφείλουμε να έχουμε πάντα μια θετική στάση, ώστε να εντοπίζουμε την καλύτερη λύση όλων των προβλημάτων και όχι απλά μια πρόταση προσωρινού συμβιβασμού. Όλα τα προβλήματα έχουν διάφορες πιθανές λύσεις, αλλά μόνο μία είναι η πραγματικά κατάλληλη και αυτή είναι που όλοι αναζητούμε.

Δεν μπορούμε να υιοθετήσουμε την ευκολόπιστη στάση εκείνου που περιμένει τη λύση των προβλημάτων του από κάποιον εξωτερικό παράγοντα, είτε πρόκειται για μια ξένη κυβέρνηση είτε για μια ομάδα εξωγήινων που θα σώσουν τον πλανήτη. Ούτε μας αρκεί η αφέλιχης στάση που επαναλαμβάνει απλοϊκά «όλα θα πάνε καλά!».

Δεν ωφελεί να έχουμε μια επιθετική στάση θυμού που θολώνει το νου μας και πικραίνει τα συναισθήματά μας, αναζητώντας φταίχτες για όλα μας τα κακά, γιατί έτσι οποιαδήποτε ενέργεια εκ μέρους μας θα είναι καταδικασμένη στην αποτυχία. Αλλά ούτε να αφεθούμε παθητικά στον πανικό που μπλοκάρει τη δυνατότητα αντίδρασής μας και μας κάνει να νοιώθουμε θύματα.

Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να κρατάμε την ψυχική και νοητική μας ηρεμία, γιατί μόνο έτσι θα είμαστε ικανοί να κάνουμε μια έξυπνη ανάλυση των πραγματικών γεγονότων και των αιτιών τους και, επομένως, να βρούμε την πιο κατάλληλη λύση. Η σωστή επίλυση όλων των προβλημάτων και δυσκολιών βρίσκεται, πρώτα απ' όλα, στη δική μας εσωτερική αντιμετώπιση. Η θετική σκέψη, μαζί με μια εσωτερική στάση αισιοδοξίας, θα μας επιτρέψει να βγούμε από κάθε αδιέξοδο με ξεκάθαρο νου και γαλήνια ψυχή. Έτσι θα μπορούμε να διευθετούμε κάθε κρίση με τον πιο εποικοδομητικό τρόπο και να πάρουμε από αυτήν πολύτιμα μαθήματα.

Είναι σε εποχές κρίσης που το ανθρώπινο πνεύμα γίνεται πιο οξυδερκές και εκφράζει μια δημιουργικότητα και μια εφευρετικότητα, που στερεύουν σε πιο ήρεμες εποχές.

Σε ένα κείμενο που κάποιος έχουν αποδώσει στον Α. Einstein, αναφέρεται: «Χωρίς κρίσεις δεν υπάρχουν προκλήσεις, η ζωή γίνεται ρουτίνα, ένας αργός θάνατος. Χωρίς κρίσεις δεν υπάρχουν προσπάθειες και αξίες». Και επίσης: «Η κρίση είναι η καλύτερη ευλογία που μπορεί να συμβεί σε άτομα και σε χώρες, γιατί η κρίση φέρνει πρόοδο».

Έτσι αντί να ασχοληθούμε τόσο με τα προβλήματα... καιρός να καταπιαστούμε με τις λύσεις! Με πνεύμα επιτυχίας και με τη διάθεση να βγούμε από αυτήν την κρίση λίγο πιο σοφοί και λίγο πιο καλοί.

Για
περισσότερα
από εκατό χρόνια
ο κινηματογράφος
αποτελεί ένα από τα
πλέον διαδεδομένα μέσα
ψυχαγωγίας. Σημαντικός αριθμός

ταινιών κυκλοφορούν κάθε χρόνο. Οι περισσότερες προσφέρουν απλή διασκέδαση, μια μικρή ανάπαυλα μέσα στο ρυθμό της καθημερινότητας. Κάποιες άλλες προχωρούν ένα βήμα παραπέρα προσφέροντας τροφή για σκέψη, μέσα από τα θέματα που θίγουν ή που αφήνουν να εννοηθούν. Αυτή η στήλη φιλοξενεί ταινίες, που ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία.

Στο πνεύμα αυτής της αντίληψης έχουν παρουσιαστεί και συστήνονται στον αναγνώστη οι εξής ταινίες:

Ήρωας Τα Τέσσερα Φτερά Χαμένος Ορίζοντας Μετά την Επόμενη Ημέρα Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμώνας και πάλι Άνοιξη Ο ιωνός Το Φαινόμενο της Πεταλούδας Ανθρώπινο Μίσος Ο Τελευταίος Σαμουράι Dark City Ακήρυχτος Πόλεμος Ένας Υπέροχος Άνθρωπος Οι Άλλοι The Matrix The Matrix Reloaded Νέος Θαυμαστός Κόσμος Μονομάχος Τίγρης Και Δράκος Ο Λαβύρινθος Του Πάνα Ο Χρησμός Της Πεταλούδας Σαμσάρα Minority Report Χωρίς Αντάλλαγμα Agora Twilight Avatar Το 13ο Πάτωμα Inception The Truman Show

JESSICA ALBA
THE EYE

LIONSGATE AND PARAMOUNT VANTAGE PRESENT A CW PRODUCTIONS AND LIONSGATE PRODUCTION IN ASSOCIATION WITH VERTIGO ENTERTAINMENT
JESSICA ALBA "THE EYE" ALESSANDRO NIVOLA PARKER POSEY RADE SERBEDZIJA COSTUME DESIGNER NANCY NAYOR BATTINO, C.S.A. AND KELLY MARTIN WAGNER
EXECUTIVE PRODUCERS ANGELO BADALAMENTI PRODUCED BY JAY FAIRES EDITOR MICHAEL DENNISON COSTUME DESIGNER PATRICK LUSSIER EXECUTIVE PRODUCER JAMES SPENCER EXECUTIVE PRODUCER JEFFREY JUR, ASC
EXECUTIVE PRODUCER JACK MURRAY EXECUTIVE PRODUCER MIKE ELLIOTT EXECUTIVE PRODUCER PETER CHAN EXECUTIVE PRODUCER ROY LEE EXECUTIVE PRODUCER DOUG DAVISON EXECUTIVE PRODUCER MICHAEL PASEORNEK EXECUTIVE PRODUCER PETER BLOCK EXECUTIVE PRODUCER TOM ORTENBERG
EXECUTIVE PRODUCER MICHELLE MANNING EXECUTIVE PRODUCER DARREN MILLER EXECUTIVE PRODUCER PAULA WAGNER EXECUTIVE PRODUCER DON GRANGER EXECUTIVE PRODUCER THE (CHINESE LANGUAGE) MOTION PICTURE
"THE EYE" (AKA "GIN GWAI" AKA "JIAN GUI") BY JO JO YUET-CHUN HUI, OXIDE PANG AND DANNY PANG EXECUTIVE PRODUCER SEBASTIAN GUTIERREZ
EXECUTIVE PRODUCER DAVID MOREAU AND XAVIER PALUD (MUSIC BY) LIONSGATE

WWW.LIONSGATE.COM/THEEYE

Copyright © 2008 Lionsgate Home Entertainment. All Rights Reserved.

«Σύντομα θα βλέπω τον κόσμο με νέα μάτια».

Κείμενο: Αγάπη Χατζημπαλάση

THE EYE

Σκηνοθεσία: David Moreau,
Xavier Palud

Παραγωγή: Don Granger,
Michelle Manning, Paula Wagner

Σενάριο: The Pang Brothers

Πρωταγωνιστούν: Jessica Alba,
Parker Possey, Alessandro Nivola

Ενα ενδιαφέρον θρίλερ, που μεταξύ άλλων, παρουσιάζει αρκετές απόψεις της ιαπωνικής παράδοσης.

Μια κοπέλα τυφλή αποκτά το φως της μετά από μια επιτυχημένη επέμβαση. Δότης είναι μια συνομήλική της που έφυγε από τη ζωή.

Σταδιακά ανακαλύπτει ότι δεν απέκτησε μόνο την ικανότητα κανονικής όρασης, αλλά επίσης απέκτησε και την ικανότητα να βλέπει πράγματα, τα οποία δεν έβλεπε ο υπόλοιπος κόσμος.

Αρχικά έβλεπε κάποιες μαύρες φιγούρες ανθρώπων (αόρατοι για τους άλλους), οι οποίοι όταν παρουσιάζονταν, πάντα κάποιος πέθαινε. (Αυτοί είναι οι Άγγελοι του Θανάτου, που έρχονται για να οδηγήσουν το νεκρό, μέσα από το πέρασμα, στον άλλον κόσμο.

Σε όλους τους πολιτισμούς συναντάμε την πίστη ότι την ώρα του θανάτου εμφανίζεται κάποιος, για να πάρει μαζί του τον ετοιμοθάνατο. Πολλές φορές αυτοί παίρνουν τη μορφή κάποιου οικείου προσώπου του θανόντα, έτσι ώστε να έχει κάποιον να εμπιστευτεί και να γίνει με πιο ανώδυνο τρόπο η αποκόλλησή του από τον κόσμο της ύλης).

Άλλο στοιχείο που μας δίνει η ταινία, είναι ο εγκλωβισμός της συνείδησης, όταν αυτός που πεθαίνει συνεχίζει να έχει κάποιο άλυτο ζήτημα με τη ζωή ή τους ζωντανούς.

Για παράδειγμα, εμφανίζεται κάποιο παιδί που αναζητά απεγνωσμένα τον έλεγχο των βαθμών του από το σχολείο. Το παιδί αυτό έχει αυτοκτονήσει, διότι οι γονείς του τον κατηγορήσαν άδικα υποστηρίζοντας ότι έλεγε ψέματα πως έχασε

τον έλεγχό του. Έτσι η πρωταγωνίστρια το συναντά συνεχώς να ψάχνει για το χαμένο έλεγχό του.

(Σύμφωνα με την αρχαία παράδοση, η συνείδηση μπορεί να εγκλωβιστεί στην ύλη και να κάνει φαύλους κύκλους μέσα σε αυτήν ζητώντας δικαίωση. Αυτή η κατάσταση είναι γνωστή σε όλους τους

παραδοσιακούς πολιτισμούς, με την έννοια των φαντασμάτων που στοιχειώνουν ένα χώρο).

Την πλοκή της ταινίας κινεί ένα άλλο πρόσωπο, αυτό της δότριας του ματιού. Σταδιακά αποκαλύπτεται ότι έχει και εκείνη κάποιο άλλο ζήτημα που την κρατά δέσμια κι έτσι καλείται η πρωταγωνίστρια

να βρει την άκρη του νήματος, για να τη βοηθήσει.

Η αρχαία εσωτερική ανατολική παράδοση υποστηρίζει ότι κάθε μέλος του σώματος π.χ., η καρδιά, το συκώτι, τα μάτια κ.λπ. έχει το δικό του ον, έναν μικρό εσωτερικό ρυθμιστή, που συνεργάζεται καρμικά με τη συνείδηση του ανθρώπου. Στην περίπτωση της μεταμόσχευσης, μαζί με το μέλος που δέχεται κανείς, έρχεται και ένα ζωντανό κομμάτι του άλλου, αφού ο «ρυθμιστής» το συνοδεύει. Συνεπώς αυτό δημιουργεί ένα ηθικό ζήτημα για αυτούς τους λαούς, σε σχέση με το κάρμα αυτού που το δέχεται, αφού εκμεταλλεύεται ένα κομμάτι της ύπαρξης του άλλου.

Όμως ας μην ξεχνάμε ότι η έννοια της δικαιοσύνης, του καλού και του κακού είναι ζητήματα πολύ δύσκολα, που απασχόλησαν και θα απασχολούν μάλλον για πολύ ακόμη την ανθρωπότητα.

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΟΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΘΕΟ;

Από το βιβλίο «Τα τρία κέντρα του Μυστηρίου»

Κείμενο: Γ. Α. Πλάνας, ιδρυτής της Ν.Α. στην Ελλάδα

Για το μυστήριο του Θεού, για το έσχατο αίνιγμα της Αιτίας χωρίς Αιτία, έχουν γραφτεί χιλιάδες βιβλία σε όλες τις γλώσσες, έχουν ειπωθεί εκατοντάδες λόγια από ιερείς και φιλοσόφους, έχουν στοχαστεί πάνω σ' αυτό αμέτρητοι πολιτισμοί. Και το μυστήριο εξακολουθεί να χαμογελάει στον άνθρωπο, από τα βάθη του Είναι και θα συνεχίσει να το κάνει για πάντα, γιατί το Μυστήριο είναι πέρα από το χρόνο, από κάθε "πάντα" και κάθε "ποτέ".

Από το ίδιο το βάθος της υπόστασής του, ο άνθρωπος τείνει προς το Θεό, προς το Μυστήριο που τον βασανίζει, κάνοντάς τον να αναρωτιέται για τη ζωή και το θάνατο, για το νόημα της ύπαρξης του εαυτού και του κόσμου, για την αρχή, το τέλος και την αιτία των πάντων. Αυτή η αναζήτηση του θείου, έξω και μέσα του, είναι το κατεξοχήν γνώρισμα που ξεχωρίζει το ανθρώπινο πλάσμα από τα ζώα και τα άλλα κατώτερα όντα.

Η αναζήτηση του θείου ταυτίζεται με την αναζήτηση της αλήθειας, της ευδαιμονίας, της τελειότητας, δηλαδή του Αιώνιου Πραγματικού, του Άπειρου χωρίς χρόνο και χωρίς τόπο. Αναζητώντας το Μυστήριο ο άνθρωπος καθετοποιήθηκε, ύψωσε το ανάστημά του ορθό ανασηκώνοντας το βλέμμα του προς τα άστρα του λαμπερού ουρανού.

Στο βιβλίο της "Παιχνίδια στον καθρέφτη" η Δέλια Σ. Γκουθμάν λέει: "Ω Θεέ, στο παιχνίδι της ζωής Σου έχουν δώσει τόσα ονόματα... Οι άνθρωποι έχουν φθάσει να αλληλοσπαράζονται για τα ονόματά Σου... Σου έχουν δώσει τόσες μορφές... Οι άνθρωποι έχουν πολεμήσει σκληρά, για να επιβάλουν μια από

τις μορφές Σου πάνω στις άλλες... Σου έχουν αποδώσει τόσα χαρακτηριστικά... Οι άνθρωποι εξακολουθούν ακόμα να λογομαχούν για τα χαρακτηριστικά που δέθεν Σε κοσμούν ξεχνώντας ότι για κάθε χαρακτηριστικό που Σου δίνουν, παραμένει ένα πλήθος που Σου αφαιρούν... χωρίς να θυμούνται ότι Εσύ είσαι Απόλυτος και ότι όλα εντάσσονται μέσα Σου..." (1). Όντως, η ιδέα που ο άνθρωπος έχει για το Θεό, καρφωμένη

σαν σφήνα στην καρδιά του, είναι η διαισθητική ιδέα ενός άπειρου, απόλυτου και αιώνιου Θεού. Συνεπώς, όποιο όνομα κι αν του δοθεί, ότι χαρακτηριστικό κι αν του αποδοθεί, το μόνο που κάνει είναι να τον περιορίζει.

Το άπειρο παύει όμως να είναι άπειρο αν περιοριστεί σε έννοιες, σημεία, λέξεις ή σύμβολα. Ο Θεός δεν μπορεί να οριστεί, γιατί δεν έχει όρια. Ο ανθρώπινος νους, που θέλει όλα να τα γνωρίσει και να τα ορίσει, έχει ωστόσο όρια, τουλάχιστον αυτά του διττού πλαισίου μέσα στο οποίο κινείται και ενεργεί. Μονάχα με

τους ανώτερους πνευματικούς φορείς μπορεί ο άνθρωπος να προσεγγίσει το θείο, διαισθητικά και χωρίς να το ορίσει, αν το συλλάβει, αιχμαλωτίζοντάς το και αλλοιώνοντάς το. Το Μυστήριο πρέπει να προσεγγιστεί μέσω του μυστικισμού και όχι μέσω της νόησης.

Όσο τμήμα του θείου μάς αποκαλύπτει ο νους μας, άλλο τόσο και περισσότερο ακόμη μας καλύπτει. Οι αρχαίες μυστηριακές θρησκείες χρησιμοποίησαν τα σύμβολα, για να πετύχουν μια διαισθητική βουδική προσέγγιση της Θεότητας, που περιείχε όλα τα δυνατά κλειδιά ερμηνείας και τους πιθανούς συνδυασμούς τους, για να ολοκληρωθεί και να πληρωθεί η έννοια του Όλου-Ενός. Η καλύτερη διαισθητική παράσταση που δόθηκε ποτέ για το Θεό είναι αυτή του κύκλου που έχει το κέντρο παντού και την περιφέρεια πουθενά ή αντίστροφα. Αυτός ο "αόριστος ορισμός" βρίσκεται στα αρχαία κείμενα της Ανατολής και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στη Δύση, από ό,τι ξέρουμε, από τον καρδινάλιο της καθολικής εκκλησίας Νικόλαο Κουζάνο (15ος αι.), ο οποίος γλύτωσε ως εκ θαύματος από την ιερά εξέταση, παρά τις τολμηρές για την εποχή εσωτερικές ιδέες του. Σε όλες τις αρχαίες μυητικές θρησκείες συναντάμε μια παρόμοια έννοια περί Θεού.

Στην αρχή, και σαν αιτία της κάθε κοσμογονίας, βρίσκεται πάντα μια έννοια του Άπειρου, του Απόλυτου, του Αγέννητου και Αιώνιου Θεού, που αποτελεί τη μεταφυσική καρδιά μιας απόλυτα μονοθεϊστικής και ταυτόχρονα πανθεϊστικής θεώρησης. Εκείνοι που αρνούνται τη μονοθεϊστική αντίληψη στους αρχαίους πολιτισμούς, δείχνουν μεγάλη άγνοια και

λίγη ουσιαστική έρευνα. Οι έννοιες του Απόλυτου, του Αιώνιου και του Άπειρου είναι αυτές που ταιριάζουν καλύτερα στο Θεό και που θα μπορούσαν να του αποδοθούν, πέρα από κάθε επίθετο ανθρώπινης στάθμης. Μόνο αν ξεπεράσει κανείς τη νοητική θεώρηση για το Θεό, θα μπορέσει να τον προσεγγίσει σωστότερα και να ξεπεράσει τις φαινομενικές αντιφάσεις με τις οποίες ο νους μας παγιδεύει.

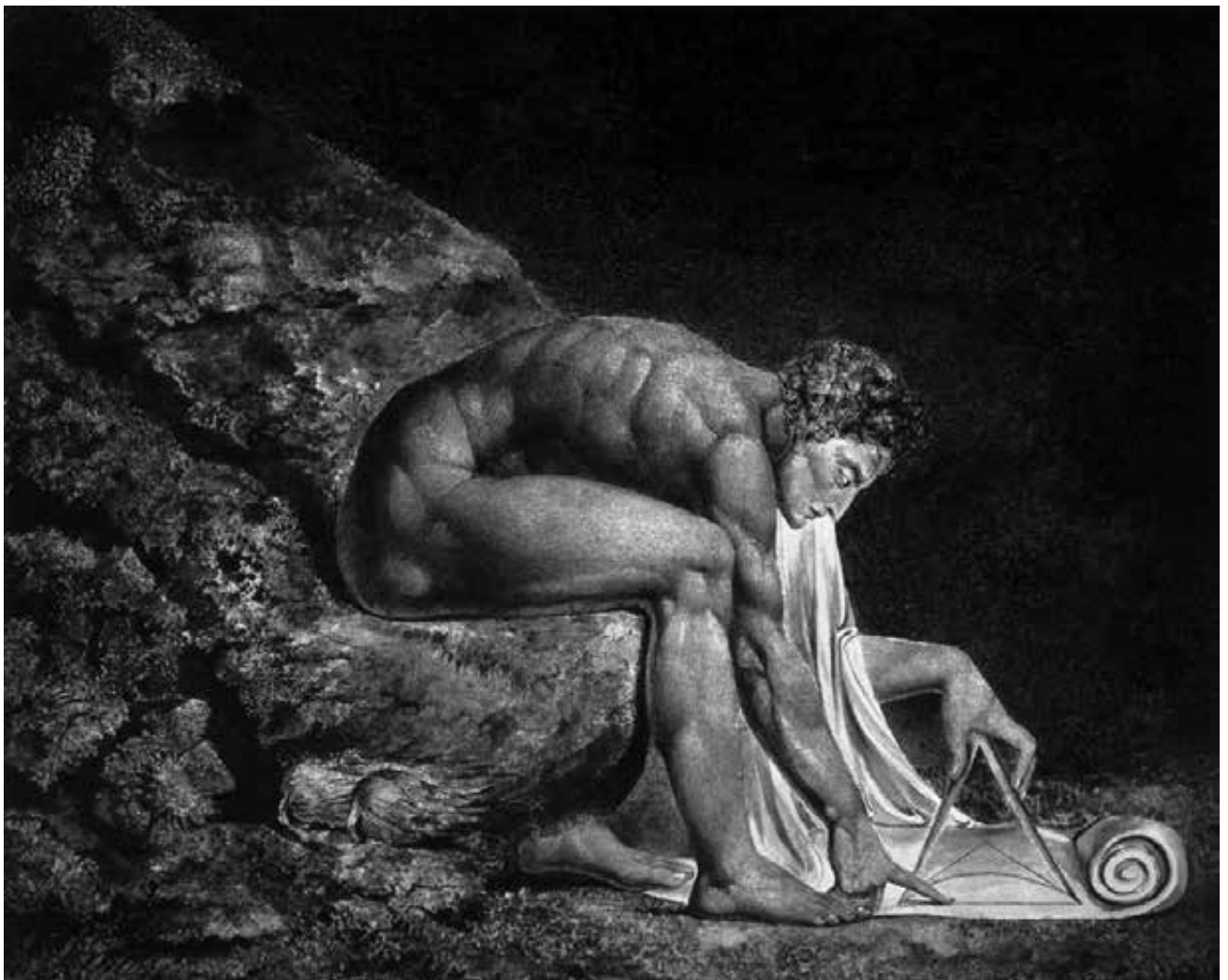
Γιατί πώς αλλιώς μπορούμε να συμβιβάσουμε την έννοια ενός απόλυτα δικαίου Θεού με την έννοια ενός απόλυτα σπλαχνικού και ελεήμονα Θεού; Πέρα από αντιφάσεις και δυϊκές νοητικές θεωρήσεις, ο Θεός ταυτίζεται με το Παν-Ένα.

Σε όλες τις αρχαίες μυστηριακές θρησκείες υπόκειται σε μια τέτοια έννοια, την οποία γεφυρώνουν με τον ανθρώπινο πολλαπλό κόσμο οι διάφορες ενδιάμεσες θεότητες, Δέβα, Άγγελοι και άλλες ουράνιες οντότητες. Έχουμε λοιπόν μια εναρμόνιση των μονοθεϊστικών, πανθεϊστικών και πολυθεϊστικών αντιλήψεων. Και οι τρεις αυτές όψεις ικανοποιούν και ολοκληρώνουν πλήρως την ανθρώπινη προσέγγιση προς το Θεό (2).

Η λέξη Θεός προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό ρήμα "θέω" που σημαίνει "τρέχω, ρέω", όπως αναφέρει ο Πλάτωνας στον εσωτερικό του διάλογο "Κρατύλος". Ο Θεός είναι λοιπόν η Δύναμη που πνέει στον κόσμο και κάνει να τρέ-

χουν τα άστρα και τα πάντα στις τροχιές τους, δημιουργώντας το χώρο και το χρόνο. Η λέξη Deva στα σανσκριτικά, Dinos στα λατινικά και Ζευς, Δίφος, Δίας στα ελληνικά, έχουν την ίδια κοινή ινδοευρωπαϊκή ρίζα που σημαίνει "λαμπερός". Στο λεξαριθμικό κλειδί ερμηνείας η λέξη Θεός μας δίνει τον αριθμό 354, που βγαίνει από το άθροισμα των αριθμητικών αξιών των γραμμάτων της λέξης "ο Θεός", σύμφωνα με το αρχαίο ελληνικό μετρικό σύστημα. Ο αριθμός αντιστοιχεί με τη διάρκεια του σεληνιακού έτους, δηλαδή το "τρέξιμο" της σελήνης γύρω από τη γη σε ένα χρόνο.

Επίσης έχουμε άλλες καταπληκτικές αναλογίες στην αρχαία ελληνική λεξα-

ριθμική επιστήμη, που ανοίγουν διαισθητικά πόρτες προς τη θεία θεώρηση. Η λέξη Ζeus (άθροισμα 612) επί τον αριθμό π είναι ίση με 2 επί "ο Ουρανός", πρόκειται για έναν κύκλο με περιφέρεια το διπλό Ουρανό, δηλαδή ολόκληρη την ουράνια σφαίρα που διάμετρός της είναι ο Ζeus. Η λέξη ουρανός αντιστοιχεί λεξαριθμικά με την περιφέρεια ενός κύκλου που η διάμετρός του είναι η λέξη "Θεός". Και "ο Ουρανός" είναι επίσης η περιφέρεια που έχει διάμετρο τη λέξη "Γαλαξίας" (αξία 306). Υπάρχει μια σχέση λοιπόν μεταξύ του Γαλαξία, του Θεού, του Δία και του Ουρανού, εκφράσεις του μεταφυσικού "θέειν".

Ο Θεός είναι λοιπόν η πρωταρχική αιτία της Κίνησης μέσα στο Χάος, το ίδιο το Χάος σε δράση, που δημιουργεί το Χώρο, ανοίγοντας το Χάος και το Χρόνο, μέσω της κίνησης μέσα στο Χώρο. Οι έννοιες Χώρος και Χρόνος συνεπάγονται την έννοια της κίνησης, την έννοια "θέειν". Είναι λοιπόν οι πρώτες εκδηλώσεις του Θεού. Σύμφωνα με τις νέες αντιλήψεις της φυσικής επιστήμης, βασισμένες στη θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν, το σύμπαν είναι πεπερασμένο αλλά χωρίς πέρατα. Δηλαδή αν κανείς κινηθεί σε ευθεία γραμμή στο σύμπαν, θα περάσει από την αρχική θέση αφητηρίας, εφ' όσον το σύμπαν είναι καμπύλο, αλλά δεν θα βρει ποτέ το τέλος, γιατί θα μπορεί αιώνια να συνεχίζει την κίνηση. Την ίδια θεώρηση βρίσκουμε στην αρχαία προσωκρατική φιλοσοφία και πιο συγκεκριμένα στον Αναξίμανδρο.

Η ιδέα περί Χώρου και Χρόνου είναι σχετική ως προς τα σημεία αναφοράς του παρατηρητή ή του πρωταγωνιστή τους, όπως απέδειξε ο Καντ πριν από δυο αιώνες στην "Κριτική του Καθαρού Λόγου" του. Πέρα όμως από τις χωροχρονικές εναλλαγές βρίσκεται η αιτία

τους, αυτή η Δύναμη που ονομάζουμε Θεό. Τα πάντα είναι χωροχρονικές παραμορφώσεις του θεού Μαχαπουρούσα στην Πρακρίτι.

Η έννοια του απόλυτου Θεού ταυτίζεται λοιπόν με το Χάος, όπου δεν υπάρχει καν δυισμός Ύλης-Πνεύματος, Πρακρίτι-Πουρούσα. Αυτό είναι το Παν-Ενα εν δυνάμει, χωρίς χώρο, χωρίς χρόνο, χωρίς ύπαρξη (υπο-αρχή), είναι μόνο Είναι. Από αυτό το απόλυτο Είναι, χωρίς αρχή και τέλος, θα ξυπνήσει η πρώτη Αρχή ο Θεός, θα "κινηθεί", θα "θέει", θα "Είναι εν ενεργεία", θα μπει σε Δράση. Έτσι από το πρωταρχικό Χάος, θα βγει ο καθαυτό Δημιουργός, ο ενεργειακός Θεός, σημαίνοντας την Αρχή. Από αυτή την πρώτη Αρχή χωρίς αρχή θα διαφοροποιηθούν τα αρχέτυπα, δηλαδή τα πρωτότυπα Αρχής και από αυτά θα δημιουργηθεί όλη η ύπαρξη του πολλαπλού κόσμου. Ο κόσμος, δηλαδή το "κόσμημα", το "στολίδι" του Θεού, ξετυλίγεται στη διάσταση του "υπάρχειν", δηλαδή κάτω από την Αρχή (υπό-άρχειν).

Χάος-Θεός-Κόσμος είναι το μεταφυσικό τρίπτυχο του δράματος της παγκόσμιας εξέλιξης μέσα στη δυναμική αιωνιότητα (μια και η εν ενεργεία αιωνιότητα προϋποθέτει την ύπαρξη του χρόνου) του απόλυτου ΕΝΟΣ, του Ακατανόμαστου. Ανάμεσα σε Αυτό το πανταχού παρόν και τον κόσμο της πολλαπλότητας υπάρχουν κλιμακωτά διάφορες Δυνάμεις που ρυθμίζουν, διέπουν και "συντρέχουν" τη λειτουργία του όλου σύμπαντος. Αυτές ονόμαζαν οι αρχαίοι "θεούς", εναρμονίζοντας τη μονοθεϊστική και την πολυθεϊστική θεώρηση. Ένας Θεός είναι μια Δύναμη που κινεί κάποιον κόσμο, κάποια λειτουργία στο Όλο.

Γ' αυτό μπορούμε να μιλήσουμε για διάφορες "θείες ιεραρχίες", από τους θεούς των γαλαξιών, ως το θεό που κυβερ-

νά και προωθεί την εξέλιξη ενός βουνού, ενός ποταμού, ενός πολιτισμού κ.λπ.

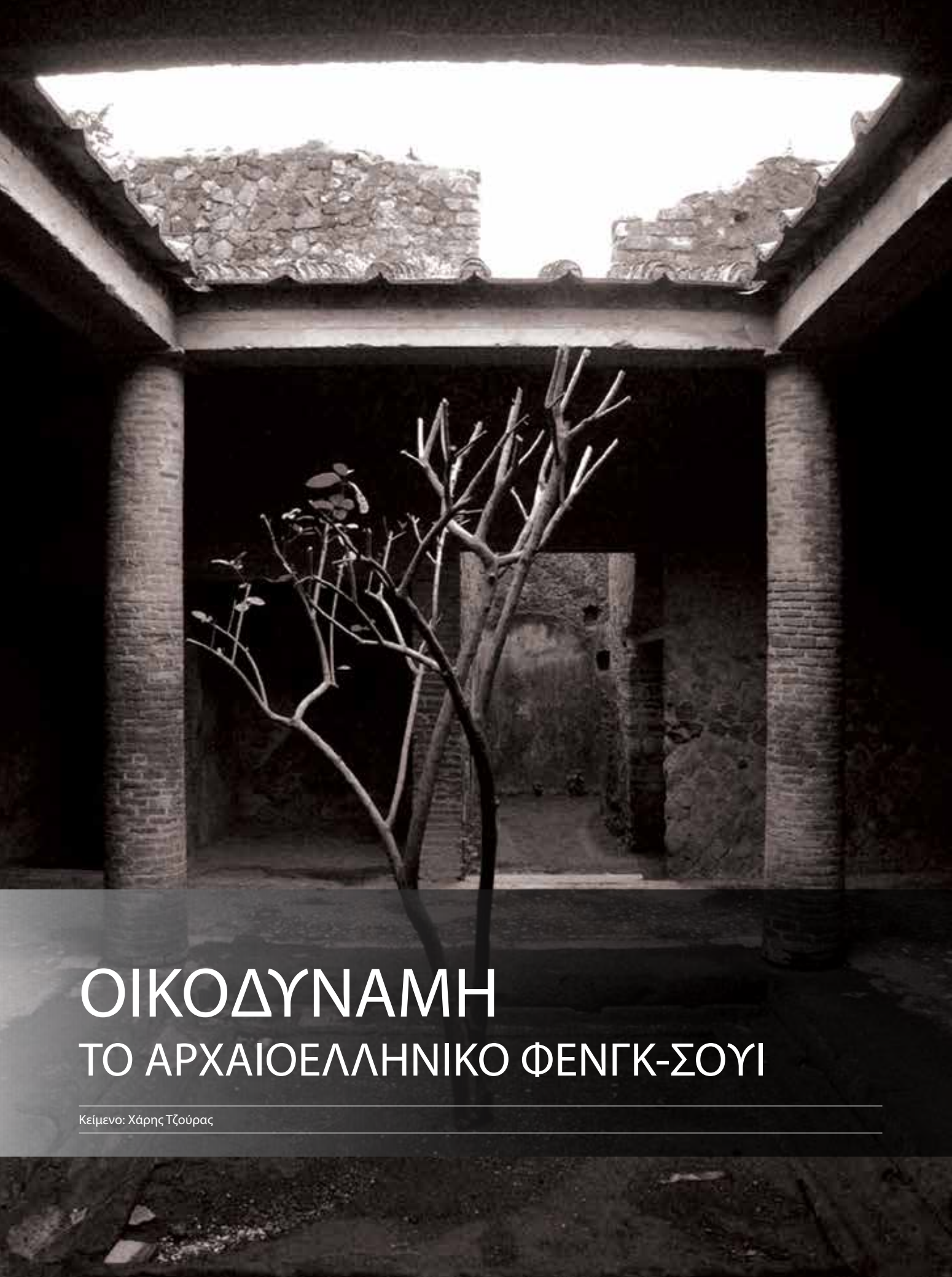
Ωστόσο, η υψηλότερη αντίληψη για το Θεό που μπορεί ο άνθρωπος να συλλάβει με το Ανώτερο Εγώ του, από καθαρά λειτουργική πνευματική άποψη και όχι απλώς νοητική, είναι ο Ηλιακός Λόγος. Είναι ο Θεός μας, μέσα στον οποίο ζούμε, εξελισσόμαστε σκεπτόμαστε και με τον οποίον ο θεϊός σπινθήρας μέσα μας πρέπει να ενωθεί, στο τέλος των καιρών, όπως η σταγόνα του ποταμού βυθίζεται στον ωκεανό.

Σημειώσεις:

(1) «Παιχνίδια στον καθρέφτη» D. S. Guzman Εκδ. Νέα Ακρόπολη, Αθήνα 1993

(2) Περισσότερη ανάλυση του θέματος μπορεί να βρει ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης στο βιβλίο του συγγραφέα "Επιλογή Ομιλιών στη Νέα Ακρόπολη", Εκδ. Νέα Ακρόπολη, Αθήνα 1988.

ΟΙΚΟΔΥΝΑΜΗ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΕΝΓΚ-ΣΟΥΙ

Κείμενο: Χάρης Τζούρας

Ο όρος οικοδύναμη αποτελεί νεολογισμό του συγγραφέα Σπ. Μακρή, που προέκυψε από τις λέξεις που χρησιμοποιεί ο Ισχύμαχος στο έργο Οικονομικός του Ξενοφώντα, «της οικίας την δύναμιν», προκειμένου να εξηγήσει την εσωτερική διαρρύθμιση, τη γενική διάταξη και τον προσανατολισμό του κτιρίου. Οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν το σπίτι οικία και τα δωμάτια οίκους, ενώ θεωρούσαν ότι η Γη ήταν ένας μεγάλος οίκος. Η φιλοσοφία τους ήταν απλή: το κάθε κτίριο λειτουργούσε σαν ένα μικρό είδος οικοσυστήματος, σαν μια μικρογραφία του οικοσυστήματος της περιοχής.

Η οικοδυναμική είναι το χωροθεσιακό σύστημα κτιρίων και πόλεων, το οποίο στοχεύει στο να μας βοηθήσει να επιλέξουμε ένα περιβάλλον που θεωρείται ικανό και πρόσφορο για τη σωστή διαβίωση, ανάπτυξη και εξέλιξη μας και να μας παρέχει αρμονία και ισορροπία με αυτό. Η οικοδύναμη έχει ως απώτερο σκοπό να θέσει τον άνθρωπο σε συντονισμό με το άμεσο και έμμεσο περιβάλλον του και σαφώς να μετέχει των παλμικών του κινήσεων. Από αυτό ο άνθρωπος θα απορροφήσει ότι πιο ευγενές, που θα συνδράμει στο να ζήσει μια τουλάχιστον καλή ζωή από κάθε άποψη.

Έτσι η οικοδύναμη είναι η τέχνη του κατοικείν και του ευ ζειν με αρμονία, υπό την αιγίδα της αρχαιοελληνικής σκέψης και φιλοσοφίας. Παρόμοια συστήματα αναπτύχθηκαν σε κάθε ανεπτυγμένο αρχαίο πολιτισμό, με στοιχεία που σαφώς ταίριαζαν καλύτερα με την κουλτούρα, τον πολιτισμό, την παιδεία, το κλίμα, τη μορφολογία του εδάφους, τα διάφορα μετεωρολογικά φαινόμενα της περιοχής. Ανάμεσα σε αυτούς τους πολιτισμούς ήταν οι Κινέζοι (feng shui), οι Αιγύπτιοι, οι

Ινδοί (vaastu sastra), οι Μάγιας, οι Ίνκας και πολλοί άλλοι.

Η οικοδύναμη αποτελεί ένα σύστημα που βασίζεται πάνω στις αρχές, τη νοοτροπία και την πολιτιστική κληρονομιά των αρχαίων Ελλήνων. Μελετήθηκε και συστήθηκε από τους ιερείς του δελφικού μαντείου κατά την αρχαιότητα πριν από χιλιάδες χρόνια. Με κέντρο διάδοσης και εφαρμογής το μαντείο των Δελφών, εφαρμόστηκε σε όλο τον αρχαιοελληνικό κόσμο δημιουργώντας ένα αόρατο γεωμετρικό πλέγμα, που είχε σκοπό την υγεία και την ευημερία των Ελλήνων, την ισορροπία με τη φύση αλλά και με το σύμπαν. Με τις εντολές-χρησμούς που έδινε η Πυθία και τις οδηγίες των ιερέων-χτιστών, οι αρχαίοι Έλληνες έχτιζαν τις πόλεις τους σύμφωνα με την ιερή γεωμετρία, την ιερή αρχιτεκτονική και πολεοδομία, γνώσεις που μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισαν να αποκωδικοποιούνται.

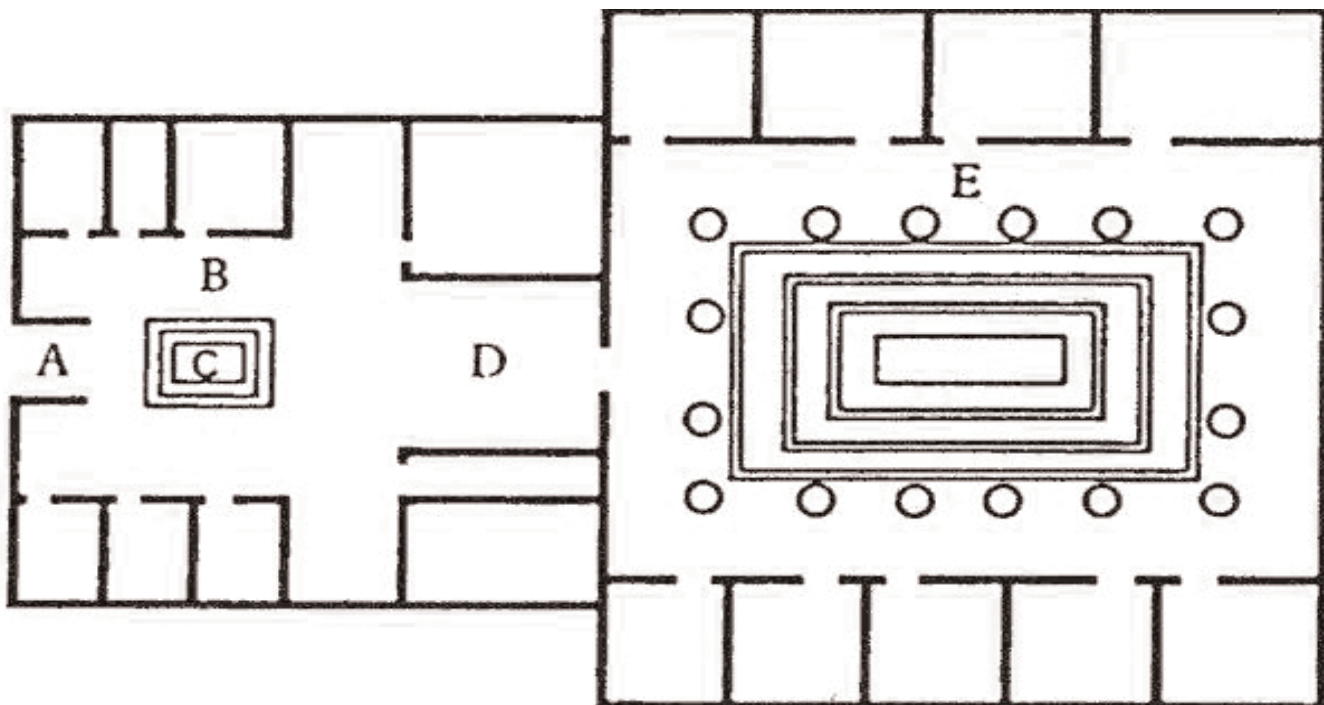
Αυτό συνεπάγεται ότι ένα χωροθεσιακό σύστημα είναι εφαρμόσιμο στο περιβάλλον που αναπτύχθηκε. Έτσι το αντίστοιχο κινέζικο σύστημα φενγκ σουί δεν μπορεί να λειτουργήσει ίσως τόσο αποτελεσματικά στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, ο δράκος στην Κίνα δεν έχει τον ίδιο συμβολισμό στο υποσυνείδητο του Δυτικού πολιτισμού.

Ο συγγραφέας Σπ. Μακρής, στο ομώνυμο βιβλίο για την οικοδύναμη, εισάγει τον όρο ωφέλιμη ροή ενέργειας, που θα μπορούσαμε να την ταυτίσουμε με τον αιθέρα των Ελλήνων ή με το κινέζικο τσι, το ινδικό πράνα κ.ά. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι με αυτό τον όρο δεν εννοείται ότι υπάρχει μη ωφέλιμη ροή ενέργειας με την έννοια της κακής ή αρνητικής, αλλά αναφέρεται σε δύο ενέργειες, που είναι και οι δύο ωφέλιμες: στη δημιουργική ενέργεια και τη γενεσιουργό.

Με τις εντολές-χρησμούς που έδινε η Πυθία και τις οδηγίες των ιερέων-χτιστών, οι αρχαίοι Έλληνες έχτιζαν τις πόλεις τους σύμφωνα με την ιερή γεωμετρία, την ιερή αρχιτεκτονική και πολεοδομία, γνώσεις που μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισαν να αποκωδικοποιούνται.

Σε ό,τι αφορά το σχήμα μιας κατοικίας, οι αρχαίοι Έλληνες ανέκαθεν προτιμούσαν τα τετράγωνα (κύβους) ή ορθογώνια σχήματα για κατοικίες, ναούς ή δημόσια κτίρια. Σπάνια, και μόνο για πολύ συγκεκριμένους λόγους, χρησιμοποιούσαν το κυκλικό, ημισφαιρικό, τετράεδρο ή άλλο.

Καμία από τις δύο δεν είναι κακή ή αρνητική. Η υπερβολή, όμως, της μιας ή της άλλης είναι επιβλαβής. Γι' αυτό πρέπει, όσο είναι δυνατό, να τις έχουμε σε μία ισορροπία που να πλησιάζει ή ακόμα και να αγγίζει, την ιδανική.

Στη σπείρα που έχει αναλογίες χρυσής τομής συναντούμε τη συμβολική και γεωμετρική αναπαράσταση της ωφέλιμης ροής ενέργειας. Τη σπείρα τη βρίσκουμε ως διακοσμητικό στοιχείο σε πλείστες αρχαίες κατασκευές, όπως σε ναούς, βασιλικά κτίρια, κατοικίες κ.ά.

Στη ρυμοτομία μιας πόλης ή σε μια κατασκευή εμφανίζεται μια σπείρα με τέσσερις εστίες. Η σπείρα με την κόκκινη εστία είναι η πιο ενεργητική και ίσως προκαλεί έντονη αναστάτωση, αν στέκεται κάποιος για ώρα πάνω της ή πολύ κοντά στο πεδίο της, ενώ η πράσινη είναι ιδιαίτερα ευεργετική και καταπραυντική.

Οι άλλες δύο, μπλε και γαλάζια, είναι σχετικά ουδέτερες ή με εξαιρετικά μειωμένη επίδραση επάνω μας και αποτελούν ζευγάρια των προηγούμενων.

Η ωφέλιμη ροή ενέργειας βρίσκεται παντού με μεγαλύτερη ή μικρότερη ένταση. Θα την παρομοιάζαμε με τη στροβιλώδη κίνηση του ανέμου, η οποία περιστρέφεται με μορφή σπείρας. Συνεπώς, η κίνηση και η έντασή της διαμορφώνονται σε μια κατοικία από τη διάταξη των τοίχων, των δωματίων, των ανοιγμάτων, των επίπλων, και σε μια πόλη από τη ρυμοτομία της.

Η οικοδόναμη ουσιαστικά χωρίζεται σε δύο μέρη: Σε εκείνο που αναφέρεται στη σχεδίαση και ίδρυση μίας πόλεως (εντοπισμό κατάλληλης περιοχής, ρυμοτομία κ.λπ.) και στο σχεδιασμό και διαρρύθμιση ενός κτιρίου που προορίζεται για κατοικία.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο σκέλος της οικοδόναμης, δηλαδή την τοποθέτηση, σχεδίαση και προσανατολισμό ενός σπιτιού, όλα αυτά πρέπει να γίνονται σύμφωνα με το περιβάλλον, τις συνθήκες καθώς και τις νοοτροπίες και τα αρχέτυπα ενός λαού.

Στην αρχαία Ελλάδα ο αρχιτέκτονας που αναλάμβανε να σχεδιάσει και να χτίσει ένα κτίριο, θα έπρεπε να γνωρίζει γεωμετρία, ιστορία, φιλοσοφία, μουσική, ιατρική και επιπλέον να έχει γνώσεις αστρονομίας, μετεωρολογίας, γεωλογίας, γνώσεις που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επιστημών. Μόνο έτσι όμως θα μπορούσε να δει μια κατασκευή τόσο στο σύνολο της όσο και ως μέρος του συνόλου σε ισορροπία με τους φυσικούς νόμους.

Ένα χαρακτηριστικό των αρχαίων λαών είναι ότι μελετούσαν τη μητέρα

φύση με τέτοιο τρόπο, ώστε παραδειγμα-
 τίζονταν από αυτή, από τον τρόπο που
 αναπτύσσεται και συμπεριφέρεται, διότι
 τους έδινε τα καλύτερα δείγματα για το
 πώς έπρεπε οι ίδιοι να δημιουργήσουν.
 Για παράδειγμα, οι κίονες των ναών είχαν
 ως μέτρο το ανθρώπινο πόδι, που αντέ-
 χει το φορτίο του ανθρώπινου κορμού,
 συνδυάζοντας το κάλλος και τη φυσική
 αρμονία του σώματος. Το μήκος του
 πέλματος έχει το 1/6 του ύψους του πο-
 διού, και αυτή την αναλογία σεβάστηκαν
 στους δωρικούς κίονες, ανάμεσα στη
 βάση και στο συνολικό ύψος τους. Επί-
 σης, όπως τα ευθυτενή δέντρα, το έλατο
 και το κυπαρίσσι, λεπταίνουν καθώς αυ-
 ξάνει το ύψος τους, όμοια μιμήθηκαν τη
 φύση τους στην κατασκευή των κίωνων
 που το φάρδος τους μειώνεται στην κο-
 ρυφή.

Όπως συμφωνούν μεταξύ τους όλοι
 οι μεγάλοι φιλόσοφοι, αλλά και οι αρχι-
 τέκτονες της αρχαιότητας Ξενοφώντας,
 Αριστοτέλης, Βιτρούβιος κ.α., το πρώτι-
 στο που πρέπει να γνωρίζει ο αρχιτέκτο-
 νας ή ο ιδιοκτήτης πριν κτίσει ένα σπίτι,
 είναι ο σωστός ηλιασμός και προσανα-
 τολισμός. Σε ό,τι αφορά το πρώτο, πρέ-
 πει να μελετήσει τη διεύθυνση των ηλια-
 κών ακτίνων σε διαφορετικές ώρες και
 ημέρες του έτους ως προς το μέρος που
 έχει επιλεγεί για να κτιστεί το σπίτι.

Βασικός παράγοντας, για να επιτευ-
 χθεί η αρμονία με τη φύση και την υγεία
 των ανθρώπινων οργανισμών, ήταν να
 μελετηθούν οι ενέργειες και οι ακτινοβο-
 λίες της περιοχής, ηλιακή, βαρυτική, μα-
 γνητική, αστρική, κοσμική, η ακτινοβολία
 του εδάφους (σήμερα γνωστή ως γεω-
 παθολογία) και πώς αυτά θα αλληλεπι-
 δρούσαν με τα δομικά υλικά. Ο συντο-
 νισμός και η αρμονία του σπιτιού πρέπει
 να είναι κατάλληλα και ανάλογα εναρμο-

Στη σπείρα που έχει αναλογίες χρυσής τομής συναντούμε τη συμβολική και γεωμετρι-
 κή αναπαράσταση της ωφέλιμης ροής ενέργειας. Τη σπείρα τη βρίσκουμε ως διακο-
 σμητικό στοιχείο σε πλείστες αρχαίες κατασκευές, όπως σε ναούς, βασιλικά κτίρια,
 κατοικίες κ.α.

νισμένα με το περιβάλλον το οποίο έχει
 επιλεγεί.

Σε ό,τι αφορά το σχήμα μιας κατοι-
 κίας, οι αρχαίοι Έλληνες ανέκαθεν προ-
 τιμούσαν τα τετράγωνα (κύβους) ή ορ-
 θογώνια σχήματα για κατοικίες, ναούς
 ή δημόσια κτίρια. Σπάνια, και μόνο για
 πολύ συγκεκριμένους λόγους, χρησι-
 μοποιούσαν το κυκλικό, ημισφαιρικό,
 τετράεδρο ή άλλο.

Η αρχιτεκτονική ενός κτιρίου, εξωτε-
 ρικά και εσωτερικά, σύμφωνα με το Βι-
 τρούβιο, που στηρίζεται σε πηγές αρχαί-
 ων Ελλήνων, συνίσταται στα εξής: τάξη,
 διάθεση, ευρυθμία, συμμετρία, κοσμιό-
 τητα, οικονομία.

Η οικονομία είναι η ισορροπημένη
 και η μη αλόγιστη κατανομή των υλικών,

καθώς και η προσεγμένη διάθεση του
 συνολικού χώρου και σαφώς ο καταμε-
 ρισμός των δαπανών που χρειάζονται
 για το όλο έργο με τα απαραίτητα έξοδα
 και οικονομία.

Τάξη είναι ο σχεδιασμός και η διάρ-
 θρωση του οικοδομήματος με απόλυτη
 αίσθηση του μέτρου και της συμμετρίας
 των επιμέρους με το γενικό σύνολο. Η
 τάξη πραγματοποιείται μέσω μίας μονά-
 δας μέτρου, που παίρνουμε από το ίδιο
 το κτίριο.

Η διάθεση είναι η πρόποσα διάταξη
 των στοιχείων. Δηλαδή κάθε πράγμα,
 έπιπλο, αντικείμενο ή ό,τι άλλο, πρέπει
 να τοποθετείται στην κατάλληλη θέση,
 με την κατάλληλη διάταξη, αποδίδοντας
 πάντα την απαραίτητη καλαισθησία χω-

ρίς να ξεφεύγει από την ταυτότητα και το χαρακτήρα του έργου. Πρέπει όλα να είναι εναρμονισμένα με μέτρο, συμμετρία και αρμονία. Με τάξη και διάθεση.

Η ευρυθμία είναι η όμορφη εμφάνιση των μερών ξεχωριστά αλλά και ως σύνολο. Δηλαδή το ύψος να είναι αρμονικά και συμμετρικά δεμένο με το πλάτος, το πλάτος με το μήκος, το μήκος με το ύψος.

Η συμμετρία είναι η συμφωνία που προκύπτει από την εναρμόνιση του κάθε μέρους του έργου με τα άλλα και η αντίστοιχία των διάφορων επί μέρους στοιχείων στο σύνολο.

Τελευταίος κανόνας, πολύ βασικός και σημαντικός, είναι η κοσμιότητα, ο οποίος είναι αλληλένδετος με τους προηγούμενους, διότι χωρίς αυτούς δεν μπορεί να υπάρξει. Η κοσμιότητα είναι η αψεγάδιαστη εμφάνιση του έργου, το οποίο είναι δουλεμένο, κατασκευασμένο

με πολύ αξιόπιστο και αυθεντικό τρόπο από αναγνωρισμένα και καθιερωμένα επιμέρους στοιχεία. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τρεις τρόπους: «θεματισμό», δηλαδή όταν το κτίριο έχει κάποιο θέμα και το κτίριο ανταποκρίνεται σε αυτό, «έθει», δηλαδή κατά συνήθεια (ήθη και έθιμα), «τη φύσει», δηλαδή σύμφωνα με τη φύση.

Μέσα στο πλαίσιο των παραπάνω κανόνων αναφέρονται επιγραμματικά μερικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη, όπως:

Ο καθημερινός επαρκής φωτισμός και αερισμός όλων των χώρων του κτιρίου, που εξασφαλίζει καλές συνθήκες υγείας.

Ο τρόπος κατασκευής να επιτρέπει την καλή υποδοχή του ήλιου το χειμώνα, ώστε να υπάρχει μια επιθυμητή θερμοκρασία και μια καλή σκίαση για δροσιά τις ζεστές ημέρες του θέρους. Να παρέχεται προστασία από τους ανέμους και την υγρασία.

Η διάταξη των δωματίων σε σχέση με τα παράθυρα αλλά και τις πόρτες πρέπει να είναι τέτοια, που να επιτρέπει τη μαιανδρική ροή της κίνησης του αέρα, καθώς αυτός μεταφέρει μαζί του ωφέλιμη ροή ενέργειας.

Τα υπνοδωμάτια πρέπει να φωτίζονται κατά την ανατολή, διότι είναι γνωστές οι ευεργετικές ιδιότητες της ακτινοβολίας που εκπέμπει ο Ήλιος στην ανατολή του, σε αντίθεση με τη δύση του. Για τους ίδιους λόγους ανατολικά τοποθετούνται η βιβλιοθήκη ή ένας πνευματικός χώρος εργασίας που προϋποθέτει την έμπνευση.

Η κουζίνα πρέπει να παρουσιάζει τρία χαρακτηριστικά: αρκετό χώρο, άφθονο φωτισμό και ζωήρη λευκότητα.

Η τραπεζαρία είναι ενδεχομένως ο μόνος χώρος που μπορούμε να τοπο-

θετήσουμε σε τρεις διαφορετικές κατευθύνσεις, είτε έχουμε τη δυνατότητα τριών διαφορετικών τραπεζαριών είτε όχι, ανάλογα την εποχή.

Ο άνθρωπος, ως μαγνητικό δίπολο, είναι ευεργετικό να ευθυγραμμίζεται με το μαγνητικό πεδίο της Γης. Πρέπει συνεπώς να κοιμόμαστε με το κεφάλι στο Βορρά. Έτσι η πίεση του αίματος είναι σε ισορροπία. Εμποδίζονται πνευματικές αρρώστιες και παρέχεται υγιής ύπνος χωρίς εφιάλτες, καθώς το σώμα αισθάνεται πλήρως αναζωογονημένο. Το ίδιο ευεργετικός είναι και ο ανατολικός προσανατολισμός. Επίσης για το στρώμα, οι αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν άχυρο, ένα φυσικό υλικό που παρείχε μόνωση από τη γαιοακτινοβολία.

Οι παραπάνω κανόνες και παράγοντες, που έπρεπε να ληφθούν υπόψη σε μια κατασκευή, καθιστούσαν τον αρχιτέκτονα έναν πανεπιστήμονα. Στο πέρασμα του Μεσαίωνα στην Ευρώπη ξεχάστηκαν πολλές από αυτές τις γνώσεις. Η σημερινή πανεπιστημιακή μόρφωση ενός αρχιτέκτονα σαφώς υπολείπεται του συνόλου των γνώσεων που χρειάζονται. Σε πολλές από τις προαναφερόμενες γνώσεις η επιμόρφωση είναι σχετική και πληροφοριακή. Εξάλλου πολλοί από αυτούς τους παράγοντες άρχισαν να μελετούνται και να λαμβάνονται υπόψη μόλις τις τελευταίες δεκαετίες.

Η μεγάλη αστική ανάπτυξη, που ακολούθησε τη βιομηχανική επανάσταση του 18ου αιώνα, ώθησε σε μια άναρχη πολεοδομία των σύγχρονων πόλεων, που στόχευε στην ικανοποίηση των ολοένα αυξανόμενων αναγκών για στέγαση. Ανάλογα, η αρχιτεκτονική των κτιρίων στόχευε στην τακτοποίηση των μαζών για οικονομικούς και πολιτικούς λόγους, μια τεχνοκρατική αντίληψη που δεν λάμβανε υπόψη τους παράγοντες

άνθρωπος, υγεία, περιβάλλον μέσα σε ένα πλαίσιο μακροχρόνιου σχεδιασμού, ισορροπημένης και υγιούς ανάπτυξης.

Σήμερα η διόγκωση του αστικού φαινομένου μας φέρνει αντιμέτωπους με τα δυσάρεστα αποτελέσματα που βιώνουμε καθημερινά στις μεγαλουπόλεις. Το σημερινό πολεοδομικό καθεστώς και το μέγεθος που έχει λάβει κάνει πρακτικά δύσκολη την εφαρμογή ενός οποιουδήποτε χωροθεσιακού συστήματος, ακόμα κι αν παρακάμπαμε τη σημερινή αρχιτεκτονική αντίληψη. Ωστόσο η επιστήμη ανακαλύπτει ξανά την αξία και τη σημασία που δίνανε οι αρχαίοι λαοί στο δομημένο περιβάλλον και την εναρμόνισή του με τη φύση και τους νόμους της.

Η οικοδύναμη είναι ένα σύστημα που εναρμονίζει τον προσωπικό μας χώρο με το εξωτερικό περιβάλλον, την ύλη με το πνεύμα και μπορεί να προσφέρει υγεία, ισορροπία, ευημερία και να μας συντονίσει με τις αόρατες δυνάμεις της φύσης. Δεν αποτελεί την πανάκεια που θα εμποδίσει όλες τις κακές ενέργειες να εισέλθουν στην οικία μας ούτε θα λύσει όλα τα προβλήματα στην προσδοκία μιας καλής ζωής, η οποία εξάλλου εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, αλλά είναι ένα μέσο που θα συμβάλει και θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα της ζωής μας, εφόσον εμείς δείξουμε την ανάλογη προσοχή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μακρής Σπ., Οικοδύναμη, το αρχαιοελληνικό Φενγκ-Σούι, Εκδόσεις Αρχέτυπο, 2003.

Τσίππρας Κ., Το οικολογικό σπίτι, Εκδόσεις Λιβάνη, 1996.

Πηγές στο διαδίκτυο:

http://ellinikilatrea.gr/oikodhuname_katoikihon

<http://www.innernet.gr/content/view/664/48/>

Η οικοδύναμη είναι ένα σύστημα που εναρμονίζει τον προσωπικό μας χώρο με το εξωτερικό περιβάλλον, την ύλη με το πνεύμα και μπορεί να προσφέρει υγεία, ισορροπία, ευημερία και να μας συντονίσει με τις αόρατες δυνάμεις της φύσης.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΦΥΣΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Κείμενο: Πλουμιστός Βαγγέλης, Φυσικοθεραπευτής

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια τελείως νέα αντιμετώπιση των πραγμάτων στο χώρο της υγείας. Θεωρείται ότι ένα άτομο ασθενεί όχι μόνο με την εμφάνιση κάποιας συγκεκριμένης παθολογικής, ψυχικής ή νοητικής νόσου, αλλά γενικά όταν αυτό αδυνατεί να εγκαθιδρύσει μια κατάσταση φυσικής, ψυχολογικής και πνευματικής ευεξίας και ισορροπίας στον εαυτό του. Δηλαδή η υγεία θεωρείται ως μία δυναμική κατάσταση που μπορεί να κλιμακωθεί από πλήρης φυσική, ψυχολογική και νοητική υγεία έως κακή υγεία, που καταλήγει συνήθως στην εμφάνιση μιας νόσου.

Έτσι το πρόβλημα αρχίζει να αντιμετωπίζεται από τη ρίζα του, αφού τώρα η νόσος θεωρείται το αποτέλεσμα μιας κατάστασης ελλειπούς υγείας και το κέντρο βάρους της προσοχής μετατοπίζεται στην ανάπτυξη και τη διατήρηση, αντίθετα, μιας καλής υγείας, όχι μόνο σαν πρόληψη νοσηρών καταστάσεων αλλά και σαν δυνατότητα ανάπτυξης όσο δυνατόν περισσότερης φυσικής, ψυχολογικής και πνευματικής ευεξίας, ζωντανίας και ισορροπίας για το άτομο. Τότε κι αυτό θα μπορεί να «ξεδιπλώνει» φυσικά τον εαυτό του και να χαιρέται πλήρως τη ζωή του.

Στον τομέα της πρόληψης μια τέτοια στάση αντιμετώπισης φέρνει θεαματικά αποτελέσματα, αφού με την ανάπτυξη και διατήρηση της συνολικής υγείας του ατόμου πρακτικά καταλήγουμε και στη μείωση των νοσηρών καταστάσεων.

Γενικά οι 3 τομείς όπου η προώθηση υγείας για το άτομο στοχεύει είναι:

- ατομική φυσική υγιεινή
- ψυχική ισορροπία και ευεξία
- πνευματική υγεία και ανάπτυξη.

Στη συγκεκριμένη εργασία θα αναπτυχθεί ο πρώτος από τους τρεις τομείς που αφορά στην προσπάθεια εξάσκησης μιας φυσικής υγιεινής από το άτομο, ώστε αυτό να βιώνει αυτό που ονομάζουμε υγιεινό τρόπο ζωής.

Μια σωστή φυσική υγιεινή περιλαμβάνει:

1. Σωστές διατροφικές συνήθειες
2. Ατομική υγιεινή και καθαριότητα
3. Στοματική υγιεινή
4. Σωματική άσκηση και δραστηριότητα
5. Υγιές περιβάλλον διαβίωσης
6. Αποφυγή βλαβερών συνθηκών όπως το κάπνισμα, το αλκοόλ, οι φαρμακευτικές και οι ναρκωτικές ουσίες
7. Φυσιολογική και ασφαλής σεξουαλική ζωή
8. Πρόληψη κληρονομικών παθήσεων.

1. ΔΙΑΤΡΟΦΗ

«Είμαστε ό,τι τρώμε».

Έχοντας αποκτήσει σωστές διατροφικές συνήθειες από την παιδική ακόμα ηλικία μας, εξασφαλίζουμε σε σημαντικό βαθμό τη σωματική μας ευεξία, ζωτικότητα, αντοχή και δύναμη. Ιδιαίτερα μπορούμε να προλάβουμε πλήθος από τις λεγόμενες «σύγχρονες νόσους», που οφείλονται στον υπερσιτισμό και την παχυσαρκία.

Σωστή είναι η διατροφή που παρέχει όλες τις θρεπτικές ουσίες (καλή) στις αναγκαίες ποσότητες (ισορροπημένη). Οι αναλογίες αυτές εξαρτώνται από την ηλικία, το φύλο και τις δραστηριότητες του κάθε ατόμου. Επιπλέον μια καλή διατροφή στηρίζεται όσο είναι δυνατό σε φυσικά και όχι επεξεργασμένα προϊόντα.

Πιο συγκεκριμένα, τα γεύματα πρέπει να είναι μικρά και συχνά (3 κύρια, 2 ενδιάμεσα) και να περιλαμβάνουν και τις 4 ομάδες θρεπτικών ουσιών, καθώς και τις απαραίτητες βιταμίνες, φυτικές ίνες και μεταλλικά στοιχεία σε αναλογίες πάντα εξατομικευμένες και σχετικές με τις πραγματικές ανάγκες του οργανισμού. Δίαιτα με υπερβολικές θερμίδες και φτωχή σε θρεπτικά συστατικά οδηγεί στην παχυσαρκία και αυτή με τη σειρά της σε κακή φυσική κατάσταση και αυξημένη νοσηρότητα.

Τρόπος μαγειρέματος των τροφών

Γενικά το μαγείρεμα κάνει τις τροφές πιο νόστιμες, ελκυστικές και εύπεπτες για το στομάχι. Ωστόσο, πρέπει να αποφεύγονται:

Το τηγάνισμα του λίπους πολλές φορές ή σε μεγάλες θερμοκρασίες λόγω δυσπεπτικού αποτελέσματος.

Το πολύωρο βράσιμο και σε πολύ νερό των λαχανικών λόγω καταστροφής των βιταμινών τους.

Το «καβούρντισμα» ή κάψιμο των τροφών, ιδιαίτερα των κρεάτων, λόγω παραγωγής επικίνδυνων για την υγεία καρκινογόνων ουσιών.

Υγιεινή της διατροφής

Τα τρόφιμα πρέπει να είναι απαλλαγμένα από μικρόβια ή τοξίνες και από χημικά προϊόντα, που χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια, την παρασκευή ή τη συντήρησή τους.

Ο έλεγχος και η εξασφάλιση συνθηκών υγιεινής στους τόπους καλλιέργειας και επεξεργασίας των τροφίμων είναι ευθύνη ενός καλά οργανωμένου κράτους και των αρμόδιων υπηρεσιών του. Χρειάζονται καθαροί χώροι παρασκευής, περιοδικοί έλεγχοι υγείας των ανθρώπων που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, έλεγχοι των ίδιων των τροφίμων και των πρώτων υλών, τεστ ποιότητας κ.τ.λ.

Σε κάθε νοικοκυριό χρειάζεται η σωστή παρασκευή των γευμάτων σε καθαρό χώρο, με συχνό πλύσιμο των

χεριών και μακριά από χημικές ή φαρμακευτικές ουσίες. Ελέγχεται πάντα η ημερομηνία λήξης, το χρώμα, η όψη, η οσμή του τροφίμου, ιδιαίτερα στα κονσερβοποιημένα προϊόντα. Τα κρέατα και τα λαχανικά διατηρούνται στο ψυγείο στους 4-10 °C ή καταψύχονται για μεγαλύτερο διάστημα συντήρησης. Ποτέ δεν καταψύχεται ξανά ένα αποψυγμένο τρόφιμο για λόγους επιμόλυνσης αλλά και μείωσης της θρεπτικής αξίας του. Τα τρόφιμα πλένονται σε άφθονο και τρεχούμενο νερό και ξαναζεσταίνονται για αρκετή ώρα. Το καλοκαίρι τα περισσεύματα φαγητού φυλάσσονται πάντα στο ψυγείο. Αποφεύγονται θαλασσινά από περιοχές ύποπτες για μόλυνση. Γίνεται καλή φύλαξη των τροφίμων από έντομα, κατσαρίδες, ποντίκια, σκυλιά. Χρησιμοποιούνται ξεχωριστά σκεύη για τη σίτιση κατοικίδιων ζώων.

2. ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Η τακτική και προσεκτική περιποίηση του σώματος, εκτός από ένα ευχάριστο αισθητικά αποτέλεσμα, ευθύνεται και για την πρόληψη αρκετών νοσηρών καταστάσεων, κυρίως ασθενειών του δέρματος. Επίσης ένα καθαρό και περιποιημένο σώμα χαρίζει αυτοπεποίθηση και καλή διάθεση, ενώ αποτελεί και ένα κοινωνικό

καθήκον απέναντι στους συνανθρώπους μας, με τους οποίους ερχόμαστε καθημερινά σε συχνή επαφή.

Η ατομική υγιεινή περιλαμβάνει μια γενική καθαριότητα του σώματος και μια ειδικότερη φροντίδα πιο ιδιαίτερων περιοχών. Έτσι καλό είναι να αποκτήσουμε τη συνήθεια συχνών ντους μία φορά καθημερινά ή μέρα παρά μέρα το χειμώνα και τουλάχιστον μία φορά καθημερινά το καλοκαίρι. Το νερό δεν πρέπει να είναι πολύ ζεστό για αποφυγή ερεθισμών, εγκαυμάτων και φλεβικών κιρσών στα πόδια, ιδιαίτερα στις γυναίκες. Τα καθαριστικά προϊόντα πρέπει να είναι ουδέτερα στο pH για διατήρηση της φυσιολογικής δερματικής χλωρίδας.

Οι περιοχές των γεννητικών οργάνων χρειάζονται εντατική και σχολαστική περιποίηση στη συχνότητα των ντους ή και πυκνότερα κάθε μέρα με άφθονο χλι-

αρό νερό και αποφεύγοντας αφρόλουτρα και σαπούνια που διαταράσσουν την οξύτητα του δέρματος, αιτία για την εμφάνιση μολύνσεων κυρίως από μύκητες. Για τον ίδιο λόγο προτιμώνται τα βαμβακερά εσώρουχα που αλλάζονται καθημερινά και όχι τα νάilon ή τα συνθετικά.

Λούζουμε τα μαλλιά μας μία ή δύο φορές την εβδομάδα ανάλογα με τον τύπο (κανονικά, ξηρά, λιπαρά) και με τα κατάλληλα προϊόντα, κάνοντας πάντα ελαφρό μασάζ στο δέρμα του κεφαλιού για ενίσχυση της κυκλοφορίας του αίματος.

Για τα μικρά παιδιά που υποφέρουν από φθειρίαση (ψείρες) κυκλοφορούν στο εμπόριο αρκετά φαρμακευτικά σκευάσματα για την εξολόθρευσή τους με συνοδευτικές οδηγίες για καλό αποτέλεσμα. Αλλάζονται και πλένονται με καυ-

τό νερό ρούχα και κλινοσκεπάσματα. Πραγματοποιούνται συχνοί έλεγχοι και ενημέρωση στα σχολεία.

Για τον καθαρισμό των αυτιών απαγορεύεται η χρήση μπατονέτων, γιατί σπρώχνουν την κηρήθρα στο εσωτερικό των αυτιών, όπου συσσωρεύεται και μειώνει την ακουστική ικανότητα και προκαλεί μολύνσεις.

Διατηρούμε τα νύχια των χεριών και των ποδιών μας κοντά, όχι υπερβολικά, γιατί καρφώνουν στο δέρμα, καθαρά και λεία. Μπορεί να γίνουν εστία μικροβίων ή αιτία μικροτραυματισμών. Προσέχουμε ιδιαίτερα την εμφάνιση παρωνυχίδων, τις οποίες δεν τραβάμε, εύκολων σπασιμάτων, ξεφλουδίσματος, αποχρωματισμού και στιγμάτων, όλα ενδείξεις κακής θρέψης του οργανισμού.

Φοράμε πάντα άνετα και καθαρά ρούχα, προτιμότερα από φυσικά υλικά

που δεν εμποδίζουν την κυκλοφορία του αίματος (κυτταρίτιδα, κιρσοί φλεβών) και δεν προκαλούν ερεθισμούς στο δέρμα. Το σώμα πρέπει να αφήνεται να αναπνέει και να κινείται ελεύθερα. Στο κρύο δεν ντυνόμαστε υπερβολικά χοντρά, γιατί αυξάνεται η ευαισθησία μας στα κρυολογήματα. Οι γυναίκες ας αποφεύγουν τα πολύ ψηλά ή τελείως επίπεδα παπούτσια, γιατί επιφέρουν μυοσκελετικούς πόνους στα πόδια και προβλήματα στη μέση.

3. ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτεί η υγιεινή της στοματικής κοιλότητας. Η τερηδόνα των δοντιών είναι ίσως το συχνότερο ιατρικό πρόβλημα του σύγχρονου πολιτισμού. Ενισχύεται, φυσικά, από την άφθονη κατανάλωση υδατανθράκων, ιδιαίτερα από τα παιδιά (γλυκά, ζαχαρωτά). Εκτός από τα συμπτώματα του πόνου, της πυόρροιας, της αιμορραγίας (ουλίτιδα) η ανάπτυξη μικροβίων στα σαθρά δόντια, όπως ο στρεπτόκοκκος, μπορεί να γίνει αφορμή για σοβαρότερες επιμολύνσεις στον οργανισμό, π.χ. της καρδιάς ή των νεφρών.

Χρειάζεται συχνό και σωστό βούρτσισμα καθημερινά, ιδιαίτερα μετά τα γεύματα, αποφυγή λήψης ζάχαρης και διαίτα πλούσια σε ασβέστιο και βιταμίνη D (γαλακτοκομικά προϊόντα). Ο σωστός τρόπος βουρτσίσματος είναι ο κάθετος, δηλαδή κίνηση πάνω κάτω και ο κυκλικός και να περιλαμβάνει όσο γίνεται και τα ούλα. Η βούρτσα πρέπει να ανανεώνεται κάθε 3-4 μήνες. Υπάρχουν προϊόντα άφθονα για τη στοματική υγιεινή ποικίλες οδοντόπαστες, αντισηπτικά υγρά, οδοντικό νήμα, ανάμεσα στα οποία ο

καθένας μπορεί να χρησιμοποιεί αυτά που του ταιριάζουν. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως το μόνο ίσως όπλο για γερά και όμορφα δόντια είναι η πολύ καλή υγιεινή του στόματος.

4. ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Εκτός από τη διατροφή και την κληρονομικότητα είναι ίσως ο σημαντικότερος παράγοντας πρόληψης της νοσηρότητας. Η έλλειψη της κίνησης και της άσκησης του σώματος συνεπάγεται πλήθος ιατρικών προβλημάτων τόσο

στο φυσικό επίπεδο όσο και βαθύτερα στο ψυχολογικό. Η υπερβολικά καθιστική ζωή προκαλεί προβλήματα καρδιακά, αναπνευστικά, γαστρεντερολογικά, κυκλοφορικά, μεταβολικά, μυοσκελετικά, παχυσαρκία, κούραση, ατονία, τεμπελιά, κακή διάθεση και μελαγχολία.

Αντί για όλα αυτά, 3 εικοσάλεπτα άσκησης την εβδομάδα ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αρκούν για να διατηρήσουν καλή υγεία και ευεξία. Η δραστηριότητα μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα του καθένα. Γρήγορο βάδισμα, ποδήλα-

το, κολύμπι, χορός, κηπουρική, τρέξιμο, αθλήματα, γυμναστήριο είναι κάποιες από τις χρησιμότερες ενασχολήσεις που μπορούμε να εντάξουμε στο εβδομαδιαίο πρόγραμμά μας.

5. ΚΑΛΗ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Ο χώρος εργασίας μας, στον οποίο περνάμε πολλές ώρες εβδομαδιαίως, και το σπίτι μας είναι οι κατεχοχόν χώροι διαβίωσής μας. Οφείλουν να είναι καθαροί, ασφαλείς, ευάεροi και ευήλιοi.

Για το χώρο της εργασίας μας ίσως να μην μπορούμε να κάνουμε πολλά πράγματα προς αυτήν την κατεύθυνση, στον ιδιαίτερο όμως χώρο του σπιτιού μας επιβάλλεται. Χώροι καθαροί με καθημερινή γενική καθαριότητα, απαλλαγμένοι από σκόνη, σκουπίδια, έντομα, ζώφια, τρωκτικά, υγρασία, θόρυβο βοηθούν στη διατήρηση καλής διάθεσης, ψυχολογικής ηρεμίας και ενεργητικότητας. Οι πιο απόκρυφες γωνίες και χώροι πρέπει να είναι άδαιοι από στοιβαγμένα πράγματα και ακαθαρσίες, για να μη γίνονται εστίες μικροβίων και αρνητικής ενέργειας. Η τουαλέτα, η κουζίνα

και τα υπνοδωμάτια ιδιαίτερα, λόγω της χρήσης τους, χρειάζονται πιο προσεκτική και συχνή φροντίδα και καθαριότητα. Το ίδιο και τα υπόγεια, τα πατάρια, η αποθήκη και οι ντουλάπες που μπορεί να φιλοξενούν έντομα και τρωκτικά.

Για την ύδρευση και την αποχέτευση απαιτείται σωστός σχεδιασμός και τακτικός έλεγχος και άμεση διόρθωση τυχόν βλαβών. Τα σκουπίδια, ειδικά το καλοκαίρι, πρέπει να απομακρύνονται από το σπίτι καθημερινά, τα λουλούδια τη νύχτα από τα υπνοδωμάτια, τα σπρέι, επικίνδυνα φάρμακα, δηλητηριώδεις ουσίες κ.τ.λ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: απορρυπαντικά, φάρμακα, αρώματα φυλάσσονται σε χώρους απρόσιτους για τα παιδιά. Οι χώροι φύλαξης των ρούχων, των παπουτσιών και των μαγειρικών σκευών πρέπει επίσης να διατηρούνται καθαροί.

6. ΑΠΟΦΥΓΗ ΒΛΑΒΕΡΩΝ ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ

Κάπνισμα

Έχει αποδειχθεί πλέον ότι το κάπνισμα είναι η κύρια αιτία πολλών παθήσεων, όπως ο καρκίνος του πνεύμονα, η στεφανιαία νόσος, το έλκος στομάχου κ.ά. Είναι κυρίως ψυχολογική συνήθεια με σοβαρές όμως επιπτώσεις στο σώμα. Λέγεται ότι για κάθε τσιγάρο χάνει κανείς 5 λεπτά από τη ζωή του. Παύοντας αυτή τη συνήθεια με τον καιρό ελαττώνονται και οι πιθανότητες εμφάνισης των σχετιζόμενων νοσημάτων. Αν είστε παθητικοί καπνιστές, διακριτικά αποφύγετε τον καπνό των άλλων. Πρόκειται για ένα μεγάλο και πολυπαραγοντικό θέμα. Το καλύτερο είναι ποτέ κανείς να μην ξεκινήσει αυτή τη συνήθεια. Γι' αυτό χρειάζεται κυρίως η ανάλογη παιδεία από το σπίτι και η κοινωνική ευαισθητοποίηση.

Αλκοόλ

Η κατανάλωση αλκοόλ είναι μια ευχάριστη κοινωνική συνήθεια, γνωστή

από τα αρχαία χρόνια. Μια μικρή κατανάλωση καθημερινά, 40 γρ. για τους άνδρες και 30 γρ. για τις γυναίκες, είναι επιτρεπτή, προκαλεί καλή διάθεση και είναι χωρίς παρενέργειες για τον οργανισμό. Ωστόσο, η υπερβολική και συχνή λήψη οινοπνεύματος επιφέρει πάντα σοβαρά προβλήματα υγείας, καθώς και η προτίμηση σε βαριά ποτά (μεγάλη περιεκτικότητα σε αλκοόλ). Πρόκειται για μια έξημε σοβαρά αρνητικές επιπτώσεις για το άτομο και τον κοινωνικό του περίγυρο. Η ηπατική κίρρωση και ανεπάρκεια, η παχυσαρκία, οι κισοί οισοφάγου, η πώση της σεξουαλικής ικανότητας, η απώλεια της πνευματικής ευεξίας, τα σύνδρομα στέρησης, είναι προβλήματα άκρως επικίνδυνα για την υγεία. Επίσης ένα άτομο υπό την επήρεια αλκοόλ μπορεί να γίνει φοβερά επιθετικό και επιβλαβές για τον εαυτό του και τους άλλους. Οι σωματικές και σεξουαλικές κακοποιήσεις, οι ξυλοδαρμοί, οι φραστικές επιθέσεις, η αντικοινωνική συμπεριφορά, η εγκληματική συμπεριφορά, τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα και τόσα άλλα προκαλούνται πολύ συχνά από άτομα σε κατάσταση μέθης. Το σταμάτημα της συνήθειας είναι υπερβολικά δύσκολο και για όλους αυτούς

τους λόγους θεωρείται ένας από τους σοβαρότερους εθισμούς.

Για καθαρό πνεύμα και σώμα, λοιπόν, πρέπει να προσέχουμε πόσο και τι πίνουμε.

Ναρκωτικά

Είναι σαφής η έλλειψη υγείας τόσο σωματικής όσο και ψυχολογικής και πνευματικής στα άτομα που κάνουν χρήση ναρκωτικών ουσιών. Είναι από τις περιπτώσεις που πραγματικά η πρόληψη αποτελεί και την καλύτερη θεραπεία. Απαιτείται σωστή διαπαιδαγώγηση από μικρή ηλικία, μείωση της άγνοιας του κόσμου για το θέμα, κρατική πρόνοια και δράση και κοινωνική ευαισθητοποίηση. Σε τέτοιες καταστάσεις δεν πάσχει μόνο το άτομο που κάνει τη χρήση αλλά και όλη η κοινωνία.

Φάρμακα

Δεν χρειάζεται η άσκοπη και υπερβολική χρήση φαρμάκων (κυρίως αντιβιοτικών, ηρεμιστικών, υπνωτικών) χωρίς τη σύσταση γιατρού. Ο ανθρώπινος οργανισμός είναι μια τέλεια μηχανή με χιλιόχρονη σοφία και δεν έχουμε το δικαίωμα να τον γεμίζουμε και να τον μπλοκάρουμε με εκατοντάδες τεχνητές φαρμακευτικές ουσίες.

7. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Το σεξ είναι μια φυσιολογική δραστηριότητα του ανθρώπου που δεν πρέπει να εμποδίζεται ή να μπλοκάρεται για αφύσικους λόγους, καθώς αυτό μπορεί να συνεπάγεται αρκετά σωματικά και ψυχολογικά κυρίως προβλήματα.

Ωστόσο χρειάζεται να έχουμε μια υγιή σεξουαλική ζωή, για να αποφύγουμε και τα προβλήματα που δημιουργούνται από το άλλο άκρο. Αφού πρόκειται για μία ανάγκη, έτσι πρέπει να το αντιμετωπίζουμε και όχι σαν αυτοσκοπό, διαρκή στόχο και επίμονη επιθυμία. Καθώς επίσης στις μέρες μας η ανθρωπότητα μαστίζεται από τα λεγόμενα «σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα» (AIDS, ηπατίτιδα, σύφιλη, κονδυλώματα κ.ά.), είναι δικαίωμα αλλά και υποχρέωσή μας να προφυλασσόμαστε από τη μετάδοσή τους. Ο καλύτερος τρόπος είναι μια σίγουρη, μόνιμη, μονογαμική σχέση ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό, η χρήση του προφυλακτικού. Ιδιαίτερα το τελευταίο πρέπει να γίνει μέτρο της συνήθους μας φυσικής υγιεινής και νοοτροπίας.

8. ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

Τα συχνότερα ιατρικά προβλήματα της εποχής μας είναι οι καρδιοπάθειες, η υπέρταση, η αθηροσκλήρωση, ο σακχαρώδης διαβήτης, η παχυσαρκία, οι πνευμονοπάθειες, το γαστρικό έλκος, τα γαστρεντερολογικά προβλήματα και οι νεοπλασίες όλα πολύ σοβαρά και σχεδόν πάντα μοιραία για τη ζωή.

Ειδικά όπου υπάρχει οικογενειακό ιστορικό ή προδιάθεση γι' αυτές τις ασθένειες, η πρόληψη παίζει σημαντικότατο ρόλο. Μια καλή φυσική υγεία συμβάλει σε αυτόν το σκοπό:

Καρδιοπάθειες. Η στηθάγχη και το έμφραγμα του μυοκαρδίου (No 1 αιτία θανάτου) προλαμβάνεται σημαντικά

από τη διακοπή του καπνίσματος, την άσκηση, τη χαμηλή σε λίπη διαίτα, όλα στοιχεία μιας σωστής φυσικής υγιεινής που αναλύσαμε παραπάνω.

Η υπέρταση και η αθηροσκλήρωση (στένωση των αρτηριών λόγω επικάλυψης στα τοιχώματά τους αθηρωματικών πλακών), που οδηγούν στα εγκεφαλικά επεισόδια και τα εμφράγματα του μυοκαρδίου, μειώνονται επίσης σημαντικά από τους παραπάνω παράγοντες.

Ο σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2, ο επίκτητος, προλαμβάνεται με την αποφυγή της παχυσαρκίας (καλή και ισορροπημένη διατροφή) και με τη σωματική άσκηση.

Οι πνευμονοπάθειες μειώνονται με την αποφυγή του καπνίσματος, τη διατήρηση σωστού σωματικού βάρους, την άσκηση.

Το γαστρικό έλκος ευνοούν το κάπνισμα, το αλκοόλ, η ακατάστατη και λιπαρή διαίτα.

Γαστρεντερολογικά προβλήματα. Η συνήθης δυσκοιλιότητα οφείλεται σχεδόν εξολοκλήρου σε διαίτα φτωχή σε φυτικές ίνες και έλλειψη άσκησης.

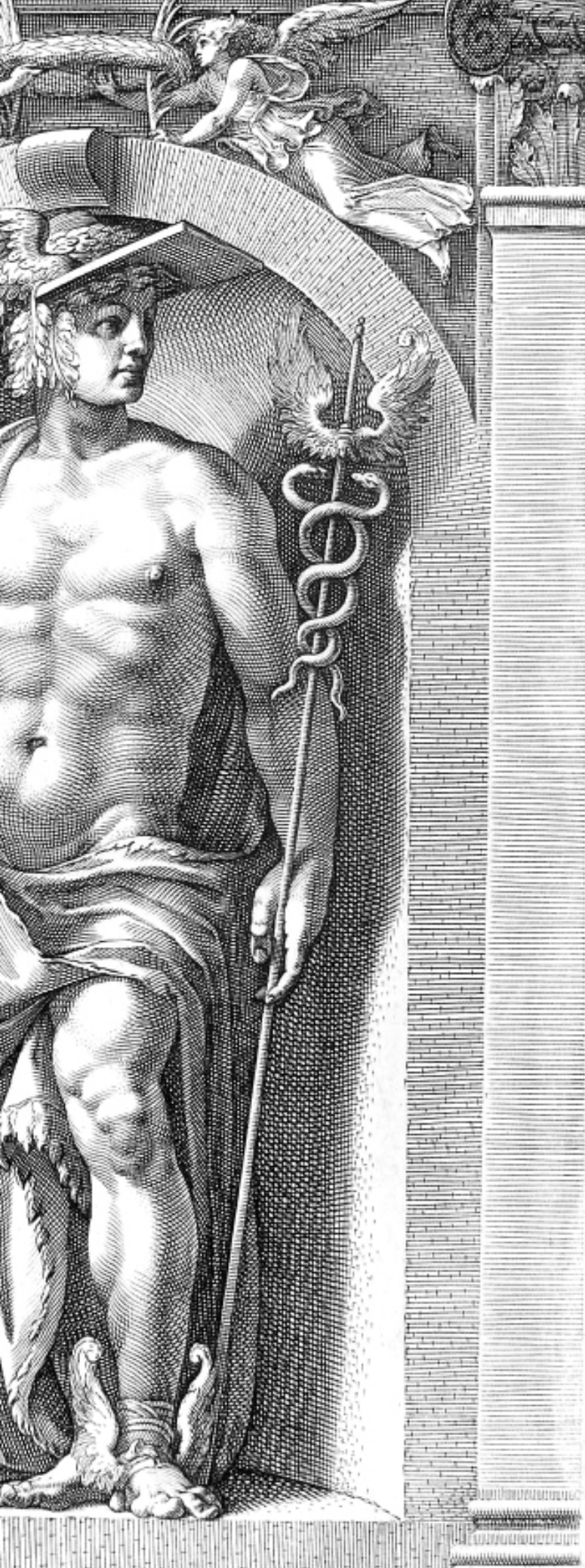
Σωστή είναι η διατροφή που παρέχει όλες τις θρεπτικές ουσίες (καλή) στις αναγκαίες ποσότητες (ισορροπημένη). Οι αναλογίες αυτές εξαρτώνται από την ηλικία, το φύλο και τις δραστηριότητες του κάθε ατόμου. Επιπλέον μια καλή διατροφή στηρίζεται όσο είναι δυνατό σε φυσικά και όχι επεξεργασμένα προϊόντα.

Πολλές από τις νεοπλασίες ευνοούνται από το κάπνισμα (πνεύμονα, φάρυγγα), το αλκοόλ (ήπατος), την κακή διατροφή (παχέος εντέρου, στομάχου) και γενικότερα από το μη οικολογικό και μη φυσιολογικό τρόπο ζωής που σήμερα επιλέγουμε.

Αποδεικνύεται συνεπώς για άλλη μια φορά η σημασία που αποκτά η εγκατάσταση μιας φυσικής υγιεινής στη ζωή μας.

Τέλος, θα πρέπει να μας γίνει συνήθεια ο τακτικός έλεγχος της κατάστασης της υγείας μας πριν από την εμφάνιση οποιουδήποτε συμπτώματος και κυρίως στις περιπτώσεις ύπαρξης οικογενειακού ιστορικού σοβαρής πάθησης.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΕΡΜΗ

Το Ινστιτούτο «Ερμής», ή αλλιώς «Ινστιτούτο των Επιστημών του Ανθρώπου», ιδρύθηκε με σκοπό να προάγει την έρευνα των νόμων που κυβερνούν και απαρτίζουν τον άνθρωπο ως ενεργό μικρόκοσμο και τη σχέση του με τους νόμους του μακρόκοσμου και επιπλέον με τις αρχές της παγκόσμιας επικοινωνίας.

Η δράση του Ινστιτούτου εμπνέεται από τις ιδιότητες του Ερμή ως αγγελιοφόρου των θεών και ως του μεσολαβητή που διασχίζει τα σύνορα επικοινωνίας των όντων, τα σύνορα μεταξύ των κόσμων και των διαφορών που τους χωρίζουν, ώστε να ενώνει αρμονικά τα αντίθετα.

Η πρόκληση στις αρχές του 21ου αιώνα, που είναι πέρασμα ανάμεσα στους αρχαίους χρόνους και τους νέους χρόνους, όπου το νέο συναντάται με το αρχαϊκό, ή μάλλον το αρχαϊκό γίνεται σύγχρονο, είναι να ξαναβρούμε το ρόλο του Ερμή ως διάμεσου προς τη σοφία, ως μύστη.

Βρισκόμαστε σε μια εποχή στην οποία ο αριστοτελικός φιλοσοφικός τρόπος σκέψης, κληρονομιά του κλασικού κόσμου και της ορθολογιστικής επιστήμης, έχει ξεπεραστεί. Φαίνεται αναγκαία μια νέα «επιστροφή του Ερμή», που θα είναι η επιστροφή της αιώνιας αρχαϊκής πνευματικότητας, γονιμοποιημένης από το νέο πνεύμα της επιστήμης, που πρέπει να γίνει πιο ολιστική και χωρίς δεισμούς.

Αυτό προϋποθέτει να μάθουμε να ερευνούμε σε βάθος και όχι απλά να κάνουμε συλλογή γνώσεων. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας παρουσιάζονται σε αυτή τη σελίδα νέα και ανακαλύψεις από όλους σχεδόν τους τομείς της ανθρώπινης γνώσης.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ: ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ ΝΕΕΣ ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ

Δεκαεπτά άγνωστες, μέχρι σήμερα, πυραμίδες φέρνουν στο φως οι τελευταίες υπέρυθρες εικόνες της Αιγύπτου, οι οποίες έχουν αποσταλεί από τους δορυφόρους που βρίσκονται σε τροχιά γύρω από τη Γη.

Σύμφωνα με τη δρ Σάρα Πάρκακ, πρωτοπόρο στον τομέα της διαστημικής αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αλαμπάμα στο Μπέρμιγχαμ, οι δορυφορικές εικόνες αποκαλύπτουν επίσης 1.000 τάφους και 3.000 αρχαίους οικισμούς που βρίσκονται θαμμένοι στην Αίγυπτο.

Η ερευνητική ομάδα έχει αναλύσει εικόνες δορυφόρων που βρίσκονται σε τροχιά 700 χλμ πάνω από τη Γη και οι οποίοι είναι εξοπλισμένοι με φωτογραφικές μηχανές τόσο μεγάλης ανάλυσης,

που μπορούν να καταγράψουν αντικείμενα που βρίσκονται στη γη και η διάμετρός τους δεν ξεπερνά το ένα μέτρο.

Ήδη οι πρώτες ανασκαφές επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των δορυφορικών εικόνων, μεταξύ των οποίων και δύο πυραμίδες. «Η ανασκαφή μιας πυραμίδας αποτελεί το όνειρο κάθε αρχαιολόγου», δήλωσε χαρακτηριστικά στο BBC η δρ Πάρκακ.

«Κάνουμε εντατικές έρευνες εδώ και ένα χρόνο. Παρακολουθούσα τα νέα δεδομένα που προέκυπταν, ωστόσο το

μεγαλύτερο ενθουσιασμό τον ένωθα όταν ανέτρεχα σε όλες μας τις ανακαλύψεις και δεν μπορούσα να πιστέψω ότι καταφέραμε να εντοπίσουμε τόσα ευρήματα σε ολόκληρη την επικράτεια της Αιγύπτου».

Πηγή: <http://www.naftemporiki.gr/news/cstory.asp?id=1979208>

εκδρομές
ομιλίες
διαλέξεις

έρευνα, δράση + δραστηριότητες

του τριμήνου που πέρασε

αρχαιολογική έρευνα
οικολογική δράση
επιστημονική έρευνα
φιλανθρωπική δράση

εκπαιδευτικά σεμινάρια
εκδόσεις βιβλίων
φιλοσοφικά σεμινάρια
δημοσιεύσεις
φιλοσοφικές συναντήσεις
πολιτιστικές ημερίδες
κινηματογραφικά αφιερώματα
μουσικά αφιερώματα
καλλιτεχνικές εκθέσεις
εθελοντισμός

εκδρομή στη Σαλαμίνα

1

Με τον ερχομό του καλοκαιριού η Νέα Ακρόπολη διοργάνωσε μια εκδρομή στο νησί της Σαλαμίνας. Εκτός από το μαγευτικό τοπίο και την επαφή με τη φύση και τη θάλασσα, τα μέλη και οι φίλοι του συλλόγου είχαν την ευκαιρία να συμβάλλουν δυναμικά στον καθαρισμό της παραλίας, συνδυάζοντας για ακόμη μια φορά, τη φιλοσοφία με τη δράση και την προσφορά.

Σε κάθε γωνιά του πλανήτη υπάρχουν πυραμίδες που υψώνονται ως ένδειξη πολιτισμού και ικανότητας του ανθρώπου να μεταπλάθει. Μέσα από την ομιλία «Οι Πολιτισμοί των Πυραμίδων», η οποία πραγματοποιήθηκε από τη διευθύντρια της Νέας Ακρόπολης στην Ελλάδα και συγγραφέα του ομώνυμου βιβλίου, Μαρία Χιμένεθ, είχαμε την ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με τις διαχρονικές αξίες των παραδοσιακών πολιτισμών.

Ομιλία - Βιβλιοπαρουσίαση
«Οι Πολιτισμοί των Πυραμίδων»

2

γιατί
η φιλοσοφία είναι τρόπος
ζωής...
και εμείς...
δεν καθόμαστε στα αυγά μας

δράση + δραστηριότητες

του τριμήνου που πέρασε

3 καθαριότητα στην πλατεία Αγίας Σοφίας

Στις 28 Μαΐου ο Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός Σύλλογος Νέα Ακρόπολη Εγνατίας, στο πλαίσιο της οικολογικής του προσφοράς, διοργάνωσε μια ακόμα καθαριότητα σε ένα από τα κεντρικά πάρκα της πόλης μας, στην πλατεία Αγίας Σοφίας. Πολλά μέλη ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα και πρόσφεραν την εθελοντική τους βοήθεια, για να κάνουμε την πόλη μας και το περιβάλλον πιο καθαρά. Για αυτόν το λόγο ο Δήμος Θεσσαλονίκης βράβευσε πρόσφατα τη Ν.Α. για την προσφορά της στην πόλη.

4 κατασκευή αρωμάτων

Στο παράρτημα του Βαρδάρη Θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκε συνάντηση γυναικών με σκοπό την κατασκευή αρωμάτων. Προσπαθήσαμε, βρίσκοντας τρόπους που προέρχονται από παραδοσιακές μεθόδους, να κατασκευάσουμε αρώματα σύμφωνα με τον τύπο της καθεμιάς μας.

5 Η Νέα Ακρόπολη Βαρδάρη στον Όλυμπο

Μια εκδρομή αλλιώτικη από τις άλλες από το παράρτημα του Βαρδάρη Θεσσαλονίκης. Βρεθήκαμε στον Όλυμπο, το βουνό των θεών. Πέρασαμε ένα διήμερο γεμάτο ασκήσεις στη φύση με διασκέδαση και ψυχαγωγία.

6 Ομιλία στο Ηράκλειο- Η νίκη πάνω στο φόβο

Η γνώση και ο έλεγχος των αρνητικών μας συναισθημάτων αποτελεί βασικό παράγοντα αυτογνωσίας. Ένα τέτοιο συναίσθημα είναι ο φόβος. Ο φόβος που μας παραλύει, μας κάνει άτολμους και πολλές φορές ματαιώνει τα πιο ωραία μας όνειρα. Στην ομιλία που διοργανώσαμε, και που το κοινό παρακολούθησε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, παρουσιάστηκαν μέθοδοι για να αντιμετωπίσει κανείς αυτό το αρνητικό συναίσθημα.

7 εκδρομή στο Γοργοπόταμο

Οι εκδρομές στη φύση είναι ένας καλός τρόπος να αφήσουμε για λίγο τις δυσκολίες της καθημερινότητας και να βιώσουμε στιγμές ηρεμίας και ανανέωσης. Η εκδρομή της Λαμίας στο Γοργοπόταμο έδειξε ότι αυτό είναι μια συνταγή εφαρμόσιμη και χρήσιμη. Μέσα σε πνεύμα συντροφικότητας εξερευνήσαμε, συζητήσαμε, τραγουδήσαμε και πήραμε πολλά μαθήματα. Η φύση, ως δασκάλα, μας έδωσε τα δώρα της, τα μαθήματα της, κι εμείς της ανταποδώσαμε την αγάπη μας με την υπόσχεση να επιστρέψουμε.

8 2ος Πανελλήνιος Ορειβατικός Μαραθώνιος Κισσάβου

Η Νέα Ακρόπολη Λάρισας συμμετείχε στο 2ο Πανελλήνιο Ορειβατικό Μαραθώνιο Κισσάβου, που διοργάνωσε ο Ορειβατικός Σύλλογος της πόλης για δεύτερη συνεχή χρονιά. Σκοπός της συγκεκριμένης δράσης ήταν η γνωριμία των αθλητών με το πανέμορφο βουνό και η ανάδειξη της ομορφιάς της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλίας. Ο 2ος Μαραθώνιος Κισσάβου αγκαλιάστηκε από πολλές άλλες εθελοντικές οργανώσεις, που έδωσαν με τη σειρά τους τον καλύτερό τους εαυτό για τη διεξαγωγή του αγώνα.

9 Ομιλία στο Βόλο: οι πολιτισμοί της βορείου Αμερικής

Η τελευταία παρουσίαση της σεζόν έγινε από το διευθυντή της δομής και αφορούσε στους ινδιάνικους πολιτισμούς της Βορείου Αμερικής. Η ομιλία αποτέλεσε μια καλή ευκαιρία, για να παρουσιαστούν οι αξίες και τα στοιχεία που μας κληροδότησαν οι συγκεκριμένοι πολιτισμοί, όχι μόνο σε σχέση με το σεβασμό προς τη φύση αλλά και για αξίες όπως είναι η αγάπη προς όλα τα εκδηλωμένα όντα, η γενναιότητα και η τιμή απέναντι σε αυτά που αναλαμβάνουμε να πραγματοποιήσουμε.

Η ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΓΟΙ

(Γ' ΜΕΡΟΣ)

Πηγή: περιοδικό Abenteuer Philosophie, Κείμενο: Wigbert Winkler, μετάφραση από τα γερμανικά: Αγάπη Χατζημπαλάση

Η μαγεία, από την απαρχή της έως το Μεσαίωνα, πέρασε από διάφορες διακυμάνσεις: ο αρχαίος κόσμος την αποδεχόταν ως φυσική συνέπεια της γνώσης των άγνωστων για τους αμήτους νόμων της φύσης. Αργότερα, καθώς η γνώση χανόταν από το πρόσωπο της Γης, ο άνθρωπος -κυρίως στην Ευρώπη- συνέδεσε τη μαγεία με διαβολικές δυνάμεις οδηγώντας στην πυρά χιλιάδες σοφούς και επιστήμονες την εποχή του Μεσαίωνα.

Η Μαγεία στο Διαφωτισμό και τη σύγχρονη εποχή

Τους 17ο και 18ο αιώνα υπήρχε ακόμη μια διαδεδομένη πίστη σε υπερφυσικές μαγικές πράξεις, που όμως αφορούσαν κυρίως στην καλλιτεχνική δημιουργία φυλαχτών και βασκανιών.

Συγχρόνως τα γραπτά του Ντεκάρτ έφεραν το διαχωρισμό των επιστημών στις πνευματικές επιστήμες (π.χ. φιλοσοφία και θεολογία) και στις φυσικές επιστήμες (ψυχολογία, ιατρική, φυσική, μαθηματικά κ.λπ.). Η αγάπη του για την απόδειξη δημιούργησε μια έκρηξη στην ανάπτυξη των φυσικών επιστημών, τη στιγμή που οι πνευματικές επιστήμες έχαναν σιγά-σιγά το νόημά τους.

Κόμης Σαιν Ζερμαίν

Αυτό οδήγησε σταδιακά σε έναν ευρύ φιλοσοφικό ματεριαλισμό, ο οποίος έφτασε στο απόγειό του το 19ο αιώνα. Πίστευαν ότι βρίσκονταν πολύ κοντά στην ανακάλυψη της φόρμουλας της δημιουργίας του κόσμου.

Κόμης Σαιν Ζερμαίν -

Ο άνθρωπος που έζησε αιώνες

Είναι η πλέον πολύπλευρη προσωπικότητα της εποχής του. Λέγεται ότι έζησε τριακόσια χρόνια και έδειχνε εξωτερικά σαν να ήταν 50 ετών.

Εμφανίστηκε στην αυλή του Λουδοβίκου του 15ου, όπου εντυπωσίασε εκείνον και την ερωμένη του, τη μαντάμ Πομπαντούρ, με τις αλχημικές και χημικές του γνώσεις αλλά κυρίως με τη δημιουργία συνθετικών πολύτιμων λίθων. Έτσι μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα έγινε σύμβουλος και διπλωμάτης του Λουδοβίκου και λέγεται ότι αναμίχθηκε και στο σχεδιασμό του καναλιού του Σουέζ. Με τα ταξίδια του έφτασε μέχρι την Κίνα, την Ινδία και τις αραβικές χώρες. Υπήρξε και φιλοξενούμενος του Σάχη της Περσίας, όπου έδρασε ως αλχημιστής αλλά και σύμβουλος. Σε διάφορες εποχές της ζωής του ζούσε ως Γάλλος μυστικός διπλωμάτης σε γνωστές ευρωπαϊκές αυλές: στη Βιέννη (Μαρία Θηρεσία), στην Πρωσία (Φρειδερίκος ο Β΄) στην Αγγλία και στη Ρωσία (Πέτρος ο Γ΄, Αικατερίνη η Β΄). Στο Λονδίνο έζησε ως βιρτουόζος του βιολιού, αλλά γενικά παντού ήταν περιζήτητος χάριν των εκλεκτών κοινωνικών του τρόπων, της εξαιρετικής του μόρφωσης και της ελκυστικής του προσωπικότητας.

Ως γιατρός κατάφερε να θεραπεύσει από επιθέσεις φιδιών την Αικατερίνη τη Β΄ και το Λουδοβίκο το ΙΕ΄. Για αυτό και οι δύο βασιλείς τον είχαν ως προσωπικό τους γιατρό.

Ο Βολταίρος σε ένα γράμμα του προς το Φρειδερίκο το Μέγα γράφει: «Λένε ότι το μυστικό της ειρήνης είναι γνωστό μόνο σε κάποιον κύριο Σαιν Ζερμαίν, ο οποίος δειπνεί με εκκλησιαστικούς Πατέρες. Είναι ένας κύριος που όλα τα γνωρίζει και ποτέ δεν πεθαίνει».

Ο Πνευματισμός

Στις αρχές του 19ου αιώνα εμφανίζεται μια κίνηση, της οποίας ιδρυτές ήταν ο Emanuel Swedenborg και ο Allan Kardec, ο οποίος θέτει ξανά υπό αμφισβήτηση την υλιστική και αθεϊστική νοοτροπία της εποχής.

Ο E. Swedenborg πρεσβεύει την ύπαρξη ενός κόσμου πνευμάτων, στην οποία διαμένει και η ψυχή μετά το θάνατο του φυσικού σώματος. Για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μπορεί κάποιος μέσω συγκεκριμένων τεχνικών, να έρθει σε επαφή μαζί της, αν το θέλει.

Οι δραστηριότητες αυτών των συνεδριών ήταν πολύ της μόδας εκείνη την εποχή, παρόλο που η ποιότητα των μηνυμάτων των νεκρών διέφερε. Επίσης σε αυτές τις συνεδρίες εμφανίστηκαν μερικές φορές ασθένειες στα μέντιουμ αλλά και σε συμμετέχοντες, όπως για παράδειγμα ψυχικά προβλήματα.

Daniel Douglas Home -

Το σημαντικότερο ψυχοκινητικό μέντιουμ των νεότερων χρόνων

Ο Home (1833-1886) πραγματοποίησε στο φως της ημέρας όλα τα γνωστά παραφυσικά φαινόμενα. Συνήθως έδειχνε να βρίσκεται σε πλήρη συνείδηση μόνο σε κάποιες περιπτώσεις (τηλεκίνησης, απάθειας απέναντι στη φωτιά), καθώς συχνά φαινόταν να βρίσκεται σε έκσταση.

Το 1858 παντρεύτηκε στην Αγία Πετρούπολη τη Δούκισσα του Κρολ. Ο Αλέξανδρος Δουμάς ήταν κουμπάρος

Απεικόνιση μίας εκ των επιδείξεων αιώρησης του Home

και ο Λέων Τολστόι ήταν ο συνοδός της νύφης. Ταξίδεψε σε όλη την Ιταλία, τη Γαλλία και τη Ρωσία. Ακόμη και κεφαλές της Εκκλησίας τον καλούσαν για συνεδρία. Ο Πάπας Πίος ο 9ος τον δέχτηκε σε ιδιωτική ακρόαση και στη Γερμανία, στο Μπάντεν-Μπάντεν, έκανε μια συνεδρία για τον Κάιζερ Γουλιέλμο το Β'. Κάποια στιγμή διακόπηκαν οι παραψυχολογικές ικανότητες του Home για ένα χρόνο. Από το 1871 εξετάστηκε εργαστηριακά, κυρίως από τον Crookes, ο οποίος έκα-

νε τις εξετάσεις αυτές στο προσωπικό του εργαστήριό με το φως της ημέρας. Δύο συγκεκριμένες εμφανίσεις ήταν που εξετάζονταν συνεχώς: η αλλαγή βάρους σε αντικείμενα και ανθρώπους, καθώς επίσης το ξαφνικό παίξιμο μουσικών οργάνων χωρίς να υπάρχουν ορατοί οργανοπαίκτες. Ένα συγκεκριμένο ακορντεόν μάλιστα έπαιζε συνεχώς τη μελωδία «Home, sweet home».

Ο Crookes επίσης έγινε μάρτυρας τριών αιωρήσεων του Home (η μία καθιστός πάνω σε μια καρέκλα) και δύο αιωρήσεων ενός άλλου προσώπου. Ο

Crookes αναφέρει ακόμη για υλοποιήσεις: μια φορά, καθώς έλεγχε τα άκρα του Home, κάποιο μικρό χέρι που βγήκε ξαφνικά μέσα από ένα τραπέζι του πρόσφερε ένα λουλούδι.

Έλενα Πέτροβνα Μπλαβάτσκι -
Η μητέρα του Εσωτερισμού

Δεν πρέπει να παραλείψουμε την Έλενα Πέτροβνα Μπλαβάτσκι, που καταγόταν από μια αριστοκρατική ρωσική οικογένεια. Στην περιπετειώδη της ζωή, παρότι έζησε το 19ο αιώνα και ήταν γυναίκα, ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο και ήρθε σε επαφή με τους πιο ασυνήθιστους ανθρώπους και δασκάλους από όλο τον κόσμο. Μετά από τρά χρόνια μυστικής μαθητείας στο Θιβέτ, κατάφερε να κατέχει πάνω από τριάντα ζωντανές και νεκρές γλώσσες.

Είχε λάβει από τους δασκάλους της την αποστολή να γνωστοποιήσει στη Δύση συγκεκριμένες διδασκαλίες. Αυτό το έκανε μέσα από το μεγάλο έργο της «Η Μυστική Δοξασία», η οποία αποτέλεσε το θεμέλιο για όλα τα εσωτερικά ρεύματα που ακολούθησαν.

Η εκπαίδευσή της στο Θιβέτ τη βοήθησε να καταφέρει να ελέγχει με τη θέλησή της τις ικανότητες που είχε πάνω σε παραψυχολογικά φαινόμενα. Συχνά υλοποιούσε αντικείμενα, και σε ένα πικνίκ της ζήτησαν να υλοποιήσει ένα φλιτζάνι που τους έλειπε. Εκείνη συμφώνησε και ζήτησε από τους άντρες της παρέας να πάνε να δουν κάτω από τη ρίζα ενός δέντρου. Η ρίζα έπρεπε να κοπεί και όντως από κάτω βρήκανε το επιθυμητό φλιτζάνι.

Η ιδιαίτερη όμως προσφορά ήταν η έκδοση του μνημειώδους έργου «Η Μυστική Δοξασία», όπου παρουσιάζει τη μέχρι τότε άγνωστη θεωρία του αποκρυφισμού. Τη συγκρίνει μάλιστα με τις

απόψεις της επιστήμης εκείνης της εποχής, καθώς επίσης και με τις διδασκαλίες των θρησκειών και προσφέρει πολλά κλειδιά ερμηνείας για την κατανόηση των μύθων και των ιερών βιβλίων όλων των πολιτισμών. Αν και στην αρχή χρησιμοποιήσε τις μαγικές επιδείξεις ως ένα είδος απόδειξης, αργότερα σταμάτησε να ασχολείται.

Η μαγεία σήμερα

Η έννοια της μαγείας, εξαιτίας της κατεστημένης υλιστικής και αθεϊστικής κοσμοθεωρίας και φυσικά ακόμη εξαιτίας της όλο και μεγαλύτερης άγνοιας, μεταλλάχθηκε τελείως, έτσι ώστε να μην υφίσταται πλέον. Τώρα η μαγεία τοποθετείται στο ίδιο επίπεδο με ταχυδακτυλουργίες και ψευδαισθήσεις. Μαγεία για διασκέδαση, για εντυπωσιασμό.

Η επιστήμη εξειδικεύεται συνεχώς και χάνει όλο και περισσότερο τη δυνατότητα για σύνθεση της γνώσης. Η αλληλοκατανόηση σβήνει και μαζί της και η δυνατότητα για επικοινωνία και συνεργασία. Οι νέες επιστημονικές ανακαλύψεις και θεωρίες αυξάνουν την αυθεντία των επιστημών.

Στα σχολικά βιβλία περιγράφονται ως γεγονός θεωρίες, που στους επιστημονικούς κύκλους αμφισβητούνται. Έτσι μένει άγνωστο ότι πολλά αποτελέσματα έρευνας δεν μπορούν πια να ενσωματωθούν στην εικόνα του κόσμου μας. Για παράδειγμα, στην παραψυχολογία αποδεικνύονται πολλά φαινόμενα, αλλά λείπει η θεωρία, για να μπορούν να γίνουν κατανοητά και να αποτελέσουν μέρος μιας νέας γνώσης.

Έτσι λοιπόν τα αποτελέσματα ερευνών, που θα μπορούσαν να ρίξουν άπλετο φως στις παραδόσεις περί μαγείας και αλχημείας, μένουν στα αζήτητα. Βρισκόμαστε αυτή την εποχή σε έναν κόσμο με πολλή γνώση αλλά λίγη κατα-

νόηση. Η εφαρμογή της γνώσης ακολουθεί περισσότερο προσωπικά και εγωιστικά ενδιαφέροντα και οι επιπτώσεις δεν λαμβάνονται καθόλου υπόψη. Είναι η εποχή των μενταλιστών.

Παραψυχολογία

Σε όλες τις εποχές της ιστορίας γίνονταν προσπάθεια να κατανοηθούν αυτά τα φαινόμενα. Τον 20ο αιώνα δημιουργήθηκε μια νέα επιστήμη, η παραψυχολογία. Ερευνά εκδηλώσεις που ξεπερνούν τη φυσιολογική ψυχολογική ζωή: τηλεπάθεια, πρόγνωση, τηλεκίνηση, αναμνήσεις προηγούμενης ζωής, εμφανίσεις φαντασμάτων κ.ά.

Τους τελευταίους δύο αιώνες όμως η επιστήμη της παραψυχολογίας σίγησε. Αυτό οφείλεται εν μέρει και στο γεγονός ότι η παραψυχολογική έρευνα χρησιμοποιήθηκε και για στρατιωτικούς λόγους με την απαιτούμενη εχεμύθεια.

Nina Kulagina -

Η Ρωσίδα μέντιουμ τηλεκινησίας

Η Kulagina (1927-1990) έγινε γνωστή τη δεκαετία του 1960 εξαιτίας των φαινομένων τηλεκίνησης. Κατάφερε με το νου της να κινεί αντικείμενα στον αέρα και έγινε αντικείμενο επιστημονικής έρευνας, κάτι που φάνηκε να την εξαντλεί.

David Coperfield -

Ο βασιλιάς της ψευδαίσθησης

Με τις μεγάλες του παραστάσεις, που περιέχουν τρικς τα οποία προετοιμάζει για χρόνια, παραπλανά το κοινό αφήνοντάς το εντυπωσιασμένο. Ο Κόπερφιλντ πετάει, χωρίζει παρθένες στα δύο με πριόνια ή τις κάνει να αιωρούνται στον αέρα. Εξαφάνισε το άγαλμα της Ελευθερίας και πέρασε μέσα από το Σινικό Τείχος. Ο τόσο υπερεκτιμημένος σήμερα νους δεν βρίσκει κάποια εξήγηση για όλα αυτά. Πώς καταφέρνει όλες αυτές τις ψευδαισθήσεις;

Πολλά χέρια βοήθειας συμμετέχουν για την πραγμάτωση ενός τέτοιου εγχειρήματος. Όλα τα τεχνικά μέσα που εξυπηρετούν, μπαίνουν και αυτά σε χρήση. Κάθε συνεργάτης δεσμεύεται με συμβόλαια υψηλών ρητρών για την αποφυγή της αποκάλυψης των μυστικών. Έτσι κατάφερε τα τελευταία χρόνια να διατηρηθεί αυτή η αύρα του μυστηρίου. Η ενήλικη πλευρά του ανθρώπου ψάχνει για κάποια λογική αιτία, ενώ ταυτόχρονα το παιδί μέσα του ελπίζει πως ίσως μπορεί πράγματι να κάνει μαγικά.

Οι νέοι αλχημιστές

Οι φυσικοί του πανεπιστημίου Strathclyde στη Γλασκόβη κατάφεραν το 2003, με κάποια τεράστια λείζερ, να μεταλλάξουν ένα μέταλλο σε ένα άλλο. Άλλαξαν τον ατομικό πυρήνα κι έτσι μετέλλαξαν το χρυσό σε υδράργυρο.

Το περίεργο είναι ότι παρόλα αυτά, η φήμη των παλαιών αλχημιστών, οι οποίοι μπροστά σε βασιλείς κι ευγενείς της εποχής τους μετέλλαξαν το μόλυβδο σε χρυσό, δεν αποκαθίσταται.

Η μαγεία του μέλλοντος

Με αυτό το άρθρο θέλουμε να δείξουμε ότι με τον όρο μαγεία πάντα εννοείται αυτό που υπερβαίνει την αποδεκτή γνώση της αντίστοιχης εποχής. Πρέπει επίσης να ξεκαθαριστεί ότι κάποιες γνώσεις χρίζουν μεγάλης προσοχής και θα πρέπει να προφυλαχτούν από εγωιστικές χρήσεις. Σήμερα δυστυχώς έχουμε πια ανοίξει το κουτί της Πανδώρας. Η γνώση για τη διάσπαση του ατόμου διέφυγε, με όλα τα γνωστά αποτελέσματα, ενώ το καταστροφικό της μέρος πιθανά να βρίσκεται ακόμη μπροστά μας.

Από την άλλη, στη μαγική γνώση βρίσκεται και η ευκαιρία για λύση των μακρόχρονων παγκόσμιων προβλημάτων. Η μαγική Αίγυπτος μπορεί να αποτελέσει εδώ παράδειγμα. Κατάφερε για αιώνες να υπάρχει με σταθερότητα, δημιουργικότητα και ευτυχία.

Ο «ΒΡΩΜΙΚΟΣ» ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Κείμενο: Τάσος Καφαντάρης, δημοσίευση 20/03/2011, 11:23 στο Βήμα Science

---

Νέα ευρήματα φέρουν το άστρο μας ως υπεύθυνο για την πρόκληση σεισμών στον πλανήτη και στη... Σελήνη!

Οι ελληνικές λέξεις «κρίση» και «χρυσή» παρουσιάζουν στα μάτια των ξένων μια απροσδόκητη ομοιότητα, με τη διαφοροποίησή τους εύκολα αντιληπτή μόνο από τους γνώστες της ελληνικής. Αυτά ως προς το γλωσσολογικόν του θέματος, διότι ιστορικά όλοι γνωρίζουν πως κάθε κρίση παρουσιάζει μια χρυσή ευκαιρία για κάποιους. Για παράδειγμα, η πρόσφατη συμφορά και η επακολουθήσασα κρίση στην Ιαπωνία έδωσαν τη χρυσή ευκαιρία σε έναν... αστρολόγο να αναδειχθεί προφήτης: είχε προβλέψει ότι θα συμβεί μεγα-σεισμός και τσουνάμι με αίτιο που απέδιδε στο πλησίασμα της Σελήνης προς τη Γη, το λεγόμενο «περίγειο».

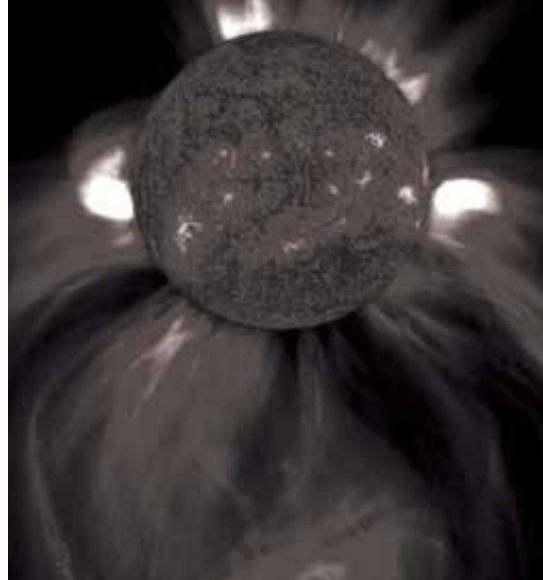
Αντίστοιχη χρυσή ευκαιρία έδωσε η εν λόγω κρίση για να διαψευσθεί ένα άλλο «επιστημονικό δεδομένο» της εποχής μας: σε συνέντευξη του Ιουνίου 2010 ο τότε υποδιευθυντής της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας (IAEA), Φινλανδός Όλι Χαϊνόνεν (Olli Heinonen), απάντησε στις ανησυχίες μας για την ασφάλεια των πυρηνικών εργοστασίων που ετοιμάζονται στην Τουρκία ως εξής: «Για τις εγκαταστάσεις σε σεισμογενείς περιοχές, όπως αυτές στην Τουρκία, η Ιαπωνία έχει δώσει από καιρό τις λύσεις με τον σχεδιασμό πυρηνικών εργοστασίων που κατορθώνουν να έχουν τους πιο υψηλούς δείκτες ασφαλείας στο πιο σεισμογενές έδαφος!». Δυστυχώς, ο σεισμός των 9 ρίχτερ έβγαλε νοκ άουτ τέσσερις πυρηνικούς αντιδραστήρες της Ιαπωνίας αποδεικνύοντας ότι η «λύση» εγγυόταν μόνο κρίση.

Μία ακόμη πιο κολοσσιαίων διαστάσεων «χρυσή ευκαιρία για κρίση» όμως παρουσιάζει η τρίτη περίπτωση ενδεχόμενης διάψευσης των «επιστημονικών δεδομένων» μας: η πιθανότητα να προκαλούνται οι μεγα-σεισμοί από μεγα-εκρήξεις στον Ήλιο. Έναν Ήλιο που μόλις πρόσφατα ξύπνησε από μια απροσδόκητα μακρά «χειμερία νάρκη» και τώρα βρυχάται και εκτοξεύει κολασμένους πίδακες φωτιάς στους πλανήτες του!

Για το τι πραγματικά ισχύει θα έπρεπε να περιμένουμε τους αρμόδιους επιστήμονες να αποφανθούν αφού εξετάσουν τα νέα δεδομένα. Καθώς όμως η «ελέω Διαδικτύου υστερία» εύκολα εξαπλώνεται, χρήσιμο είναι να κάνουμε μια πρώτη προσπάθεια χαρτογράφησης του νέου τοπίου του κόσμου μας. Και όλα αυτά ενόσω μία ακόμη «κρίση του παρελθόντος» δίνει τη χρυσή ευκαιρία στους αρχαιολόγους να βρουν την... Ατλαντίδα: όπως παρουσιάστηκε από το κανάλι του National Geographic στις 13 Μαρτίου 2011, διεθνής ομάδα ερευνητών ισχυρίζεται ότι εντόπισε τη βυθισμένη Ατλαντίδα στα βάλτοτόπια της ισπανικής Cadiz και ότι... είχε καταστραφεί από τσουνάμι!

Ο «σεληνιασμός» της Γης

Ο αστρολόγος Ρίτσαρντ Νόουλι (Richard Nolle) ανήκει σε αυτούς που «εξ επαγγέλματος» παρακολουθούν τη συμπεριφορά της Σελήνης. Σημειώνει όλες τις συζυγίες και τα περίγιά της. Πρόσπεξε ότι, όταν συνέπιπταν, οι παλίρροες δυνάμειων. Και έπειτα πρόσπεξε ότι όποτε το περίγειο της Σελήνης γινόταν ελάχιστο - πράγμα που συμβαίνει κάθε 18,5 χρόνια - συνέβαιναν μεγάλοι σεισμοί και καταποντισμοί στον πλανήτη μας. Συγκεκριμένα σημείωσε ότι είχαμε συζυγία και ελάχιστο περίγειο της Σελήνης όταν ένας τυφώνας έπληξε τη Νέα Αγγλία

των ΗΠΑ το 1938, μια μεγάλη πλημμύρα την Αυστραλία το 1955, ένας μεγα - σεισμός 8,1 ρίχτερ το Περού το 1974, ένας σεισμός 7,3 ρίχτερ στο Landers της Καλιφόρνιας το 1992 και... ο τυφώνας Κατρίνα και το τσουνάμι της Σουμάτρας το 2005. Κατέστρωσε έναν χάρτη «παραθύρων κινδύνου» και προειδοποίησε - από το 2009 - για την επικινδυνότητα των ημερών που συνέβησαν ο σεισμός της Αϊτής και αυτός του Christchurch (στη Ν. Ζηλανδία).

Στις 19 Μαρτίου, είχαμε όχι απλώς μια τέτοια Υπερσελήνη (κατά την ορολογία του Νόουλι) αλλά μια «ακραία Υπερσελήνη», κατά την οποία το Φεγγάρι

βρέθηκε σε απόσταση μόλις 356.577 χιλιομέτρων από τη Γη. Ο Νόουλι έσπευσε να προειδοποιήσει μέσω της ιστοσελίδας του ότι «στο διάστημα 16-22 Μαρτίου ενδέχεται να συμβούν ακραίες πλημμύρες, σεισμοί άνω των 5 ρίχτερ και ίσως εκρήξεις ηφαιστειών».

Δεδομένου ότι οι σεισμοί ανά την υφήλιο συνεχίζουν μια τρελή κούρσα (241 την Πέμπτη 10/3, 456 στις 11/3, 621 στις 14/3) και με την ευαισθησία των ημερών προφανή, τηλεοπτικά δίκτυα έσπευσαν να πάρουν συνέντευξη από τον ίδιο αλλά και απαντήσεις από τους επιστήμονες. Οι αστρονόμοι και οι σεισμολόγοι που ρωτήθηκαν απέρριψαν μετά βδελυγμίας τις αιτιάσεις του αστρολόγου. Σύμφωνα με τις κρατούσες θεωρίες, πώς θα μπορούσε το ελαχιστότατο μαγνητικό πεδίο της Σελήνης να ξυπνήσει τον Εγκέλαδο στη Γη; Η απάντηση όμως του καθηγητή Αστρονομίας στο Πανεπιστήμιο Caltech, του Peter Goldreich, άφησε ένα περιθώριο αλληλεπίδρασης: «Αυτό που συμβαίνει όταν έχουμε περίγειο της Σελήνης είναι ότι σημειώνεται σεισμική δραστηριότητα στην ίδια τη Σελήνη. Το ανακαλύψαμε από τους σειсмоγράφους που άφησαν εκεί οι αστροναύτες των αποστολών Apollo». Δηλαδή, από το πλησίασμα «κουνιέται ο λιγνός αλλά όχι και ο χοντρός»!

Πρόσφατα όμως ο Gregory Ryskin του Northwestern University των ΗΠΑ διέτύπωσε τη θεωρία ότι «τα ηλεκτραγωγά άλατα των θαλασσών δημιουργούν ένα "ωκεάνιο μαγνητικό πεδίο" που αλλοιώνει εκείνο που παράγεται από το εσωτερικό της Γης». Και όταν διαβάζουμε στις ιστοσελίδες της Αμερικανικής Μετεωρολογικής Εταιρείας πως «τα παλιροϊκά κύματα συμβάλλουν στα ωκεάνια ρεύματα μεταφέροντας ενέργεια προς τους πόλους» και ότι «εικάζεται πως οι μεταβο-

λές των παλιροϊκών δυνάμεων πιθανόν να συμβάλλουν σε κλιματικές αλλαγές», αρχίζουμε να μη θεωρούμε τόσο απίθανο και το... κούνημα του χοντρού.

Η «ηλίαση» της Γης

Στις 11 Μαρτίου ένας βρετανός μετεωρολόγος και αστροφυσικός, ο Piers Corbyn, δήλωσε ότι «ο mega-σεισμός και το τσουνάμι της Ιαπωνίας προκλήθηκαν από τον συνδυασμό της προσέγγισης της Υπερσελήνης και μεγάλης κλίμακας συμβάντων στον Ήλιο όπως ισχυρές εκλάμψεις. Μάλιστα έπεται να συμβούν και άλλα τα επόμενα δύο χρόνια».

Ποιος είναι ο κ. Corbyn; Ένα παιδί-θαύμα που έστηνε μετεωρολογικά πειράματα από τα 15 του, διακεκριμένος φοιτητής του Imperial College, ο οποίος κατέληξε όμως «αιρετικός» για τους συναδέλφους του όταν ανέπτυξε μια θεωρία διαμόρφωσης του γήινου κλίματος από την ηλιακή ακτινοβολία και ιδιαίτερα όταν επέμεινε πως για το φαινόμενο του θερμοκηπίου δεν φταίνει τόσο τα καυσαέρια όσο ο Ήλιος. Έκτοτε ο Corbyn διατηρεί τη δική του εταιρεία μετεωρολογικών προβλέψεων και ισχυρίζεται ότι όλα τα ακραία καιρικά φαινόμενα των τελευταίων ετών τα έχει προβλέψει με απόλυτη επιτυχία βάσει της θεωρίας του. Άσχετα όμως από την εγκυρότητα του Corbyn, το νέο ερώτημα που μας έθεσε είναι αν οι εκλάμψεις του Ήλιου μπορούν να έχουν, και με ποιον τρόπο, σχέση με τους mega-σεισμούς.

Γνωρίζουμε ότι μεταξύ των ετών 2008 και 2009 οι αστρονόμοι που παρακολουθούσαν επισταμένως τον Ήλιο ζούσαν ένα δράμα: η δραστηριότητα στην επιφάνειά του είχε σχεδόν νεκρωθεί! Η νηνεμία του ήταν πρωτοφανής καθώς ποτέ δεν ήταν τόσο ήρεμος όλων των προηγηθέντα 20ά αιώνα. Τι είχε συμβεί; Ηρεμία πριν την καταιγίδα...

Λίγο πριν, το 2006, οι ηλιοφυσικοί του Marshall Space Flight Center της NASA, οι David Hathaway και Robert Wilson, είχαν ανακοινώσει ότι εντόπισαν σαφή αντιστοιχία των ηλιακών κύκλων με τη μαγνητική δραστηριότητα στη Γη. Το συμπέρασμα της μελέτης τους ήταν η πρόβλεψη πως η επόμενη περίοδος κορύφωσης της ηλιακής δραστηριότητας θα άρχιζε το 2010 και θα ήταν από τις πιο σφοδρές των τελευταίων 400 ετών, με εμφάνιση περίπου 160 ηλιακών κηλίδων. Όταν ρωτήθηκαν οι δύο επιστήμονες τι σημαίνει αυτή η αντιστοιχία ηλιακών κύκλων και γεωμαγνητισμού, ο Hathaway απάντησε: «Δεν ξέρουμε γιατί συμβαίνει. Η φυσική που κρύβεται πίσω της είναι ένα μυστήριο. Αλλά... δουλεύει».

Ως προς τη διερεύνηση του μυστηρίου της «χειμερίας νάρκης» η απάντηση που παρέθεσε η NASA ήταν αυτή που δημοσίευσαν στο περιοδικό «Nature» της 24ης Φεβρουαρίου 2011 ερευνητές του ινδικού Institute of Science Education and Research της Καλκούτας, με χρηματοδότηση της NASA: «Ρεύματα πλάσματος, βαθιά στο εσωτερικό του Ήλιου, παρεμβλήθηκαν στη διαδικασία σχηματισμού ηλιακών κηλίδων και παρέτειναν το ηλιακό ελάχιστο». Στο συνοδευτικό κείμενο της NASA ακολουθούσε η εξής παράδοση πρόταση: «Κατά τη διάρκεια αυτού του παρατεταμένου ηλιακού ελαχίστου το μαγνητικό πεδίο του Ήλιου εξασθένησε επιτρέποντας σε κοσμικές ακτίνες να διεισδύσουν στο ηλιακό μας σύστημα σε αριθμούς ρεκόρ κάνοντας το διάστημα ακόμη πιο επικίνδυνο για ταξίδια. Την ίδια περίοδο η μείωση της υπεριώδους ακτινοβολίας προέξενσε την ψύχρανση και κατάρρευση της ανώτατης ατμόσφαιρας της Γης».

Σε τι αναφερόταν; Στο ότι στις 27 Δεκεμβρίου 2004 συνέβη κάτι το ασύλλη-

πτο: «Μια γιγαντο-έκλαμψη, ισοδύναμη με την εκπομπή ηλιακού φωτός επί μισό εκατομμύριο χρόνια, ξεκίνησε από την άλλη μεριά του Γαλαξία μας - 50.000 έτη φωτός μακριά - και έφθασε στο ηλιακό μας σύστημα, χτύπησε πάνω στη Σελήνη και έπειτα ανάφλεξε την ατμόσφαιρα της Γης για κλάσματα του δευτερολέπτου. Η ανάφλεξη αυτή είχε λαμπρότητα μεγαλύτερη από ολόγιομο φεγγάρι, μεγαλύτερη από οτιδήποτε έχει ανιχνευθεί ποτέ πέρα από το ηλιακό μας σύστημα. Τα προηγούμενα 35 χρόνια είχαμε εντοπίσει δύο άλλες γιγαντο-εκλάμψεις, αλλά ετούτη εδώ ήταν εκατοντάδες φορές ισχυρότερη». Αυτά με τα λόγια της NASA. Να πιστέψουμε ότι όλη η ενέργεια που «χτύπησε τη Σελήνη και ανάφλεξε τη γήινη ατμόσφαιρα» άφησε ανεπηρέαστα το μαγνητικό πεδίο της πρώτης και το μαγνητισμένο μάγμα της δεύτερης;

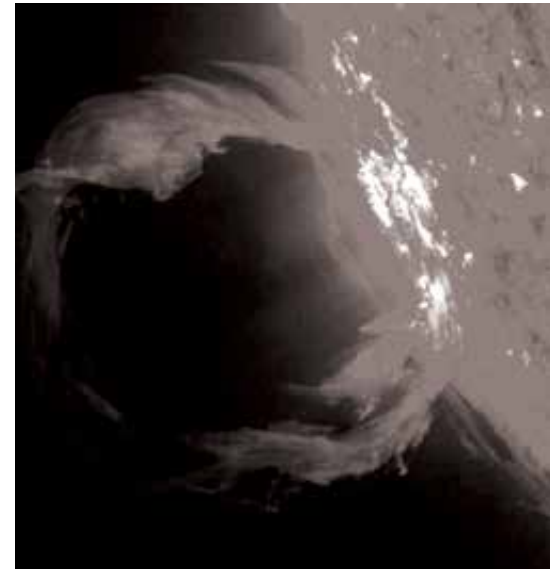
Ηλιακές εκλάμψεις και σεισμοί

Τον Μάιο του 2007 στο Διεθνές Συνέδριο της Αμερικανικής Ένωσης Γεωφυσικών, στο Ακαπούλκο, ο φυσικός Rajmal Jain της Διαστημικής Υπηρεσίας της Ινδίας παρουσίασε πορίσματα μελέτης υπό τον τίτλο «Μήπως οι ηλιακές εκλάμψεις προξενούν σεισμούς;». Στη μελέτη εκείνη εξετάστηκαν 682 σεισμοί της περιόδου 1991-2007 σε αντιπαράθεση με ηλιακές εκλάμψεις. Μολονότι δεν αποφαινόταν ολική συσχέτιση, ένα σημαντικό εύρημα της μελέτης ήταν πως αντιστοίχιση εκλάμψεων με εκδήλωση σεισμών συνέβαινε όταν η ένταση της ακτινοβολίας X των εκλάμψεων ήταν περίπου 10^{-6} Watts/m². Επίσης πρόβαλε ένα μοντέλο σύμφωνα με το οποίο τα σωματίδια της έκλαμψης «επιταχύνονται ακόμη περισσότερο από προσκρούσεις στους πλανήτες και μπορούν να ενισχύουν τη διαδικασία απότομης κίνησης των τεκτονικών πλακών στα ρήγματα. Επιπλέον προτείνεται ότι αυτή

η αιφνίδια ενίσχυση μπορεί να αυξάνει απότομα τους θερμικούς τελεστές που ευθύνονται για τους σεισμούς!»

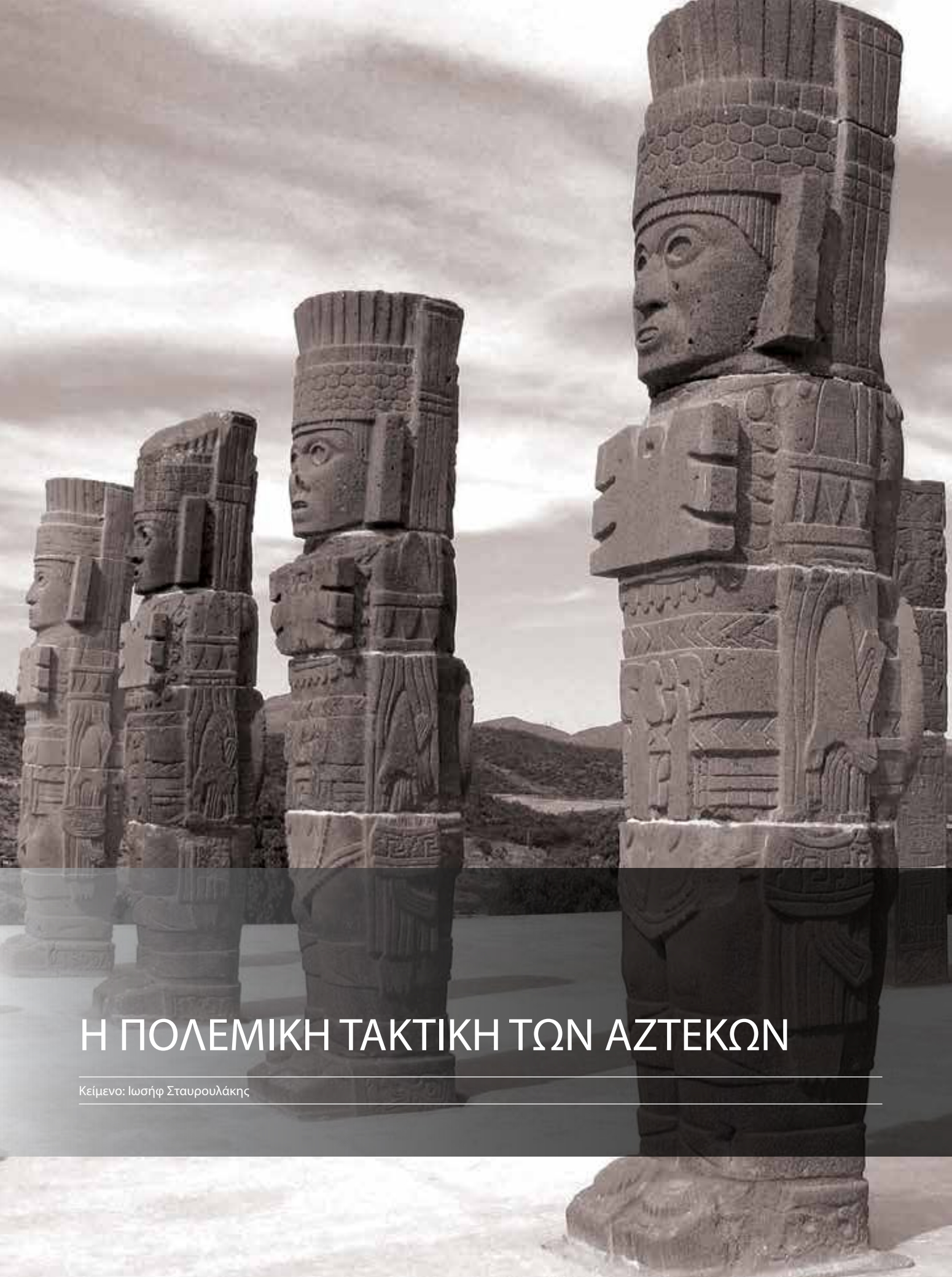
Το πράγμα λοιπόν δεν ήταν πια ει-κασία «αιρετικών» και μόνον. Κάτι ίσως συμβαίνει, κάτι που... δεν ήμουν σεισμολόγος για να κρίνω. Είχα, όμως, ως «πολίτης του Διαδικτύου», τη δυνατότητα να το «χαρτογραφήσω»: στο πρώτο βήμα εντόπισα ένα γράφημα των σεισμών άνω των 7 ρίχτερ μεταξύ 1973 και 2010. Η καμπύλη που σχημάτιζαν οι τιμές τους ήταν σαφέστατα συνάρτηση των ηλιακών κύκλων! Στο δεύτερο βήμα επισκέφθηκα την ιστοσελίδα του συστήματος παρακολούθησης του Ήλιου της NASA. Επιλέγοντας τον δορυφόρο LASCO C2 απέκτησα πρόσβαση στα δρώμενα του Ήλιου. Και τότε ήρθε η αποκάλυψη: σφοδρή έκλαμψη, κλάσης X2, είχε σημειωθεί στις 15 Φεβρουαρίου 2011, λίγες ημέρες πριν από τον mega-σεισμό της Ν. Ζηλανδίας. Και έπειτα, ακριβώς πριν από τον σεισμό της Ιαπωνίας (11/3), τρεις απανωτές εκλάμψεις είχαν σημειωθεί, στις 7 και στις 8.3.2011. Η πρώτη μέτρια, η δεύτερη ισχυρή, κλάσης M3, και η τρίτη σφοδρότατη, κλάσης X1.3! Η ηλιακή καταιγίδα από την έκλαμψη M3 έφθασε στη Γη στις 10 Μαρτίου, με ταχύτητα σωματιδίων 2.200 χλμ. /δευτερόλεπτο. Όπως ανακοίνωσε το Ηλιακό και Ηλιοσφαιρικό Παρατηρητήριο της NASA, ήταν η ταχύτερη ηλιοκαταιγίδα από τον Σεπτέμβριο του 2005 (μια περίοδο τριών φονικών τυφώνων, αν θυμάστε). Η τρίτη και ισχυρότερη, την επομένη. Τυχαίο; Βεβαιότητες και αβεβαιότητες

Τα μόνα «επιστημονικά σίγουρα» που έχουμε είναι ότι, 130 χιλιόμετρα ανατολικά της Χώρας του Ανατέλλοντος Ηλίου, ένα ρήγμα μήκους 300 και πλάτους 150 χιλιομέτρων έχει ανοίξει καθώς μια τεκτονική πλάκα συγκρούστηκε με μια άλλη. Η

ιαπωνική ακτή υψώθηκε κατά 2,5 μέτρα, ο άξονας της Γης μετακινήθηκε κατά 10 εκατοστά και η ημέρα μας μίκρυνε κατά 1,8 μικροδευτερόλεπτα. Αν αφαιρέσουμε από τη μνήμη μας τα χιλιάδες θύματα του σεισμού και του τσουνάμι, αν ξεχάσουμε τη δυστυχία των ξεσπιτωμένων και τον τρόπο της ραδιενέργειας, μπορούμε να αρκεστούμε στο ότι τα αίτια θα βρεθούν από την επιστήμη και ότι οι λοιποί τυχεροί αυτού του πλανήτη απολαύσαμε το μεγαλύτερο ολόγιομο φεγγάρι της ζωής μας.

Όμως... «δεν μ' αφήνει να κοιμηθώ το κλέος του...» σεναριογράφου της καταστροφολογικής ταινίας «2012»! Ποιος του έδωσε την ιδέα οι mega-σεισμοί και τα κατακλυσμιαία τσουνάμι της ιστορίας του να έχουν προκληθεί από τη δράση των νετρίνων των ηλιακών εκλάμψεων; Τότε, το 2009, ήταν μια αιτιολογία που η NASA απέρριψε ως καταγέλαστη. Αλλά στο συνέδριο Neutrino 2010 το αμερικανικό πείραμα MINOS παρουσίασε μετρήσεις σύμφωνα με τις οποίες «τα νετρίνα ενδεχομένως αλληλεπιδρούν με τα πετρώματα σε τρόπο που δεν είναι κατανοητός». Μήπως τώρα μας μέλλεται να αρχίσουμε να τον κατανοούμε;

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΤΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΖΤΕΚΩΝ

Κείμενο: Ιωσήφ Σταυρουλάκης

Η προέλευση των Αζτέκων συνδέεται με τις μετακινήσεις πληθυσμών των Τολτέκων προσφύγων και της μετανάστευσης των Τσιτσιμέκων, που εγκαταστάθηκαν στη λεκάνη του Μεξικού γύρω στο 1000 μ.Χ. ιδρύοντας μικρά κράτη. Οι δυναστείες αυτών των κρατών διεκδικούσαν την καταγωγή τους από τους Τολτέκους και υιοθέτησαν τις ιδεολογίες τους, όπως επίσης τη θείκη καταγωγής βασιλεία.

Οι Αζτέκοι, επίσης γνωστοί ως Τενότσα (Tenochca) ή Μέξικα (Mexico), ήταν η τελευταία φυλή Τσιτσιμέκων από το Αζτλάν, η οποία μετακινήθηκε πιθανώς εξαιτίας ξηρασίας ή υπερπληθυσμού. Μετά από αρκετές μετακινήσεις εγκαταστάθηκαν σε μερικές ακατοίκητες ελώδεις νήσους κοντά στη δυτική ακτή της λίμνης Τεξκόκο (Texcoco) όπου, σύμφωνα με το θρύλο, είδαν έναν οϊωνό, ένδειξη της περιοχής στην οποία έπρεπε να χτιστεί η πρωτεύουσά τους: έναν αετό με ένα φίδι στο ράμφος του να κάθεται σε έναν κάκτο.

Οι κύριες αρετές των Αζτέκων είναι η λατρεία στη βούληση και στον πόλεμο αλλά με την έννοια του πολεμιστή. Η κύρια θεότητά τους ήταν ο Ουιτσιλοπότλι, ο θεός του πολέμου.

Η έννοια του πολεμιστή έμπαινε στη ζωή των Αζτέκων από πολύ νωρίς, αφού εκπαιδευόνταν σε ειδικούς οίκους, τα calmecas ή τα telrochcalli, στην τέχνη του πολέμου από πολύ νεαρή ηλικία.

Με το που γεννιόταν ένα παιδί, η μαμή έβγαζε πολεμικές κραυγές, για να τιμήσει τη μητέρα που κέρδισε τη μάχη και γέννησε ένα μωρό. Αν το παιδί ήταν αγόρι, η μαμή έδινε τον ομφάλιο λώρο του σε κάποιον ενήλικα, ο οποίος φρόντιζε να τον θάψει σε ένα πεδίο μάχης, ενώ του κοριτσιού κοντά στην εστία.

Τα Telrochcalli (Ο Οίκος των Νέων)

Ήταν οι λαϊκές σχολές που υπήρχαν στα calpulli (γειτονιές). Λειτουργούσαν ως εσώκλειστες σχολές, όπου οι νέοι έκαναν διάφορες εργασίες κατά τη διάρκεια της ημέρας (καλλιεργούσαν τη γη, καθάριζαν, επιδιόρθωναν έργα του calpulli, κ.λπ.) και το βράδυ έκαναν ένα μεγάλο χορό, που διαρκούσε μέχρι τα μεσάνυχτα. Εκεί παρείχαν στους νέους τη βασική μόρφωση: να μάθουν να μιλάνε σωστά, να έχουν καλή συμπεριφορά, να χορεύουν, να τραγουδάνε και, κυρίως, να ετοιμάζονται για τον πόλεμο με σκληρή στρατιωτική εκπαίδευση. Γενικά αυτή η εκπαίδευση είχε σκοπό να δυναμώσει το σώμα και την ψυχή του ανθρώπου και να τον μετατρέψει σε ένα χρήσιμο μέλος του calpulli. Στις σχολές αυτές παρέμεναν μέχρι να παντρευτούν.

Calmecas

Ήταν οι οίκοι εκπαίδευσης των νέων που είχαν ιδιαίτερα προσόντα, κυρίως των ευγενών αλλά όχι μόνο. Εκεί λάμβαναν κυρίως στρατιωτική και θρησκευτική εκπαίδευση, αφού αργότερα από εκεί θα έβγαине ο νέος βασιλιάς και οι άρχοντες. Η πειθαρχία και η υπακοή ήταν έντονες,

και οι μαθητές περνούσαν αρκετές περιόδους εγκράτειας με μετάνοιες και προσευχές. Ήταν κάτι σαν στρατιωτικές ακαδημίες και μοναστήρια. Το πρόγραμμά τους περιλάμβανε αριθμητική, ρητορική, αρχιτεκτονική, αστρονομία, γεωργία και πολεμικές τέχνες.

Η πειθαρχία του καλμεκάκ ήταν πολύ αυστηρή. Λένε ότι τους συνηθίζαν να κοιμούνται άσχημα και να τρώνε τα χειρότερα, για να συνηθίζουν από παιδιά στην εργασία και όχι στην εύκολη ζωή. «Συνέχεια τους έκαναν παρατηρήσεις, για να γίνουν ενάρετοι, να ζουν με αγνότητα, να είναι μετριοπαθείς στο φαγητό, να νηστεύουν, να έχουν ήρεμο και μετριοασμένο περπάτημα. Συνηθίζαν να τους δοκιμάζουν σε σκληρές εργασίες και ασκήσεις». Κάθε βράδυ ξυπνούσαν τέσσερις φορές, για να προσφέρουν λιβάνι στους θεούς και να κάνουν θυσίες.

Στο καλμεκάκ οι νέοι μάθαιναν γραφή και γλώσσα (μια ιερατική γλώσσα, διαφορετική από αυτή που χρησιμοποιούσε ο λαός), αστρονομία, αστρολογία και ημερολόγιο, μαντική, ανατομία και ιατρική, σύμφωνα με την κλίση του κάθε παιδιού.

Εκτός όμως από τους ιερείς, το καλ-
μεκάκ εκπάιδευε και τους πολεμιστές
και τους αρχηγούς. Για να τους εκπαι-
δεύσουν και να τους δοκιμάσουν, τους
έστελναν στον πόλεμο για βοηθητικές
εργασίες και για να ξεπεράσουν τον
φόβο. Αργότερα περνούσαν τη μύηση,
που θα τους επέτρεπε να εισέλθουν στο
Τάγμα των Ιπποτών Ιαγουάρων και Αε-
τών. Μετά από νηστείες και ετοιμασίες
επί σαράντα μέρες, μεταφέρονταν
στο Μεγάλο Ναό, όπου γινόταν η
τελετή της μύησης. Αυτοί οι Ιππό-
τες ήταν οι υπεύθυνοι για τις τελε-
τές του Ανθισμένου Πόλεμου, την
κατάκτηση της καρδιάς μέσα από
τη μάχη του δυσμού, που οδηγεί
στην απελευθέρωση και στην ταύ-
τιση με τον Ήλιο.

Οι βαθμοί στο calmecas ήταν
οι εξής: πρώτα υπήρχαν οι φρου-
ροί των όπλων, που αποτελούσε τον
εισαγωγικό βαθμό, μετά ήταν οι Ιππό-
τες Ιαγουάροι, οι Ιππότες Αετοί και οι Ιπ-
πότες Φίδια. Οι Ιππότες Ιαγουάροι μετα-
μορφώνονταν σε Ιππότες Αετούς μέσα
από τη μετάλλαξη της γήινης μάχης σε
ουράνια. Στο τέλος αυτής της κατάστα-
σης περνούσαν στο επόμενο επίπεδο,
του Ιππότη Φιδιού, του ιπτάμενου φιδιού
Κετζαλκοάτλ (θεού ήρωα των Αζτέκων).
Ο φρουρός των όπλων είχε αποκτήσει
όχι μόνο φυσικά όπλα αλλά και ψυχο-
λογικά, για να αρχίσει τη μάχη των δοκι-
μασιών προς την κατάκτηση άλλων επι-
πέδων. Οι μάχες αυτές ήταν συμβολικές
και αναπαρίσταναν την αιώνια μάχη του
Ήλιου εναντίον του σκότους.

Οι κόρες των ευγενών είχαν μία πα-
ράλληλη εκπαίδευση στους ναούς, σε
άλλες σχολές. Μάθαιναν θρησκευτικά,
καλούς τρόπους, μουσική, χορό, κ.τ.λ.
Η πειθαρχία ήταν πολύ αυστηρή και σε
αυτές τις σχολές και οι ιέρειες τις ξυπνού-

σαν το βράδυ, για να κάνουν διάφορες
προσφορές, προσευχές και εργασίες,
όπως το να καθαρίσουν το ναό.

Ο ανώτατος στρατιωτικός και θρη-
σκευτικός άρχοντας ήταν ο βασιλιάς.
Επειτα υπήρχε το επιτελείο, που απο-
τελούνταν από τέσσερις ευγενείς διοι-
κητές. Αυτοί ήταν ο tlacochcalcatl, ο

tlaccatecatl, ο etzhuanhuanco και ο
tillancalqui. Τις επόμενες βαθμίδες κα-
τείχαν οι πολεμιστές είτε από την αριστο-
κρατία είτε από τον απλό λαό. Οι δυο
ανώτερες στρατιωτικές εταιρίες ή τάγμα-
τα ήταν οι otontin και οι cuauhchique, «οι
ξυρισμένοι». Μόνο οι τολμηροί βετεράνοι
έμπαιναν σε αυτά, επειδή προϋποθέσεις
εισαγωγής ήταν η πραγματοποίηση είκο-
σι τουλάχιστον ανδραγαθημάτων εξαι-
ρετικής γενναιότητας και η αιχμαλώτιση
αρκετών αντιπάλων. Οι ανώτατοι διοι-
κητές tlacochcalcatl και ο tlaccatecatl
ανήκαν σε αυτές τις τάξεις. Όλοι οι πο-
λεμιστές αυτών των τάξεων φορούσαν
ιδιαίτερα εμβλήματα, που πολλές φορές
τους είχαν δοθεί από τον ίδιο το βασιλιά
κατά τη διάρκεια ειδικών τελετών.

Επίσης δεν υπήρχε μόνιμος στρα-
τός, αλλά επιστρατεύονταν όταν υπήρχε

ανάγκη. Όλοι οι πολίτες ήταν πολεμιστές
ασχέτως της εργασίας που έκανε ο κα-
θένας. Η οργάνωση του στρατού ήταν
κατά μονάδες από τις τοπικές πόλεις. Η
κάθε πόλη έπρεπε να συνεισφέρει περι-
που τετρακόσιους άνδρες. Η κάθε μο-
νάδα είχε τη δική της σημαία-λάβαρα
και είχε το δικό της διοικητή. Υπήρχαν και
αρκετές διαίρεσεις μονάδων των εκατό ή
διακοσίων ανδρών, κάτι σαν διμοιρίες. Η
βασική μονάδα του αζτέκικου στρατού
αποτελούνταν από οκτώ χιλιάδες άν-
δρες. Στις μεγάλες εκστρατείες συμ-
μετείχαν μέχρι και εικοσιπέντε τέτοιες
μονάδες. Η σημαία κάθε μονάδας
ήταν δεμένη στην πλάτη του σημαι-
οφόρου, ο οποίος τοποθετούνταν
στη μέση της μονάδας. Οι σημαί-
ες ήταν αντικείμενα μεγάλης τιμής,
συνεπώς ήταν πολύ σημαντικό να
μείνει όρθια και να μην την πάρει ο
εχθρός.

Στα δεκαοκτώ τους χρόνια οι Αζτέκοι
πέραναν την πρώτη τους δοκιμασία,
η οποία ήταν να πάνε στον πόλεμο και
έξι νέοι μαζί να πιάσουν έναν αιχμάλω-
το. Έπειτα, αν έπιανε ο νέος και δεύτερο
αιχμάλωτο, είχε νέα προνόμια και αξιώ-
ματα, στον τρίτο γινόταν διοικητής των
νεότερων και είχε το δικαίωμα να πίνει
και να χορεύει. Στον τέταρτο αιχμάλωτο
ονομαζόταν έμπειρος πολεμιστής και
στον πέμπτο λάμβανε διακριτικά στην
ενδυμασία του, ενώ στον έκτο έμπαινε
στην τάξη των αξιωματικών και στρατη-
γών. Πριν από κάθε μάχη έστελναν κατά-
σκοπους, οι οποίοι μεταμφιέζονταν σαν
τους εχθρούς.

Αργότερα, όταν ξεκίνησε η ανακά-
λυψη της Αμερικής από τους Ισπανούς,
έχουμε τις πρώτες αιματηρές συγκρού-
σεις μεταξύ των Αζτέκων και των Ευρω-
παίων. Αν και η εκπαίδευση των Αζτέκων
ήταν πολύ ανώτερη των Ισπανών, υπήρχε

χαν κάποιοι πολύ συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους τελικά υπερίσχυαν οι δεύτεροι.

Ο λόγος που νίκησαν οι Ισπανοί ήταν ότι οι λαοί της Αμερικής δεν γνώριζαν τους πειθαρχημένους ελιγμούς και δεν διέθεταν τον εξοπλισμό των Ισπανών. Στη μάχη οι Αζτέκοι εξαπέλυαν βέλη, ακόντια και πέτρες εναντίον του εχθρού και στη συνέχεια ερχόταν η μάχη σώμα με σώμα με ρόπαλα που έφεραν κομμάτια οφιδιανού. Επίσης οι Αζτέκοι προωθούνταν σε χαλαρούς σχηματισμούς, αφού το ίδιο το όπλο που χρησιμοποιούσαν χρειαζόταν κάποιο χώρο, για να είναι αποτελεσματικό. Ένα άλλο στοιχείο είναι ότι φορούσαν ελαφριούς θώρακες από καπιτοναρισμένο βαμβάκι. Οι Ινδιάνοι έδιναν περισσότερη σημασία στη μάχη σώμα με σώμα και στον ηρωισμό, παρά στη συνεργασία του στρατού. Ήταν πολύ σημαντικό για τον Ινδιάνο πολεμιστή να μπορέσει να πιάσει έναν αιχμάλωτο, ώστε να μπορεί αργότερα να τον θυσιάσει στο θεό Ήλιο ή ακόμα θεωρούνταν ανδρείο να ακουμπήσει τον εχθρό την ώρα της μάχης.

Πολύ συχνές ήταν οι μονομαχίες των πρωταθλητών. Στην αρχή, όσο ήταν ακόμη παραταγμένοι για μάχη, η μια μεριά εξαπέλυε στην άλλη σαρκασμούς, καυχησιές και προκλήσεις, ενώ τολμηροί νέοι έβγαιναν από τις γραμμές τους και έκαναν προσβλητικές και αναξιοπρεπείς στάσεις, για να εξευτελίσουν τον εχθρό. Καθώς η ένταση ανέβαινε, υψώνονταν χιλιάδες πολεμικές κραυγές αντρών. Μετά ξεκινούσαν οι τρομπέτες και οι ακιβάδες και οι δυο στρατοί πλησίαζαν. Βέλη και πέτρες εκσφενδονίζονταν και από τις δυο πλευρές. Οι σχηματισμοί συγκρούονταν βίαια και ξεκινούσε η μάχη με τα ρόπαλα από οφιδιανό. Η τρομακτική πειθαρχία το μαχητικό πνεύμα και οι βίαιες

συγκρούσεις ήταν τα χαρακτηριστικά των Ατζέκων. Επίσης η αντίληψη για τη μάχη μέχρι τελικής εξόντωσης δεν ίσχυε για τους Ινδιάνους. Οι Ιππότες-Αετοί, έχοντας σταθερό βλέμμα όπως ο αετός, ούρλιαζαν καθώς χιμούσαν στον εχθρό. Με την πονηριά του αιλουροειδούς, οι Ιππότες-Ιαγουάροι παραμόνευαν σιωπηλά τον εχθρό και ορμούσαν ξαφνικά επάνω του.

Η σειρά που γινόταν η πορεία για τη μάχη ήταν η εξής: στην αρχή πήγαιναν οι ανιχνευτές ή προωθημένα τμήματα επιδρομών, τα οποία αποτελούνταν από τέσσερις έως οκτώ πολεμιστές. Μετά ακολουθούσαν οι ιερείς-πολεμιστές, που κουβαλούσαν τα ιερά ομοιώματα και οι οποίοι προηγούνταν κατά μια μέρα από το υπόλοιπο σώμα. Κατόπιν έρχονταν οι βετεράνοι πολεμιστές και οι ανώτατοι αξιωματικοί και ο βασιλιάς. Έπειτα πήγαιναν οι μεγαλύτεροι σχηματισμοί του στρατού, που αριθμούσαν μέχρι και διακόσιες χιλιάδες άνδρες. Μαζί τους πήγαιναν τουλάχιστον εκατό χιλιάδες βαστάζοι. Με αυτούς ήταν και οι πολεμιστές από άλλες πόλεις. Υπολογίζεται ότι μια μονάδα οκτώ χιλιάδων ανδρών εκτεινόταν σε μήκος δεκαπέντε ή ακόμη και είκοσι μιλίων σε ελισσόμενους στίχους. Οι τελευταίες μονάδες πολεμιστών ήταν από υποτελείς πόλεις. Το στρατόπεδο στηνόταν με τέντες ή καλάμια για τους ανωτέρους, ενώ οι απλοί στρατιώτες κοιμόντουσαν στο ύπαιθρο ντυμένοι με τους μανδύες τους.

Οι ανιχνευτές φορούσαν λευκές βαμβακερές πουκαμισές και κίτρινη ώχρα στα πρόσωπα τους, ήταν ξυπόλητοι και φορούσαν καλύμματα λαγόνων. Όλοι οι άνδρες έφεραν δόρατα, ενώ άλλοι κουβαλούσαν βεντάλιες από φτερά ή σαντάλια, ένδειξη της κοινωνικής τους θέσης. Οι εντολές στις μονάδες δινό-

ντουσαν με ακιβάδες. Οι απλοί στρατιώτες κουβαλούσαν σε καλάθια τα όπλα και τις ενδυμασίες τους, ενώ οι αξιωματικοί είχαν βαστάζους να κουβαλάνε τα πράγματα τους.

Ο πολιτισμός των Ατζέκων, αν και διήρκεσε λίγο, κατάφερε σε αυτό το μικρό χρονικό διάστημα να αναπτύξει ένα

πολύ οργανωμένο σύστημα εκπαίδευσης των νέων, βασισμένο περισσότερο στην πολεμική εκπαίδευση αλλά και στην προετοιμασία τους, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε δυσκολία, εσωτερική ή εξωτερική. Για αυτό σχεδόν αμέσως αυτός ο λαός κατάφερε να υπερισχύσει έναντι των γειτονικών. Αυτό που μπορούν να κρατήσουν οι νέες γενιές από τους Ιππότες-Αετούς και τους Ιππότες-Ιαγουάρους είναι η ανδρεία, η αγωνιστικότητα και η πειθαρχία τους. Και να θυμόμαστε ότι οι πραγματικές μάχες είναι με τον ίδιο μας τον εαυτό...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

www.nea-acropolis.gr
Ατζέκοι, εκδόσεις Στάχυ
www.esoterica.gr

Ο Πολεμιστής, εκδόσεις Αρχέτυπο

Ο Bodhidharma ήταν ένας μεγάλος Δάσκαλος Πολεμικών Τεχνών της Ανατολής και από πολλούς θεωρείται ο γενάρχης τους. Παράλληλα είναι ο ιδρυτής της Φιλοσοφίας Ζεν.

Το Ινστιτούτο Φιλοσοφικών Πολεμικών Τεχνών Bodhidharma προωθεί τη φιλοσοφική μελέτη παράλληλα με την εξάσκηση στις Πολεμικές Τέχνες.

Η εμπορευματοποίηση έχει οδηγήσει σήμερα σε μια επιφανειακή ενασχόληση με τις Πολεμικές Τέχνες. Όμως δεν μπορεί να υπάρχει το πνεύμα του πολεμιστή, αν δεν καλλιεργείται παράλληλα με αυτό και το πνεύμα του φιλοσόφου. Έτσι, κάτω από αυτό το πρίσμα παραδίδονται θεωρητικά μαθήματα Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Πολεμικών Τεχνών σε όλους τους ασκούμενους του Ινστιτούτου, ώστε να εμβαθύνουν στο νόημα των Πολεμικών Τεχνών ανεξάρτητα από το στυλ στο οποίο ασκείται ο καθένας.

Μέσα από το πρόγραμμα των μαθημάτων προωθείται ο έλεγχος του φόβου, του άγχους και της βίας. Στόχος είναι η διαμόρφωση του χαρακτήρα μέσα από την πρακτική και θεωρητική εκπαίδευση, όπως την είχαν καθιερώσει αρχικά όλοι οι μεγάλοι Δάσκαλοι.

Επίσης αυτό το σύστημα άσκησης δυναμώνει και προστατεύει την υγεία των ασκούμενων.

Τελικός στόχος του Ινστιτούτου είναι ο εσωτερικός φιλοσοφικός Δρόμος των Πολεμικών Τεχνών και η ανακάλυψη του βαθύτερου νοήματος που βρίσκεται σε αυτόν.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

BODHI DHARMA

Σε αυτήν τη σελίδα παρουσιάζονται μικρά άρθρα, με θέματα ιστορίας και φιλοσοφίας των Πολεμικών Τεχνών, γραμμένα από τα μέλη του Ινστιτούτου.

ΜΥΪΚΕΣ ΔΙΑΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Κείμενο: Νίκος Τοπαλίδης, Γυμναστής

Αν παρατηρήσουμε κάποιον με εξάσκηση αρκετών χρόνων στις πολεμικές τέχνες, θα δούμε μεγάλη ευκαμψία, χαλαρότητα και αρμονία στις κινήσεις του. Εκτός από τη συνεχόμενη εξάσκηση στο σύστημα στο οποίο θα ασκείται, σημαντικό μέρος της προπόνησής του καταλαμβάνουν οι μυϊκές διατάσεις. Ο λόγος είναι η μεγάλη σημασία των διατατικών ασκήσεων για την ανάπτυξη και μεγιστοποίηση της ευκαμψίας.

Οι μυϊκές διατάσεις είναι ευεργετικές για κάθε άνθρωπο, αλλά ευεργετούν ιδιαίτερα όσους αθλούνται ή ασχολούνται με τις πολεμικές τέχνες. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι στις πολεμικές τέχνες, και κυρίως στις παραδοσιακές, δίνεται μεγάλη βαρύτητα στη σωστή προετοιμασία και στη σωστή αποκατάσταση μέσω των διατάσεων. Όταν το σώμα μας είναι χαλαρό, είναι πιο εύκολο να ρέει μέσα του το Τσι, η εσωτερική ενέργεια που του χαρίζει ζωτικότητα και ευεξία. Ακόμη όμως και στην καθημερινότητά μας, για να μπορέσουμε να ζήσουμε ευχάριστα και χωρίς πόνους, πρέπει να διατηρούμε το σώμα μας σε καλή φυσική κατάσταση, αναπτύσσοντας όλες τις φυσικές ικανότητες, δίνοντας όμως μεγαλύτερη σημασία στην ευλυγισία και στην ευκαμψία. Ο καθιστικός τρόπος ζωής και η έλλειψη της άσκησης μπορεί να προκαλέσει συστολή και συρρίκνωση του όγκου των μυϊκών ινών και παράλληλα μείωση της ευκινησίας. Αυτό πάλι μπορεί να οδηγήσει στην έλλειψη καλής διάθεσης και κυρίως την έλλειψη διάθεσης για κίνηση και άσκηση. Χρειάζεται λοιπόν να επιστρατεύσουμε τη βούλησή μας και να ξεκινήσουμε με απλές ασκήσεις και για μικρό διάστημα και στη συνέχεια να περάσουμε σε πιο σύνθετες και με μεγαλύτερη διάρκεια. Σε κάθε κίνηση που κάνουμε, σε κάθε στάση που παίρνουμε, συσπώνται μία ή περισσότερες μυϊκές ομάδες. Κάποιες συσπώνται ενώ τεντώνονται οι αντίθετες ομάδες μυών. Οι συσπώμενοι μύες σφίγγουν και δυναμώνουν, ενώ οι αντίθετες μυϊκές ομάδες πρέπει να επιμηκυνθούν και να χαλαρώσουν. Η ένταση που παραμένει από τη σύσπαση των μυών μπορεί να προκαλέσει στο σώμα ακαμψία και σκληρότητα. Για το λόγο αυτό αισθανόμαστε την ανάγκη να τεντώσουμε τα άκρα του σώματος και να αποβάλουμε την ένταση απελευθερώνοντας τους μύς και τις αρθρώσεις. Είναι καλό λοιπόν να δούμε τα οφέλη των διατάσεων, τις προϋποθέσεις και τι πρέπει να αποφεύγουμε κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των ασκήσεων.

Ποια είναι τα οφέλη των μυϊκών διατάσεων

•Βελτιώνουν τη φυσική κατάσταση και την ευκαμψία του ατόμου και επαναφέρουν τη φυσική κινητικότητα, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται ο άνθρωπος στην καθημερινότητά του και σε όλο το φάσμα των κινήσεων.

•Βελτιώνουν τη μάθηση και την απόδοση του ασκούμενου σε πολλές επιδέξιες κινήσεις, καθώς και τη λειτουργία των μυών σε ακραίες θέσεις χωρίς τραυματισμούς.

•Βελτιώνουν τη σωματική αλλά και την ψυχική χαλάρωση του ατόμου, ελατώνοντας την ένταση των μυών.

•Αυξάνουν την αντιληπτική ικανότητα του ατόμου, ενώ παράλληλα βελτιώνουν και το συντονισμό των κινήσεων.

•Μειώνουν την πιθανότητα θλάσεων των μυών ή των αρθρώσεων ενός ατόμου ή αθλητή και μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέσο θεραπείας.

•Επαναφέρουν τους μυς στην κατάσταση που ήταν πριν από τη σύσπαση, τους χαλαρώνουν και τους απαλλάσσουν από ένταση και κράμπες. Μειώνεται το μυϊκό άλγος και οι πόνοι των αρθρώσεων.

•Μας βοηθούν να γνωρίσουμε τους μέχρι τότε άγνωστους μυς μας και να χαλαρώσουμε τις μυϊκές ομάδες που δεν καταλαβαίνουμε ότι είναι σε ένταση.

•Βελτιώνουν τη στάση του σώματος και βοηθούν στην ορθοσωμία.

•Τονώνουν την κυκλοφορία του αίματος και το μεταβολισμό του σώματος.

•Μειώνουν τους πόνους της εμμηνόρροιας στις γυναίκες.

Θα μπορούσαμε να απαριθμήσουμε πολλά ακόμη οφέλη σε φυσικό επίπεδο, αλλά προτιμάμε να αναφέρουμε και κάποια σε ψυχολογικό και πνευματικό επίπεδο:

•Μας βοηθούν να εξερευνήσουμε και να γνωρίσουμε το σώμα μας και να νιώσουμε όμορφα μέσα σε αυτό.

•Βοηθούν να εστιαστούμε σε συναισθήματα που έχουν σχέση με το σώμα μας, να εξοικειωθούμε με αυτό και να αποβάλουμε το σωματικό άγχος.

•Οι χαλαρωμένοι και αναζωογονημένοι μύες δημιουργούν μία ευχάριστη ψυχολογική αίσθηση και γενικότερα μια συναισθηματική εφορία.

•Μας βοηθούν να εξερευνήσουμε το σώμα μας και τις αντιδράσεις του χρησιμοποιώντας τη δημιουργική φαντασία.

•Μας επιτρέπουν να ανακαλύψουμε τη σχέση του φυσικού σώματος, του νου και του πνεύματος μας.

•Μας τονώνουν ψυχολογικά και ανεβάζουν την αυτοπεποίθηση, δίνοντάς μας μεγαλύτερο εύρος κινήσεων.

•Μας βοηθούν να αναπτύξουμε την αυτοπειθαρχία και τον έλεγχο του σώματος από το νου, καθώς και τη δυνατότητα να ανακαλύψουμε τα όρια του σώματός μας.

•Η καθημερινότητά μας γίνεται πιο απολαυστική και δημιουργική, αφού το σώμα μας θα είναι ένας καλός συνεργάτης μας.

Οι σωστές προϋποθέσεις για να κάνουμε διατάσεις

•Για να κάνουμε διατάσεις πρέπει να έχουμε τη σωστή φυσική αλλά και ψυχολογική στάση.

•Να έχει προηγηθεί προθέρμανση, κυρίως όταν οι καιρικές συνθήκες είναι αντίξοες.

•Να γίνονται διατάσεις ανάλογα με το στόχο που έχουμε βάλει και σε σχέση με το είδος του αθλήματος που θα πραγματοποιήσουμε. (Πέρα από το γεγονός ότι όλες οι διατακτικές ασκήσεις είναι χρήσιμες, υπάρχει ένα σύνολο διατάσεων

που ενδείκνυνται για όσους ασκούνται στις πολεμικές τέχνες).

•Οι διατακτικές ασκήσεις δεν θα πρέπει να προκαλούν πόνο.

•Η αναπνοή πρέπει να γίνεται αργά και σταθερά κατά την εκτέλεση των διατάσεων. Σε κάθε εκπνοή ο μυς που διατείνεται χαλαρώνει κι άλλο, ενώ χρησιμοποιείται το βάρος του σώματός σας για καλύτερο αποτέλεσμα.

•Η διάταση διαρκεί για 10-15 δευτερόλεπτα και στη συνέχεια χαλαρώνουμε.

•Η ιδανική θέση για την άσκηση είναι όταν αρχίζουμε να νιώθουμε ένα ευχάριστο τράβηγμα.

•Διατείνουμε αμφίπλευρα τους μυς.

Πότε θα πρέπει να αποφεύγουμε τις διατάσεις

•Οι διατάσεις πρέπει να αποφεύγονται αν ο ασκούμενος έχει: οστεοπόρωση, οστεοαρθρίτιδα, ενεργό τραυματισμό, φλεγμονή, διάστρεμμα ή θλάση, πρόσφατο κάταγμα, σοβαρή αγγειακή ή δερματολογική πάθηση.

•Όταν υπάρχει αστάθεια στις αρθρώσεις ή όταν υπάρχει πόνος κατά την εκτέλεση.

•Αποφεύγουμε τις κυκλικές κινήσεις στη μέση ή στον αυχένα, τις πλάγιες διατάσεις στα γόνατα και όποιες άλλες κινήσεις εκθέτουν τις αρθρώσεις σε δύσκολες και ακραίες θέσεις, καθώς και τις ταλαντώσεις που είναι ανώφελες και επιβλαβείς.

•Δεν πιέζουμε ποτέ με μανία και δεν συνεχίζουμε τις πιέσεις αν πονάμε έντονα.

Οι μυϊκές διατάσεις αποτελούν την αρχή και το τέλος κάθε προπόνησης, αφού προετοιμάζουν το σώμα στην αρχή κάθε προπονητικής μονάδας και βοηθούν στην αποκατάστασή του στο τέλος. Εδώ πρέπει να κάνουμε ένα διαχωρισμό μεταξύ των διατάσεων που γί-

νονται για την βελτίωση της ευκαμψίας και των διατάσεων που γίνονται ως ένα μέρος της προθέρμανσης ή της αποθεραπείας. Για τον καθημερινό άνθρωπο είναι αρκετές ορισμένες απλές διατάσεις στις μεγάλες μυϊκές ομάδες του σώματος 5 με 10 λεπτά την ημέρα. Για τον αθλητή, και κυρίως για τον αθλητή των πολεμικών τεχνών, οι διατάσεις είναι αναγκαίες και επιτακτικές πριν, κατά τη διάρκεια και στο τέλος κάθε προπόνησης. Οι μύες που έχουν διαταθεί είναι χαλαροί και έτοιμοι

να προσαρμοστούν σε κάθε συνθήκη. Ακόμη είναι καλοί αγωγοί της ηλεκτρομαγνητικής ενέργειας που ρέει μέσα στο σώμα μας, αυτού που στις παραδοσιακές πολεμικές τέχνες ονομάζεται Τσι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Stretching για υγεία και φυσική κατάσταση, Chrissie Gallagher-Mundy. Εκδόσεις Ψύχαλου.
- 2) Michael J. Alter. Εκδόσεις Σάλτο.
- 3) Μυϊκές διατάσεις Κων/νος Μανδρούκας Εκδόσεις Α.Π.Θ.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

από το βιβλίο “Παιχνίδια στον Καθρέφτη”
φιλοσοφικά δοκίμια για την απατηλότητα του κόσμου

Κείμενο: Delia Steinberg Guzmán, διευθύντρια του Διεθνούς Οργανισμού Νέα Ακρόπολη
Σταυρός των Παρισίων του Πανεπιστημίου της Σορβόνης σε Επιστήμες, Τέχνες και Γράμματα

Η φαινομενικότητα που μας προσφέρει ο κόσμος μάς επιτρέπει να παρατηρούμε πως το κάθε πράγμα έχει την κατάλληλη θέση για να εξελιχθεί, κάποιον τόπο που να είναι δικός του. Αυτή η τάξη, που εκδηλώνεται στα αισθήματα και στη νόηση, διαφυλάσσει -όπως έχουμε επισημάνει και σε άλλες περιπτώσεις- μια ουσία: Το Δίκαιο. Όταν η ουσία της τάξης, δηλαδή το Δίκαιο, εφαρμόζεται στις καταστάσεις της ζωής, συγκροτεί τις διάφορες μορφές της δικαιοσύνης. Οι μορφές της δικαιοσύνης μπορεί να είναι πολλές, σύμφωνα με το αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται, το Δίκαιο όμως είναι μοναδικό και παγκόσμιο.

Αν και μια επιπόλαιη ανάλυση των δυσκολιών του θέματος θα μπορούσε να μας οδηγήσει στο να σκεφτούμε ότι ο κόσμος της Μάγια είναι κακός και άδικος, θα πρέπει να αναγνωρίσουμε σε αυτήν την περίπτωση, όπως και σε τόσες άλλες, ότι η Μάγια ξέρει πολλά από δικαιοσύνη. Αυτή είναι δικαίη με τον εαυτό της, καθώς ποτέ δεν παίρνει για τον εαυτό της περισσότερες εξουσίες από εκείνες που της αντιστοιχούν σύμφωνα με την εσώτερή της θέληση. Και είναι δικαίη με τους άλλους, καθώς δεν παίζει από καπρίτσιο με τους ανθρώπους, ούτε ακολουθεί στόχους απροσδιόριστους στην πραγματοποίησή τους.

Αν οι άνθρωποι πιστεύουν ότι η Μάγια είναι αμφιλεγόμενη και με καπρίτσια, είναι γιατί οι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν τίποτα από τους νόμους που την κυβερνούν. Η αμφισβήτηση με την οποία μας παρουσιάζεται, οφείλεται σε έλλειψη γνώσης από πλευράς των ανθρώπων. Το καπρίτσιο είναι η μορφή, με την οποία η άγνοιά μας κρίνει την ποικιλία μορφών που έχει η Μάγια στη διάθεσή της.

Όλες οι δράσεις της Μάγια ακολουθούν μια ασυνήθιστη λογική, κάθε πράγμα έχει ένα γιατί και θα ήταν δύσκολο για μας να βρούμε καλύτερες και πιο επεξεργασμένες λύσεις στη ζωή από αυτές που εφαρμόζει η Μάγια. Όλος ο κόσμος της διαπερνάται από λογική, από τάξη κι όλα τα παιχνίδια της που επιδρούν στους ανθρώπους, στα ζώα, στα φυτά, στις πέτρες, στα αστέρια και σε άπειρες μορφές ζωής που ούτε καν γνωρίζουμε είναι σε τέλεια συμφωνία με το αίτιο που τα έθεσε σε κίνηση και με το σκοπό στον οποίο αποβλέπουν.

Αυτή είναι η Δικαιοσύνη του κόσμου της Μάγια, το Δίκαιο εφαρμοσμένο στη ζωή. Αυτοί που δεν αντιλαμβάνονται την τάξη της φύσης δεν φτάνουν την ευτυχία και υποθέτουν ότι δεν υπάρχει δικαιοσύνη.

Αυτοί είναι οι τυφλοί με τη θέλησή τους, αυτοί που ζουν με τα μάτια κλειστά και αρνούνται να πραγματοποιήσουν τη μικρότερη προσπάθεια για να τα ανοίξουν. Ωστόσο ψάχνουν ψηλαφώντας, σκοντάφτοντας συχνά και πέφτοντας πάνω σε περισσότερες δυσκολίες από χαρές.

Όλα τους φαίνονται γκρίζα, παράλογα... Τίποτα δεν έχει νόημα, ούτε και η ίδια η ύπαρξή τους που κουβαλούν. Όμως δεν ακούνε ούτε αυτούς που προσπαθούν να τους δείξουν ποιο είναι το νόημα που εμπεριέχει η ζωή.

Γι' αυτά τα όντα δεν υπάρχει δικαιοσύνη, και πολύ λιγότερο η ανώτατη ουσία που τη διαποτίζει και που την έχουμε ορίσει ως Δίκαιο. Ο κόσμος είναι ένα άθροισμα ανωμαλιών και συμπτώσεων, όπου η καλή τύχη ευνοεί μόνο ορισμένους ανθρώπους σε βάρος άλλων. Μπορούμε να φανταστούμε μεγαλύτερη δυστυχία;

Αυτοί που μιλώντας στο όνομα της δικαιοσύνης αλλοιώνουν την τάξη της φύσης είναι εγκληματίες.

Δεν λείπουν αυτοί που ενσαρκώνουν το λαϊκό γνωμικό που λέει ότι «όπου έχουμε νόμο, έχουμε και παράθυρα». Αυτά τα όντα δεν αμφισβητούν την τάξη της φύσης, αντίθετα τη μελετούν με υπομονή, για να μπορέσουν να την αλλοιώσουν και να επωφεληθούν προσωπικά από αυτήν την αλλαγή, που θα είναι φυσικά σε βάρος των άλλων. Είναι αυτά τα πρόσωπα που γεμίζουν το στόμα τους με τη λέξη «Δικαιοσύνη» και την επικαλούνται κάθε στιγμή, λες και η αναφορά της μόνο είναι αρκετή για να εφαρμοστεί. Είναι αυτοί που διαβεβαιώνουν ότι τα ξέρουν όλα, αυτοί που έχουν λύσεις για όλα τα προβλήματα. Είναι αυτοί που συλλυπούνται για τις ανθρώπινες δυστυχίες, όμως κάθε φορά που κάνουν κάτι για να τις καταπραΰνουν, εξασφαλίζουν για τον εαυτό τους κάποιο όφελος χίλιες φορές μεγαλύτερο από αυτό που παρέχουν στους άλλους.

Αυτοί αποσκοπούν στο να εμφανιστούν μορφές και χρώματα που δεν υπάρχουν. Προσθέτουν νέα και πιο βαριά πέπλα σε αυτά που είναι φυσικά και προέρχονται από Μάγια κι έτσι αποπροσανατολίζουν καθοριστικά τους ανθρώπους. Όταν οι άνθρωποι είναι στο έλεός της πιο τρομακτικής σκοτεινιάς, τότε εμφανίζονται αυτοί, οι διαστρεβλωτές, για να προτείνουν τη σωτήρια «τάξη», την τάξη που είναι αντίθετη στη ζωή, αλλά είναι ευνοϊκή για τις φιλοδοξίες τους. Γι' αυτό τους ονομάζουμε εγκληματίες. Το να είναι κανείς εγκληματίας δεν είναι να στερεί τη φυσική ζωή από ένα άνθρωπο. Το να του στερήσει τις δυνατότητες εξέλιξης, το να τον εξαπατήσει αντί να τον διαπαιδαγωγήσει, το να αισχροκερδίσει

σε βάρος του αντί να τον βοηθήσει είναι επίσης ένα πολύ σοβαρό έγκλημα. Το να πλήξει κανείς τη Μάγια και τους νόμους είναι ένα έγκλημα. Το να επωφελείται κανείς από τον πόνο των άλλων είναι χειρότερο από έγκλημα.

Αυτοί που αναζητούν τη δικαιοσύνη στην αναρχική αταξία, είτε είναι υλική είτε πνευματική, στην πραγματικότητα αποσκοπούν στο να αποφύγουν τη λογική εργασία, που προϋποθέτει να ζούμε στην τάξη της δικαιοσύνης.

Η παντοτινοί τεμπέληδες, οι καλοπερασάκηδες, προτείνουν άριστες λύσεις, σχεδόν τόσο εγκληματικές όσο αυτές που εκτέθηκαν παραπάνω. Γι' αυτούς είναι τεχνητή η τάξη και θα έπρεπε να αφήνουμε τα πράγματα να ακολουθήσουν το δρόμο τους από μόνα τους. Να μη συμμετέχουμε σε τίποτα, να μη διευθύνουμε τίποτα, να μην παρεμβαίνουμε, να μην κυβερνάμε, να μην κυβερνούμαστε.

Είναι βέβαιο ότι τα πράγματα ακολουθούν ένα φυσικό δρόμο κι όπως και να είναι, αργά ή γρήγορα, -πιο πιθανό αργά από όσο γρήγορα- θα φτάσουν στο λιμάνι του προορισμού τους. Όμως η φύση στο σύνολό της είναι γεμάτη από παραδείγματα, όπου οι πιο δυνατοί καθοδηγούν τους πιο αδύνατους, όπου το ανώτερο κυβερνά το κατώτερο, όπου το φωτεινό οδηγεί το σκοτεινό. Και είναι στη νοητική φύση του ανθρώπου να ταξινομεί τα πράγματα που βρίσκονται υπό τον έλεγχό του, καθώς αυτά ανήκουν σε βασιλεία κατώτερα από το δικό του. Με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο μπορούμε να σελώσουμε ένα άλογο ή να τακτοποιήσουμε τα έπιπλα ενός σπιτιού, μπορούμε να διευθετήσουμε τις περιστάσεις της ζωής, φροντίζοντας να ευνοήσουν αυτές όσο το δυνατόν περισσότερα όντα.

Αν η φύση είναι σε τάξη και υπάρχουν αυτοί που προτείνουν την αταξία,

αυτό δεν είναι να ακολουθούμε «το φυσικό δρόμο των πραγμάτων...» Είναι εντελώς το αντίθετο.

Είναι πολύ εύκολο να ζητήσει κανείς να μην υπάρχει τάξη, όταν φοβάται ότι θα πρέπει να πειθαρχήσει. Είναι εύκολο να κακολογούμε τους δασκάλους, όταν δεν θέλουμε να μάθουμε. Είναι εύκολο να αρνούμαστε να υπακούσουμε, όταν δεν έχουμε κανέναν να μας υπακούσει... Το δύσκολο είναι να πειθαρχήσουμε, να εκπαιδευτούμε, να υπακούσουμε, να ξέρουμε να μιλάμε και να σωπαίνουμε την κατάλληλη στιγμή, να ξέρουμε να βλέπουμε, να ακούμε και να έχουμε σωστά γούστα. Να ξέρουμε να ζούμε, με μια λέξη. Τότε και μόνο τότε μπορούμε να μιλήσουμε για δικαιοσύνη.

Πώς να ανακαλύψουμε τη δικαιοσύνη; Ποιος μπορεί να την εφαρμόσει; Η δικαιοσύνη ανακαλύπτεται με την έξυπνη ενατένιση της φύσης. Η δικαιοσύνη ανακαλύπτεται με τις διδασκαλίες και τις συμβουλές των Μεγάλων που υπήρξαν στον κόσμο, εκείνων που ήξεραν να κάνουν συμφωνίες με τη Μάγια αποκάλυπτοντας ένα σημαντικό μέρος των μυστικών της.

Αυτός που ξέρει να βλέπει, που πορεύεται στη ζωή με τα μάτια ανοιχτά, συναντάει σε κάθε βήμα τις εντυπώσεις του Νόμου, το ίχνος του Δικαίου, του εκδηλωμένου σε μια δικαιοσύνη που ορίζει τη ζωή.

Αυτός που μπορεί να εφαρμόσει την ανθρώπινη δικαιοσύνη έχει ασκήσει πριν δικαιοσύνη στον εαυτό του. Είναι αυτός που έχει κατορθώσει να επιβάλλει μια εσωτερική τάξη, όπου κυριαρχεί το ανώτερο Εγώ πάνω στις αθλιότητες της καθημερινής προσωπικότητας.

Πώς να αναγνωρίσουμε αυτόν τον άνθρωπο; Παρατηρήστε τον πώς ζει, ακούστε αυτό που εκδηλώνει, δείτε αν

λειτουργεί συνειδητά, εκτιμήστε τον τρόπο με τον οποίο είναι σκληρός με τον εαυτό του και τότε θα έχετε συναντήσει ένα σπάνιο παράδειγμα δικαίου ανθρώπου.

Η δικαιοσύνη, όσον αφορά στην ανθρώπινη ζωή μας, είναι ένα αρμονικό άθροισμα δικαιωμάτων και καθηκόντων. Αυτό έχει ειπωθεί πολλές φορές, όμως είναι καλό να επαναλαμβάνεται μέχρι να εδραιωθεί στέρεα σε κάποιο μέρος της συνείδησής μας.

Όλοι έχουμε δικαιώματα. Η Μάγια μας παραχωρεί καταρχάς το δικαίωμα στη ζωή με όλες τις συνέπειες της. Όλοι έχουμε καθήκοντα. Η Μάγια απαιτεί από μας να εκπληρώνουμε τα καθήκοντα που καθορίζει η ανθρώπινή μας υπόσταση.

Αυτή η αρμονία μεταξύ αυτού που μπορούμε να λάβουμε και αυτού που οφείλουμε να δώσουμε, συγκροτεί στο καλειδοσκοπιο της Μάγια ένα σύνολο, που μοιάζει εκπληκτικά με την άλλη πόρτα εισόδου στην Αλήθεια, που είχαμε ονομάσει Ομορφιά.

βιβλίων παρουσίαση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΓΕΙΑ, Dion Fortune, Gareth Night

Η θεωρία και η πρακτική της τελετουργικής μαγείας παρουσιάζονται από μια ειδήμονα σε αυτόν τον τομέα, η οποία θεωρείται πως έχει επηρεάσει σημαντικά τη δυτική εσωτερική παράδοση. Μέσα από μια σειρά κειμένων, τα οποία είχαν πρωτοδημοσιευτεί ως άρθρα, δίνεται μια σαφής εικόνα αυτού που αποκαλείται τελετουργικό έργο. Ξεκινώντας από τη λειτουργία και την εκπαίδευση του νου, περνά στη χρήση της τελετουργίας, στις ψυχικές δυνάμεις που αναπτύσσονται και στην τελετουργική μύηση, για να καταλήξει στις μαγικές εφαρμογές της τελετουργίας.

Εκδόσεις: ΙΑΜΒΛΙΧΟΣ, Βαλτετσίου 41, 10681 Αθήνα, Τηλ. 210 3807180

ΑΡΩΜΑ ΚΑΙ ΑΛΧΗΜΕΙΑ, Mandy Aftel

Επί αιώνες οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τα αρώματα για θεραπευτικούς ή λατρευτικούς σκοπούς αλλά και ως αφροδισιακά. Παρ' όλα αυτά, από πολλές απόψεις, η αυθεντική αρωματοποιία είναι σήμερα μια ξεχασμένη τέχνη και οι δημιουργικές πλευρές της έχουν επισκιαστεί από την κυριαρχία των συνθετικών παρασκευασμάτων. Στο βιβλίο αυτό, που τιμήθηκε με το Βραβείο Richard B. Solomon του Ινστιτούτου Sense of Smell, η συγγραφέας εξερευνά ένα χαμένο κόσμο, στον οποίο το άρωμα εξυμνήθηκε από τους ποιητές, μελετήθηκε από τους φιλοσόφους, συνδέθηκε με την αρχαία τέχνη της αλχημείας και λατρεύτηκε παγκοσμίως για την ευεργετική επίδρασή του στο σώμα και στην ψυχή. Ένα ταξίδι στη γοητεία της αρωματοποιίας και στην ευχαρίστηση που αντλεί ο άνθρωπος όταν καταπιάνεται με τις φυσικές ουσίες.

Εκδόσεις: ΚΕΔΡΟΣ, Γ. Γενναδίου 3, 106 78 Αθήνα, Τηλ. 210 3809712

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ - Η Θάλασσά μας, Ευάγγελος Μαυρουδής

Σμύρνη τέλη του 19ου αιώνα. Η οδύσσεια δύο οικογενειών μέσα στο χρόνο. Τούρκοι και Έλληνες σε μια διαδρομή με αναπάντητα ερωτηματικά και μοιραίες αποκαλύψεις. Καθώς εκτυλίσσεται η ιστορία, συμπαρασύρει στη δράση προσωπικότητες όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Δημήτριος Γούναρης, ο βασιλιάς Γεώργιος, ο Παύλος Μελάς, ο Μανόλης Καλομοίρης κ.ά. Το βιβλίο αυτό αποτελεί το πρώτο μέρος της τριλογίας μιας μυθιστορηματικής εποποιίας, όπου το κουβάρι τη μνήμης ξετυλίγεται αποκαλύπτοντας αλήθειες και μύθους, μίση και πάθη, πολιτικές διαμάχες και ίντριγκες μέσα στο ταραγμένο παρελθόν δύο λαών.

Εκδόσεις: ΚΕΔΡΟΣ, Γ. Γενναδίου 3, 106 78 Αθήνα, Τηλ. 210 3809712

JIM MORRISON

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΤΡΕΛΟΣ ΤΟΥ ΡΟΚ

Κείμενο: Χριστίνα Λάσκη

έτος συμπληρώνονται σαράντα χρόνια από τότε που ο Jim Morrison σάλπαρε με το «Κρυστάλλινο Πλοίο» του για την «άλλη πλευρά» κι όμως ο απόηχος του περάσματος του δεν φαίνεται να σβήνει με τον καιρό.

Όταν ακούμε το όνομα του Morrison, μας έρχεται στο νου ο επαναστάτης, «ποιητής και τρελός» του ροκ, ο δερματοντυμένος «βασιλιάς-σαύρα», ο «ηλεκτρικός σαμάνος» και τόσα άλλα προσωνύμια που είχε κερδίσει μέσα στη σύντομη πορεία του και έντυσαν το όνομά του με την αίγλη ενός μύθου. Με το πέρασμα του χρόνου, και καθώς μπορούμε πια να βλέπουμε την εποχή εκείνη κριτικά, μπορούμε ίσως να αναρωτηθούμε πόσα γνωρίζουμε για τις πηγές έμπνευσης και τα κίνητρα αυτού του παράξενου ανθρώπου, που είχε την απaráμιλλη ικανότητα να μαγνητίζει τα πλήθη με τη φωνή και την παρουσία του. Ήταν μονάχα ο πρόωρος θάνατός του ή η ανατρεπτική ζωή του που άφησαν σημάδια; Μήπως η μουσική και οι ιδέες του;

Με μια σύντομη ματιά στην πορεία του, φυσική και πνευματική, ίσως ανακαλύψουμε απρόσμενες πτυχές, αν διεισδύσουμε λίγο βαθύτερα σε αυτόν τον παράξενο «μύθο».

Ο Jim Morrison (1943 -1971), γεννημένος στη Μελβούρνη της Φλόριντα, από μικρός έδειξε ιδιαίτερη κλίση για τη λογοτεχνία και τη φιλοσοφία. Σπούδασε θεατρικές τέχνες και κινηματογράφο στο UCLA, σε μια από τις πιο εκρηκτικές καλλιτεχνικά εποχές της σύγχρονης Αμερικής. Το 1965 δημιούργησε (μαζί με τους R. Manzarek, R. Krieger και J. Densmore) τους Doors, ένα συγκρότημα ροκ που έμελλε να αφήσει το δικό του εκκεντρικό στίγμα στη μετέπειτα μουσική σκηνή.

Κύριο σύνθημα της μουσικής των Doors ήταν η διεύρυνση της συνείδησης, ώστε «να διεισδύσει στην άλλη πλευρά» στις ανεξερεύνητες δυνάμεις του πνεύματος, του ανθρώπου και του κόσμου. Αν και επρόκειτο για ένα δημοφιλές την εποχή εκείνη σύνθημα, το νόημα που του έδωσε ο Morrison τότε, αντλούσε τις ρίζες του από τα πολυάριθμα αναγνώσματά του πάνω στη νεότερη φιλοσοφία και λογοτεχνία αλλά και στην αρχαία φιλοσοφία και στις μυστηριακές λατρείες. Οι επιρροές από τη νεότερη λογοτεχνία και φιλοσοφία

Στις συνεντεύξεις και στα έργα του φαίνεται η επίδραση σημαντικών νεότερων λογοτεχνών και κυρίως των λεγόμενων «καταραμένων ποιητών» (decadents). Σταγόνες τέτοιας έμπνευσης νοτίζουν τα γραπτά του: η ψυχωτική φαντασία του E.A. Poe, η άρνηση των κατεστημένων ορίων του Verlain, ο μοιραίος τυχοδιωκτισμός του Rimbaud, από τον Baudelaire η τραγικότητα του ανθρώπινου πεπρωμένου κι από όλους η μυστικιστική ενατένιση του Αγνώστου, της απόκρυφης φύσης του ανθρώπου. Εξάλλου οι Doors εμπνεύστηκαν το όνομά τους από ένα ρητό του Blake:

Manzarek, Krieger, Morrison και Densmore

«Αν οι θύρες της αντίληψης υφίσταντο κάθαρση, όλα θα εμφανίζονταν στον άνθρωπο όπως είναι: απεριόριστα».

Βαθιά χάραξαν την ψυχή του Morrison οι αναγνώσεις του Νίτσε, μέσα από τις οποίες γνώρισε την αξία της απελευθέρωσης των ενστίκτων και της φαντασίας, των εδώ κι αιώνες καταπιεσμένων δυνάμεων του ανθρώπου και της γέννησης του μελλοντικού ελεύθερου ανθρώπου του μέλλοντος. Του Υπερανθρώπου.

Αλλά αυτό που επηρέασε τη σκέψη και τη ζωή του ακόμη περισσότερο ήταν η εξοικείωση με την αρχαία ελληνική φιλοσοφία, την ιστορία, την τραγωδία.

Ο κύκλος του μαρτυρεί πως ήταν σε θέση σε οποιαδήποτε στιγμή να μιλήσει για τη ζωή και τα έργα των περισσότερων Ελλήνων φιλοσόφων και ότι έτρεφε απεριόριστο σεβασμό για την προσωπικότητα του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Μα η μυστηριακή παράδοση ήταν αυτή που τον μαγνήτισε περισσότερο και που τα διδάγματά της προσπάθησε να μεταφέρει στην τέχνη του:

Η διονυσιακή έκσταση και η σαμανική τελετή

Στις συνεντεύξεις του ο Morrison δήλωνε: «Η κοινωνία μας κοροϊδεύει τους αρχέγονους πολιτισμούς και περηφανεύεται για την καταπίεση των φυσικών ροπών και ενστίκτων».

Για τον ίδιο η αρχαία παράδοση και δυο κυρίως διδασκαλίες της έδειχναν ξεκάθαρα το δρόμο για να βγει ο σύγχρονος πολιτισμός από το πνευματικό του αδιέξοδο:

Ο εξαγνισμός από τα πάθη και η δύναμη της έκστασης των Διονυσιακών μυστηρίων και η επιστροφή στη φύση, στη μαγική παράδοση και την ελευθερία της ψυχής των Ινδιάνων σαμάνων.

«Η μανία που ονομάζεται Διόνυσος ανακαλεί την αρχέγονη ψυχικότητα και τον αρχέγονο πόνο [...] είναι η ενότητα του απείρως πολλαπλού» (W. Otto) Ο Διόνυσος είναι ο φορέας του χάους, της απαιτούμενης κάθαρσης που προετοιμάζει κάθε υγιή πνευματική πορεία προς το φως και την αρμονία του Απόλλωνα.

«Η μαγική πλευρά της θρησκευτικής ζωής των παραδοσιακών κοινωνιών είναι επικεντρωμένη στη έννοια του «Σα-

μάν». Μέσω της έκστασης, η μνήμη της ψυχής ενεργοποιείται και διευρύνει τις πνευματικές ικανότητες, αποκαθιστώντας έτσι την επικοινωνία με τους αόρατους κόσμους». (Fernand Schwartz)

«Διόνυσος του ροκ» και «ηλεκτρικό σαμάνο» τον είχαν αποκαλέσει, καθώς προσπαθούσε να ξυπνήσει, μέσα από την οργιαστική ρυθμική μουσική και τους μυστηριώδεις στίχους του, τις «επικλήσεις» του και τη θεατρικότητα των παραστάσεων των Doors, τη δύναμη αυτών των αρχαίων, παράξενων τεχνικών.

Η φιλοσοφία που ακολουθούσε στην τέχνη και τη ζωή του ήταν αυτή της εκτόνωσης οτιδήποτε επίπλαστο, κρυμμένου, σκοτεινού, το σπάσιμο των γνωστών ανθρώπινων ορίων, την απελευθέρωση από τις επιταγές του σύγχρονου τρόπου ζωής, για να επέλθει η πραγματική ελευθερία.

Η εποχή του

Και η ζωή του πραγματώνει τη φιλοσοφία του. Ως και το 1969 ο Morrison, παρά την υπολογίσιμη πια, λόγω των Doors, παρουσία του, εξακολουθούσε να μην έχει μόνιμη κατοικία και να κοιμάται σε σπίτια φίλων ή στην παραλία της Βένις (LA), κάτω από τα αστέρια, με προσκεφάλι το σημειωματάριό του. Τα δικά του ποιήματα και τραγούδια, φανερώνουν μια ευαίσθητη, ρομαντική φύση που σκοτεινά και σουρεαλιστικά φωτογραφίζει με τόλμη την εποχή του και την πορεία του μέσα σε αυτήν: την απελευθέρωση των ναρκωτικών, του σεξ και του rock n'roll, το αντιπολεμικό κίνημα, την νέα πνοή της τέχνης του avant garde, την αμφισβήτηση, την μοεμική και «χωρίς υλικά αγαθά» ζωή των χίπις.

“Θέλουμε τον κόσμο και τον θέλουμε τώρα!” («When the music's over»)

Εκείνη την εποχή η αλλαγή του κόσμου φαινόταν πιο δυνατή από ποτέ,

όπως και η λήξη των πολέμων που τάλανιζαν την ανθρωπότητα.

Όμως οι Doors δεν ήταν ακριβώς έτσι: «Οι Doors δεν είναι ευχάριστοι, διασκεδαστικοί χίπις, που προσφέρουν ένα χαμόγελο και λουλούδια. Κρατούν ένα μαχαίρι με μια παγωμένη τρομαχτική λάμα». J. Stinks

«Έχουμε συγκεντρωθεί σ' αυτό το πανάρχαιο θέατρο, για να διακηρύξουμε τη δίψα μας για ζωή και να ξεφύγουμε από τη σοφία που πλημμυρίζει τους δρόμους».

Σκοπός του ήταν να σοκάρει, να απογυμνώσει τους μύθους του 20ου αιώνα, τις πανηγυρικές προκηρύξεις και την αφελή σιγουριά ότι ο κόσμος μπορεί να αλλάξει έτσι εύκολα. «Ει, εγώ δεν μιλώ για καμιά επανάσταση, για καμιά επίδειξη».

Σε μια συνέντευξή του δηλώνει: «Δεν μπορεί να υπάρξει καμιά μεγάλη επανάσταση, αν δε προηγηθεί μια εσωτερική. [...] Είμαστε κλειδωμένοι σε μια εικόνα και όλοι μεγαλώνουν φορώντας μια μάσκα. Αγαπούν τις αλυσίδες τους. Ξεχνούν την πραγματική ελευθερία: το να γνωρίζουν ποιοι είναι πραγματικά. Υπάρχει μια ολόκληρη περιοχή μέσα μας γεμάτη μνήμες και συναισθήματα, που ποτέ δεν πλησιάζουμε. Αυτή θέλω ν' ανακαλύψω»,

Η διάψευση του οράματος:

Η «Αμερικανική Νύχτα»

Ο Morrison, που εκείνο τον καιρό μελετούσε ψυχολογία του πλήθους, διακήρυξε πως μπορούσε με κατάλληλους χειρισμούς να προκαλέσει μια εξέγερση (κάποτε το κατάφερε) ή αντίθετα να αποστραγγίσει από χιλιάδες νέους κάθε ένταση, τόσο που στο τέλος των συναυλιών έφευγαν γαλήνιοι και σιωπηλοί, «σαν να είχαν μόλις παραστεί σε τελετή».

Με τον καιρό όμως άρχισε να συνειδητοποιεί ότι όλες οι προσπάθειές του

είχαν μόνο παροδικά αποτελέσματα... Ο δρόμος που τους έδειχνε παραήταν δύσκολος για να τον ακολουθήσουν, χωρίς προσωπική, συστηματική καθοδήγηση. «Η ελευθερία δεν χαρίζεται. Εγώ μπορώ μόνο να δείξω το δρόμο. Όχι να τον βαδίσω για αυτούς»,

Όμως η βιομηχανία του «star system» είχε κάνει καλά τη δουλειά της.

Οι νέοι και οι εταιρίες της εποχής του δεν ζητούσαν κανέναν οδηγό για καμιά ανύψωση της συνείδησης ή ελευθερία. Ζητούσαν, και είχαν πετύχει, ένα ακόμη «άψογο» σέξι είδωλο που πουλούσε και το βρήκαν στο μαγνητισμό και την προκλητικότητα του Morrison. Συνειδητοποιώντας από νωρίς το παιχνίδι αυτό, ο Morrison ξεσπούσε στις συναυλίες: «Είστε ένα τσουύμο σκλάβοι! Τους αφήνετε να σας σπρώχνουν εδώ κι εκεί. Τι θα κάνετε για αυτό;», ή πιο νηφάλια, στα ποιήματα του:

«Το ξέρετε ότι οδηγούμαστε στη σφαγή από ατάραχους αξιωματικούς

Το ξέρετε ότι μας κυβερνά η τηλεόραση; (An American Prayer)

«Να φοβάστε τους Άρχοντες, τους κρυμμένους ανάμεσά μας» (Wilderness)
«Το τέλος είναι πάντα κοντά»

Στα τέλη της δεκαετίας του '60, συνειδητοποιώντας οδυνηρά ότι το έδαφος που διάλεξαν οι Doors για να φυτέψουν τους σπόρους τους ήταν σαθρό, προσπαθεί επανειλημμένα να αποτινάξει από πάνω του το δέρμα του «Βασιλιά-Σαύρα» και να στραφεί σε μια ήσυχη ζωή αφιερωμένη στο πρώτο πάθος του, την ποίηση. Αλλά ο μύθος που είχαν δημιουργήσει οι Doors, κυλούσε πια στο δικό του, αυτόνομο δρόμο.

Στην προσπάθεια του να ξεφύγει από την πραγματικότητα ο Morrison αφέθηκε πλήρως «στο δρόμο της υπερβολής» (W. Blake). Ατελείωτες καταχρήσεις, αλ-

κόλ, ξενύχτια και κραιπάλη έφθειραν τόσο τον ίδιο, όσο και την ένωση με τους υπόλοιπους Doors, που συνέχιζαν απορροφημένοι το φανταχτερό παιχνίδι της δόξας.

Φάσματα μοναξιάς, απελπισίας και θανάτου άρχισαν να στοιχειώνουν πάλι τα γραπτά και τη ζωή του. «Σύγχυση... όλη μου η ζωή είναι μια ψευδαίσθηση, όλο μου ο κόσμος ένα σχισμένο τσίρκο... όλο μου το μυαλό καταρρέει» τραγουδά ανάμεσα στους κανονικούς στίχους των τραγουδιών. Έψαχνε τρόπους για να ξεφύγει από την πολύχρωμη παρέλαση των συναυλιών, των πάρτι, των δημοσιογράφων.

«Μπορείς να μου δώσεις καταφύγιο; Πρέπει να βρω κάπου να κρυφτώ. Μπορείς να μου βρεις ένα απαλό άσυλο; Δεν τα καταφέρνω πια.

Ο άνθρωπος είναι στην Πόρτα» (Shaman's Blues)

Βρήκε το άσυλό του σε ένα ταξίδι στο Παρίσι, στα μέσα του '71. Εκεί, στην πόλη των φιλοσόφων και των ποιητών, θα αναζητήσει ξανά την έμπνευσή του. Το πάθος όμως και η πίστη που τρικύμιζαν τα έργα του φαινόταν πια να 'χει χαθεί.

Στα τελευταία του γραπτά αναφέρει: «Ο θάνατος μας κάνει όλους αγγέλους και μας δίνει φτερά εκεί που είχαμε ώμους λείους σαν τα νύχια του κορακιού».

Ο φυσικός θάνατος δεν άργησε να ακολουθήσει τον πνευματικό: βρέθηκε νεκρός στο μπάνιο του στο Παρίσι, με ένα αινιγματικό χαμόγελο χαραγμένο στο πρόσωπό του.

Ο Jim Morrison ήταν από τους λίγους που συνειδητοποίησαν με απόγνωση ότι η εποχή των οραμάτων για την αλλαγή του κόσμου έφτανε στο τέλος της.

Η αμφισβήτηση της γενιάς του είχε αφήσει ανεξίτηλα σημάδια στη δομή

της κοινωνίας, μα απέτυχε αυτό που ο Morrison επιζητούσε πάνω από όλα: την εσωτερική ελευθερία, τη μετάλλαξη του ανθρώπου.

Ο Morrison έβλεπε από τη σκηνή, στον ορίζοντα, τα πρώτα σύννεφα της εποχής που ερχόταν, την οποία παραήταν ευαίσθητος και ασυμβίβαστος για να ακολουθήσει.

Για αυτό αφιερώθηκε σε μια προσπάθεια, για να κάνει το ταξίδι προς το «Τέλος της Νύχτας», να περάσει παρσύροντας μαζί και άλλους την Πύλη του Αγνώστου, αυτή που κάποτε θα οδηγούσε σε έναν κόσμο όπως τον είχε «δει»: νέο και ελεύθερο. Μα η δύναμη ενός μονάχα ανθρώπου δεν είναι αρκετή.

«Αυτό είναι το τέλος μοναδικέ μου φίλε, το τέλος των αφελών σχεδίων μας και όσων ακόμη στέκονται [...] πονάω που σ' ελευθερώνω, μα ποτέ δεν θα μ' ακολουθήσεις.

Αυτό είναι το Τέλος».

Αλλά οι μύθοι επιστρέφουν ή όπως προτιμούσε να πει:

«Ω μεγάλε Δημιουργέ της ύπαρξης, δώσε μας μια ακόμη ώρα

για να δοκιμάσουμε την τέχνη μας και να τελειοποιήσουμε τα λόγια μας.

Ζούμε, πεθαίνουμε και ο θάνατος δεν είναι το τέλος».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- "No one here gets out alive", D. Sugerman-J.Hopkins., εκδ.: Κάκτος

- "Riders on the Storm", J. Densmore, εκδ. Λιβάνη

- "Διόνυσος, μύθος και λατρεία", W. Otto, εκδ. 21ου αιώνα

- "Σαμανισμός", Μ. Eliade, εκδ. Χατζηνικολή

- "Σαμανισμός και τέχνη", F. Schwarz, άρθρο του περιοδικού «Νέα Ακρόπολη» τ. 54.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

William Blake, Ο Επανάστατης του Ονείρου

Ο William Blake, Βρετανός ποιητής, χαράκτης και ζωγράφος (1757-1827) είναι ένας από τους δεκάδες οραματιστές περασμένων αιώνων που αν η προφητική, επαναστατική τους τέχνη χλευάστηκε και πολεμήθηκε στην εποχή τους, αναγνωρίστηκε στον 20ο αιώνα ως μεγαλοφυής. Από μικρός υποστήριζε πως έβλεπε οράματα αγγέλων, αγίων και δαιμόνων, κάτι αρκετά σκανδαλιστικό για την πουριτανική εποχή του. Τα οράματα αυτά ο Blake ισχυριζόταν πως τον συντρόφευαν καθ' όλη την πορεία του και ήταν τα ίδια που αποτύπωσε αργότερα στην ποίηση και τη ζωγραφική του.

Η ψυχολογία του εθελοντή

Στον κόσμο μας υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που θα μπορούσαν σε μια δύσκολη στιγμή σαν αυτή να φωνάξουν «είμαι εδώ, είμαι παρών», αλλά ενώ θέλουν να βοηθήσουν, θέλουν να συμμετέχουν, δεν μπορούν. Δεν μπορούν, γιατί όσο και αν τους δυσκολεύει να το πουν ακόμα και στον εαυτό τους, φοβούνται. Γιατί στις δύσκολες ή αιφνίδιες καταστάσεις παγώνουν, κοκαλώνουν και δεν μπορούν να αντιδράσουν. Θα ήθελαν πολύ να είναι πρωταγωνιστές σε πολλές κρίσιμες καταστάσεις, αλλά δεν ξέρουν πώς να το κάνουν αυτό. Και δεν έχουν άδικο. Το να γίνεις εθελοντής δεν είναι κάτι που μαθαίνεται παρακολουθώντας τηλεόραση, ούτε διαβάζοντας βιβλία που μιλούν για τον εθελοντισμό. Ο εθελοντής γεννιέται αλλά κυρίως γίνεται, εκπαιδεύεται, διαμορφώνεται.

Ο Νίκολα Τέσλα και η Μυστική Διδασκαλία

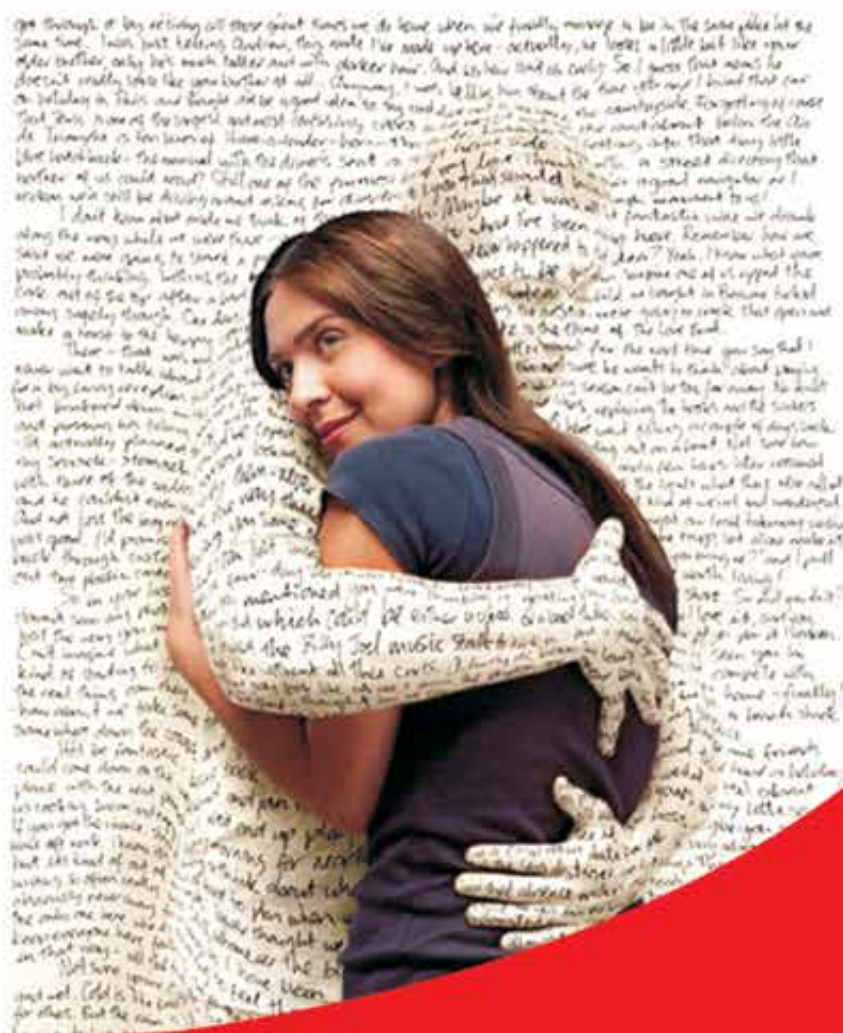
Ένας από τους βιογράφους του Νίκολα Τέσλα τον έχει περιγράψει ως «τον άνθρωπο που εφηύρε τον 20ο αιώνα» και έχουμε αρκετούς λόγους για να το πιστέψουμε. Πρόκειται για το μεγαλύτερο επιστήμονα και εφευρέτη όλων των εποχών, αφού όπου και να ρίξουμε τη ματιά μας συναντάμε εφευρέσεις του. Ωστόσο ο Τέσλα είναι ελάχιστα γνωστός. Υπάρχει μια πληθώρα ενδείξεων για το πώς η CIA οργάνωσε, ήδη πριν από το θάνατό του, μια εκστρατεία δυσφήμισης εναντίον του επιστήμονα, πώς έκλεψε τα έγγραφά του (λίγα, αφού διατηρούσε όλα τα πρωτότυπά του στην εκπληκτική μνήμη του) και πώς μετά το θάνατό του προσπάθησε να οδηγήσει την επιστημονικό του έργο του στη λήθη και να ανακόψει όλους τους τομείς έρευνας και πειραματισμού που είχε ανοίξει.

νέο e-shop!

Μπορείτε να βρείτε τα περιοδικά
και τα βιβλία μας και στο internet:

books.nea-acropoli.gr

ISSN 1105-812901

9 771105 812901

φιλοσοφία|εσωτερισμός|ψυχολογία|αρχαίοι πολιτισμοί